

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Zala Kokot

Spoprijemanje s stiskami in potreba po podpori ob vrnitvi z
Erasmus mobilnosti

Diplomsko delo

Ljubljana, 2021

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Zala Kokot

Spoprijemanje s stiskami in potreba po podpori ob vrnitvi z
Erasmus mobilnosti

Diplomsko delo

Mentorica: doc. dr. Alenka Gril

Ljubljana, 2021

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem mentorici doc. dr. Alenki Gril za strokovno vodenje, podporo, pomoč in komentarje pri pisanju diplomske naloge.

Zahvaljujem se tudi vsem študentkam Fakultete za socialno delo, ki so bile pripravljene z mano v intervjujih deliti svoje dragocene izkušnje, in vsem, ki so mi z nasveti priskočile na pomoč, ko sem jo potrebovala.

Zahvala gre vsem mojim najbližjim, ki ste mi ves čas študija in nastajanja diplomske naloge stali ob strani, me podpirali in verjeli vame.

Podatki o diplomski nalogi

Ime in priimek: Zala Kokot

Naslov naloge: Spoprijemanje s stiskami in potreba po podpori ob vrnitvi z Erasmus mobilnosti

Kraj: Ljubljana

Leto: 2021

Št. strani: 113

Št. prilog: 5

Mentorica: doc. dr. Alenka Gril

Ključne besede: mladi na prehodu v odraslost, mednarodna mobilnost študentov, program Erasmus, kulturni šok, obratni kulturni šok, ponovni vstop, podpora

Povzetek: V diplomski nalogi sem raziskovala, kako študentje doživljajo vrnitev domov po Erasmus mobilnosti. Študentje so mladi na prehodu v odraslost, kar pomeni, da so del zelo specifične skupine, zato sem se osredotočila na značilnosti skupine in na zadovoljstvo z življenjem v tej skupini. Trend globalizacije je povezan z naraščajočo mobilnostjo študentov oziroma željo po mobilnosti, ki se kaže tudi pri slovenskih študentih. Pojava, ki lahko pogosto spremljata mobilnost, sta kulturni šok in obratni kulturni šok, ki sta običajno še toliko bolj izrazita pri otrocih in mladih. Ravno zaradi porasta mobilnosti in večje podvrženosti mladih obratnemu kulturnemu šoku me je v diplomski nalogianimalo, ali obstaja potreba po podpri po vrnitvi domov. V ta namen sem s šestimi študentkami Fakultete za socialno delo izvedla skupinski intervju. Namen intervjuja je bil ugotoviti, s kakšnimi stiskami se srečujejo študentje po vrnitvi in kako se z njimi spopadajo, kakšne podpore so bili deležni in kakšno podporo bi ob vrnitvi še potrebovali. V raziskavi sem ugotovila, da študentke vrnitev z mobilnosti doživljajo različno, večinoma pa so imele glede vrnitve mešane občutke. Študentke, ki so že imele predhodno izkušnjo mobilnosti, so doživljale manjšo raven stiske kot tiste, za katere je bila to prva izkušnja mobilnosti. Pomembna razloga za stiske ob vrnitvi sta bila izguba odnosov, ki so jih vzpostavile v času mobilnosti, in izguba samostojnosti. Pomembna vira podpore pred mobilnostjo sta bila družina in koordinator na domači fakulteti, v času mobilnosti sta bila pomembna družina in ljudje na mobilnosti, po mobilnosti pa se je za najpomembnejši vir izkazal tutorski sistem. Študentke so kot možno obliko podpore predlagale podporno skupino.

Title: Coping with distress and the need for support after an Erasmus mobility

Keywords: emerging adulthood, international student mobility, Erasmus programme, culture shock, reverse culture shock, reentry, support

Abstract: In my dissertation, I researched how students experience returning home after Erasmus mobility. Students are emerging adults, which means that they are a part of a very specific group, so I focused on the characteristics of the group and the satisfaction with life in this group. The trend of globalization is related to the growing mobility of students and the desire for mobility, which is also reflected in Slovenian students. Two phenomena that can often accompany mobility are culture shock and reverse culture shock, which is usually which is often quite pronounced in children and in young people. Precisely because of the increase in mobility and the greater susceptibility of young people to reverse culture shock, I was interested in my dissertation as to whether there is a need for support after returning home. For this purpose, I conducted a group interview with students of the Faculty of Social Work. The purpose of the interview was to find out what hardships students face after returning, how they cope with hardships, what support they received, and what kind of support they would still need upon return. My research suggests that students had different feeling about returning home after mobility and for the most part they had mixed feelings about returning home. Students who had a previous experience of mobility experienced a lower level of distress than those for whom this was their first mobility experience. Important reasons for the distress upon return were the loss of the relationships they had established during the mobility and the loss of independence. An important source of support before mobility was the family and the coordinator at the home faculty, during mobility the family and people on mobility, and after mobility the tutoring system proved to be the most important source. The students suggested a support group as a possible form of support.

PREDGOVOR

Za raziskovanje na področju vrnitve z Erasmus mobilnosti sem se odločila, ker mi je ta tema zelo blizu in sem jo izbrala na podlagi osebne izkušnje. V študijskem letu 2019/2020 sem se udeležila mobilnosti na Dunaju, kjer sem študirala en semester in se nato vrnila domov. Ob prihodu domov sem ugotovila, da vrnitev in prehod nazaj v domače okolje nista taka, kot sem ju pričakovala. Ravno zaradi te izkušnje me je zanimalo, kako drugi študentje in študentke doživljajo vrnitev domov. To se mi zdi zelo relevantna tema, saj je mednarodne mobilnosti, sploh med mladimi, vse več, poleg tega pa to področje še ni tako dobro raziskano kot prvotna selitev v tujino. Prav tako je tudi podpora pri selitvi v tujino že precej dobro vzpostavljena, vidim pa še prostor za podporo pri prehodu nazaj v domače okolje. Socialno delo bi lahko imelo pomembno vlogo pri obeh prehodih in bi lahko podprlo študente, vendar sem želela raziskati, kakšno podporo študentje sploh potrebujejo.

V teoretičnem delu diplomske naloge sem se najprej osredotočila na značilnosti obdobja prehoda v odraslost. To je specifično razvojno obdobje, o katerem je govora šele zadnja desetletja, izraz pa je uveljavil Jeffrey Jensen Arnett. V nadaljevanju sem predstavila mobilnost študentov in sam program Erasmus mobilnosti. Glavna tema moje diplomske naloge so stiske študentov ob vrnitvi domov, zato sem v okviru tega predstavila kulturni šok in obratni kulturni šok ter za konec še pomoč in podporo pri vrnitvi domov.

V empiričnem delu diplomske naloge sem izvedla kvalitativno raziskavo, in sicer v obliki delno strukturiranega skupinskega intervjuja. V njem me je zanimalo, kako študenti in študentke Fakultete za socialno delo doživljajo vrnitev z Erasmus mobilnosti na čustveni, socialni in ekonomski ravni. Raziskovala sem, kakšne stiske doživljajo študenti ob vrnitvi, kakšne podpore so bili deležni pred in med mobilnostjo ter ali bi podporo potrebovali tudi po mobilnosti, nazadnje pa še, v kakšni obliki bi si želeli podpore.

Kazalo

1.	Teoretični uvod.....	1
1.1.	Mladi na prehodu v odraslost.....	1
1.1.1.	Bistvene značilnosti skupine	2
1.1.2.	Zadovoljstvo z življenjem	4
1.2.	Mobilnost študentov	5
1.3.	Program Erasmus+.....	7
1.4.	Prilagoditvene težave	8
1.4.1.	Kulturni šok	8
1.4.2.	Obratni kulturi šok.....	10
1.5.	Oblike podpore in pomoči	12
2.	Raziskovalni problem.....	13
2.1.	Raziskovalna vprašanja.....	14
3.	Metodologija.....	15
3.1.	Vrsta raziskave.....	15
3.2.	Merski instrument	15
3.3.	Populacija in vzorec.....	15
3.4.	Zbiranje podatkov	16
3.5.	Obdelava podatkov	16
4.	Rezultati.....	17
4.1.	Podatki o mobilnosti	17
4.2.	Čas pred mobilnostjo	18
4.2.1.	Doživljanje in dogajanje.....	18
4.2.2.	Odnos ljudi do mobilnosti	18
4.2.3.	Pomoč in podpora pred mobilnostjo.....	18
4.3.	Čas med mobilnostjo	19
4.3.1.	Dogajanje med mobilnostjo.....	19

4.3.2.	Pomoč in podpora med mobilnostjo	20
4.4.	Doživljanje vrnitve z mobilnosti	21
4.4.1.	Čustvena raven	21
4.4.2.	Miselna raven	22
4.4.3.	Socialna raven	23
4.4.4.	Vedenjska raven	25
4.4.5.	Ekonomska raven	25
4.4.6.	Poslavljanje	26
4.5.	Stiske	26
4.6.	Podpora in pomoč po mobilnosti	27
5.	Razprava	30
6.	Sklepi	35
7.	Predlogi	38
8.	Literatura	39
9.	Priloge	43
9.1.	Priloga 1: vprašalnik za intervju	43
9.2.	Priloga 2: transkripcija intervjuja	45
9.3.	Priloga 3: odprto kodiranje	63
9.4.	Priloga 4: osno kodiranje	104
9.5.	Priloga 5: odnosno kodiranje	113

1. Teoretični uvod

Arnett (2000) predlaga nov koncept razvojnega obdobja, ki mu pravi prehod v odraslost (angl. *emerging adulthood*), traja pa od poznih najstniških do srednjih dvajsetih let, s poudarkom na starosti od 18 do 25 let. Cugmas, Zupančič, Poredoš in Kranjec (2017) dodajajo, da se kaže trend podaljševanja tega obdobja v zgodnja trideseta leta, obdobje pa se razlikuje od mladostništva in prav tako od zgodnje odraslosti. Arnett (2000) pove, da je prehod v odraslost demografsko in subjektivno različno od ostalih obdobj, tudi v smislu raziskovanja identitete. Mladi na prehodu v odraslost sami sebe ne zaznavajo niti kot mladostnike niti kot odrasle, za prehod v odraslo vlogo pa je pomemben njihov subjektivni občutek samozadostnosti. V tem obdobju je značilno raziskovanje lastne identitete, ravno zaradi tega raziskovanja različnih možnosti pa je ta skupina zelo demografsko raznolika in nepredvidljiva. Ta skupina dodatno me zanima tudi, ker »raziskave kažejo, da je pri otrocih in mladih obratni kulturni šok običajno močnejši kot pri odraslih. Obratni kulturni šok je proces ponovnega prilagajanja in asimiliranja v domačo kulturo po daljšem obdobju življenja v drugi kulturi« (Gaw, 2000).

Poleg tega so v raziskavi Slovenska mladina 2018/2019 ugotovili, da se je delež mladih z vsaj nekaj želje po zapustitvi države od leta 2013 močno povečal. V obdobju od leta 2010 do leta 2016 se je število mladih, ki zapustijo Slovenijo, povečalo za skoraj štirikrat (Naterer in Lavrič, 2019). V raziskavi Slovenska mladina 2020 so ugotovili, da je delež mladih, ki so odgovorili pritrdilno (torej so odgovorili z »verjetno da« in zagotovo da«), glede načrtov za morebitno izobraževanje v tujini znašal 22 %. Naredili so primerjavo z raziskavo Mladina 2010 in ugotovili, da je bil ta delež takrat 17 % (Sardoč in Radovan, 2021, str. 111). Deželan, Nacevski in Sardoč (2021, str. 269) ugotavljajo, da je 23 % mladih, udeleženih v raziskavi, navedlo, da so del izobraževanja opravili v tujini, kar pomeni 9 % porasta v primerjavi z Mladina 2010, ko je bilo takih le 14 % mladih. Ker je torej mladih, ki se odločajo za mobilnost, vedno več in ker je več tudi takih, ki imajo željo po mobilnosti, menim, da je pomembno, da se vzpostavi ustrezna oblika podpore ob vrnitvi, s čimer lahko mladim pomagamo pri spoprijemanju s stiskami ob vrnitvi z mobilnosti.

1.1. Mladi na prehodu v odraslost

V zadnjih dvajsetih letih se je začel za razvojno obdobje med mladostništvom in zgodnjo odraslostjo uveljavljati izraz *prehod v odraslost*, koncept pa je oblikoval psiholog Jeffrey Jensen Arnett (2000). To obdobje traja od poznih najstniških do srednjih dvajsetih let, s

poudarkom na starosti od 18 do 25 let (Arnett, 2000). »Obdobje kronološko ni povsem jasno zamejeno, zlasti zgornja meja je lahko spremenljiva in variira glede na socialno-kulturni kontekst, v katerem živi posameznik« (Puklek Levpušček in Zupančič, 2010).

Puklek Levpušček in Zupančič (2010) dodajata, da raziskovalci opažajo, da se je v zadnjih desetletjih precej spremenil življenjski potek mladih ljudi v obdobju od poznih najstniških do sredine dvajsetih let. Spremembe so se zgodile zlasti na področjih, ki so nekoč predstavljala pomembna normativna merila za vstop v odraslost: zaključek šolanja, zaposlitev ter poroka (ali izvenpartnerska skupnost) in starševstvo.

1.1.1. Bistvene značilnosti skupine

Mladi na prehodu v odraslost sami sebe ne vidijo več kot mladostnike in hkrati ne kot popolnoma odrasle. Sami za to obdobje nimajo imena, saj tudi družba, v kateri živijo, zanj nima imena. Sami sebe vidijo kot nekoga, ki je na meji med tema obdobjema, pa vendar ne pripada zares nobenemu od teh dveh obdobji. Spremembe, ki so se zgodile v zadnjih petdesetih letih, so čas od poznih najstniških let do srednjih dvajsetih let preobrazile v specifično življenjsko obdobje, za katero so značilne spremembe in raziskovanje možnih življenjskih poti. Mladi se v velikem deležu poročajo in imajo otroke v srednjih ali poznih dvajsetih letih, zato zanje v poznih najstniških letih ni več normativno vstopanje v dolgoročne odrasle vloge. Za velik delež mladih na prehodu v odraslost je to čas za izobraževanje, s katerim si bodo ustvarili podlago za uspehe in prihodke v preostanku odraslega življenja. Zanje je to tudi čas pogostih sprememb in mnogih možnosti za raziskovanje na področju ljubezni, dela in svetovnih nazorov (Arnett, 2000).

Raziskave kažejo, da so za mlade na prehodu v odraslost demografski prehodi, kot so zaključek izobraževanja, začetek kariere, poroka in starševstvo, med manj pomembnimi kriteriji za odraslost. Zanje je bolj pomemben subjektivni občutek doseganja odrasle vloge v smislu individualnih karakteristik lastnosti. Dva pomembna kriterija na tem področju sta sprejemanje odgovornosti zase ter neodvisno sprejemanje odločitev. Tretji, prav tako pomemben pa je finančna neodvisnost. Ti kriteriji kažejo, da je za prehod v odraslost pomembno postati samozadostna oseba (prav tam).

Zupančič in Puklek Levpušček (2011) sta skupaj s kolegi iz Avstrije in ZDA izvedli raziskavo, in eno od področij, ki so jih raziskovali, so bile subjektivne predstave o odraslosti. V raziskavi so študentom postavili odprto vprašanje: »V čem se odrasla oseba razlikuje od

osebe, ki ni odrasla?» in največ slovenskih študentov je na to odgovorilo: neodvisnost (78,4 %), psihosocialna zrelost (60,3 %), odgovornost (40,2 %) in skrb za družino (20,6 %).

Glavna karakteristika prehoda v odraslost je torej raziskovanje lastne identitete na področju ljubezni, dela in svetovnih nazorov. Oblikovanje identitete poteka preko preizkušanja različnih možnosti na vseh treh področjih. Ta proces se začne že v obdobju mladosti, vendar se večinski del zgodi v obdobju prehoda v odraslost. Romantična razmerja so v tem obdobju običajno bolj intimna in resna, kar pomeni, da trajajo dalj časa in je bolj verjetno, da pari živijo skupaj in imajo spolne odnose. Na področju dela mladi v tem obdobju že gledajo na delo kot pripravo za odraslost in razmišljajo, kakšne izkušnje bi bile lahko koristne za službe, ki jih bodo imeli v odraslosti. Kljub temu pa raziskovanje na teh dveh področjih ni namenjeno le pripravi na odraslost, ampak je tudi samo sebi namen in mladim omogoča raznolike izkušnje, preden se ustalijo v dolgotrajni vlogi odraslega. Mladi na prehodu v odraslost raziskujejo tudi različne svetovne nazore in se v tem obdobju odločijo za lasten nazor, ki pa je pogosto drugačen od tistega, pridobljenega v otroštvu in mladosti. (Arnett, 2000)

Ravno zaradi raziskovanja in različnih možnosti je za osebe v tem obdobju težko predvideti njihov demografski status zgolj na podlagi starosti, saj je ta skupina zelo demografsko raznolika in nepredvidljiva. Pomembna demografska karakteristika je torej demografska variabilnost in to, da v tem obdobju nič ni zares demografsko normativno (prav tam).

Kot sem že opisala, je to »obdobje raziskovanja in nestabilnosti, v katerem mladi preizkušajo različne možnosti glede ljubezni in dela, preden se zavežejo eni izbiri« (Arnett, 2006). Zaradi tega je torej težko predvideti demografski status ljudi v tem obdobju, vseeno pa obstaja pet značilnosti, ki jih je opazil Arnett (2006):

- *Čas identitetnega raziskovanja:* Danes se večina identitetnega raziskovanja dogaja v obdobju prehoda v odraslost, in ne v mladostništvu, kot je to veljalo v preteklosti. Mladi različne možnosti glede ljubezni in dela najbolj verjetno preizkušajo v času prehoda v odraslost, saj so v tem obdobju že bolj neodvisni od staršev, hkrati pa še nimajo stabilnih in trajnih obveznosti odraslega življenja, kot so redna zaposlitev, zakon in starševstvo.
- *Čas nestabilnosti:* Ravno raziskovanje različnih možnosti dela to obdobje nestabilno. Mladi na prehodu v odraslost običajno preizkušajo različne možnosti in pogosto spreminjajo smeri glede ljubezni, dela in izobrazbe.

- *Čas samoosredotočenosti*: Obdobje prehoda v odraslost je izrazito samoosredotočeno, saj imajo mladi v tem obdobju malo socialnih obveznosti in dolžnosti v odnosih do drugih, kar jim omogoča veliko osebne svobode. Otroci in mladi morajo spoštovati pravila staršev, odrasli pa imajo mnogo obveznosti, ki jih morajo upoštevati, zato so ljudje v tem vmesnem obdobju relativno svobodni pri sprejemanju neodvisnih odločitev o lastnih življenjih. Cilj samoosredotočenosti je tudi doseganje samozadostnosti, ki je v pogledu mladih glavni pogoj za doseganje vloge odraslega.
- *Čas »nekje vmes«*: Mladi med 18. in 25. letom pogosto čutijo, da so v nekaterih aspektih že odrasli, v drugih pa ne. Da ljudje pridobijo občutek popolne odraslosti, lahko traja dolgo, zato znaten čas čutijo, da so »nekje vmes« oziroma da prehajajo v odraslost, vendar še niso zares tam.
- *Čas veliko možnosti*: Prvi aspekt te značilnosti je ta, da je prehod v odraslost čas optimizma, mladi v tem obdobju menijo, da bodo v prihodnosti dosegli, kar želijo, zato tudi vidijo veliko možnosti za prihodnost. Drugi aspekt te značilnosti pa je, da imajo mladi v tem obdobju pomembno možnost, da svoje življenje preusmerijo v želeno smer. V tem obdobju lahko spremenijo svoje življenje in se osvobodijo nezdravega družinskega okolja ter svoje življenje obrnejo v novo in boljšo smer. Mladi na prehodu v odraslost so že dovolj zreli, da lahko živijo neodvisno in izkoristijo to možnost.

1.1.2. Zadovoljstvo z življenjem

Cugmas, Zupančič, Poredoš in Kranjec (2017) v svojem članku zapišejo, da subjektivno zadovoljstvo z življenjem predstavlja hedonsko sestavino splošnega subjektivnega blagostanja in se nanaša na spoznavni proces vrednotenja življenja. V primerjavi z drugimi obdobji imajo mladi na prehodu v odraslost običajno višjo raven zadovoljstva z življenjem, izražajo pa jo v odnosu do svoje družine, prijateljev in družabnega življenja, nekoliko manj pa so zadovoljni s seboj. Pri mladih povezujejo zadovoljstvo z življenjem z vidiki odraslosti, ki so jih že dosegli, mednje pa spadajo finančna neodvisnost in neodvisnost od staršev, prevzemanje odgovornosti ter zmožnost skrbeti zase oziroma svojo novo družino. Tudi raziskava teh avtorjev podpira predhodna spoznanja o pozitivni naravnosti mladih na prehodu v odraslost, ki naj bi bila povezana z uspešno prilagoditvijo na zahteve razvojnega obdobja.

V raziskavi Slovenska mladina 2018/2019 so ugotovili, da je slovenska mladina sorazmerno nezadovoljna s svojim življenjem v primerjavi z vrstniki iz drugih devetih držav JV Evrope

(slovenski mladi v 32 % poročajo, da so zelo zadovoljni z življenjem, medtem ko 48 % mladih iz devetih držav JV Evrope poroča, da so z življenjem zelo zadovoljni). Avtorji to povezujejo z velikim poudarkom na osebnih temah pri mladih in z ugotovitvijo, da je zadovoljstvo mladih negativno korelirano z ravno družbenoekonomske razvitosti države (Slovenija je med devetimi raziskovanimi državami najbolj razvita). Druga pomembna razlaga za to pa je, da so mladi v bolj razvitih državah bolj individualizirani, s čimer se zmanjša občutek skupnosti, s tem pa tudi občutek sprejetosti in pripadnosti (Lavrič, 2019, str. 24).

To razlago avtorji povežejo z ugotovitvijo, da so slovenski mladi manj zadovoljni s svojim fizičnim izgledom kot člani preostalih raziskovanih držav, v večjem deležu poročajo tudi o občutku praznosti in nesmiselnosti življenja, saj so bolj osredotočeni nase (Lavrič, 2019, str. 24–25), kar sovпада z ugotovitvami Cugmas, Zupančič, Poredoš in Kranjec (2017), da so mladi sami s seboj manj zadovoljni kot z drugimi vidiki življenja. Z njihovimi ugotovitvami sovпада tudi ugotovitev raziskave Slovenska mladina 2018/2019, da je večina slovenskih mladih (82,4 %) zadovoljnih s svojimi prijatelji (Lahe in Cupar, 2019, str. 17) pa tudi z družinskim življenjem (Kuhar in Hlebec, 2019, str. 29).

Mladi v Sloveniji so v splošnem večinoma zadovoljni s kakovostjo izobraževanja, pri čemer so nekoliko bolj zadovoljni tisti, ki se izobražujejo na terciarni ravni in imajo doseženo višjo stopnjo izobrazbe (Cupar in Lahe, 2019, str. 45). To ugotavljajo tudi v nacionalnem poročilu Evroštudent VI (Gril, Bijuklič in Autor, 2018), v katerem je za dve tretjini študentov poročalo, da so zadovoljni ali zelo zadovoljni s pogoji in kakovostjo študija. Medtem ko so mladi zadovoljni z izobraževanjem, je večji problem zaposlitev, saj je do 25. glede na raziskavo Slovenska mladina 2018/2019, ki temelji na samopercepciji posameznika, med mladimi od 15. leta, ki se ne izobražujejo, le 18 % stalno zaposlenih. Vsi drugi so bodisi brezposelni ali pa delajo v negotovih ali prekarnih poklicih (Klanjšek in Kobše, 2019, str. 55).

1.2. Mobilnost študentov

Za mednarodno mobilnost študentov je značilno, da posameznik zaradi študija za krajši ali daljši čas odide v tujino. Mednarodna literatura navaja izraza »mednarodna mobilnost« in »mednarodne migracije«. Migracije so praviloma stalne, torej se posameznik preseli v tujo državo in spremeni stalno prebivališče, medtem ko mobilnost označuje začasno spremembo prebivališča. Mednarodna mobilnost študentov pomeni, da začasno odidejo v tujo državo zaradi študija, in sicer za krajši ali celoten študijski čas (Čelebič, 2008).

Čelebič (2008) torej mednarodno mobilnost definira kot čezmejno gibanje študentov in pedagoškega osebja zaradi študija, poučevanja ali raziskovanja, ki lahko traja krajši ali daljši čas. Kratkoročna mobilnost, kot izhaja iz imena, traja krajši čas, in sicer od nekaj mesecev do enega leta, študent pa opravi predvidene študijske obveznosti in pridobi kreditne točke, ki se mu nato upoštevajo pri študiju na matični ustanovi, in se vrne študirat v matično domovino. Za dolgoročno mobilnost velja, da tja študent odide za dalj časa oziroma predvidoma za čas celotnega študija, tam pa pridobi tudi diplomo.

Mobilnost, zlasti čezmejna, je neločljivo povezana s trendi v smeri globalizacije in ima številne pozitivne učinke na mlade: povečuje sposobnost prilagajanja in vključevanja na trgu dela, izboljšuje pridobivanje novih znanj in spretnosti, povečuje odprtost, strpnost in mednarodno sodelovanje ter ima na splošno pozitiven vpliv na individualno in družbeno blaginjo (Naterer in Lavrič, 2019, str. 37).

Mladi v Sloveniji so bili v preteklosti v veliki meri nemotivirani za mobilnost, vendar delež mladih, ki se odločajo za mobilnost, narašča. Delež mladih z vsaj nekaj želje po zapustitvi države se je od leta 2013 močno povečal (Naterer in Lavrič, 2019, str. 37). 30 % študentov, udeleženi v raziskavi Evroštudent VI (Gril, Bijuklič in Autor, 2018), je že imelo izkušnjo z eno od oblik mednarodne mobilnosti (študij, pripravništvo/praksa, jezikovni tečaji, poletna/zimska šola), 31,5 % študentov pa je v času raziskave načrtovalo študij v tujini. Trend povečane želje po migraciji se odraža tudi v številu mladih, ki se izseljujejo iz Slovenije. V obdobju od leta 2010 do leta 2016 se je število mladih, ki zapustijo Slovenijo, povečalo za skoraj štirikrat (Naterer in Lavrič, 2019, str. 37).

V raziskavi Evroštudent VI (2018) so ugotovili, da je med slovenskimi študenti, ki so že študirali v tujini, 47,9 % študentov, ki so tam ostali 3–6 mesecev, 23 % jih je tam ostalo 6–9 mesecev, 14 % jih je ostalo 9–12 mesecev, 4,2 % pa je bilo takih, ki so v tujini ostali manj kot tri mesece ali več kot eno leto. [...] Študenti iz Slovenije so v tujino večinoma odšli preko programov EU (Erasmus+ in predhodni programi mobilnosti – 81,9 %), skoraj desetina preko drugih programov (npr. CEEPUS, bilaterale, NMF – 9,6 %) in 8,5 % v lastni organizaciji. [...] Študenti iz Slovenije so za študij in bivanje v tujini najpogosteje uporabili naslednje vire: sredstva EU (81,6 %), lastni dohodek od predhodno opravljenega dela oziroma lastne prihranke (76,9 %) ter prispevek staršev oziroma partnerja (70,6 %) (Gril, Bijuklič in Autor, 2018).

Opazimo lahko, da so za mlade v Sloveniji prevladujoči potezni dejavniki, kar pomeni, da si mladi Slovenci povečini želijo mobilnosti in v migracije niso prisiljeni. V primerjavi z drugimi državami so slovenski mladi izražali očitno večjo željo po izkušanju tuje kulture (slovenski delež mladih je 15 %, 3 % pa znaša v drugih državah). Potezne dejavnike lahko najdemo na makro- (npr. odprte nacionalne meje znotraj schengenskega območja) in mikroravni (npr. visoka udeležba mladih v izobraževanju in Erasmus mobilnosti, razvite jezikovne spretnosti in obstoječe mednarodne socialne mreže). V nacionalnem kontekstu Slovenije so dejavniki, kot sta brezposelnost ali materialno pomanjkanje, relativno šibki. Medtem ko v devetih opazovanih državah velja brezposelnost za najpomembnejši motivacijski dejavnik migracij, je korelacija za Slovenijo celo negativna (Naterer in Lavrič, 2019, str. 39). V poročilu Evroštudent VI so ugotovili, da je 68 % slovenskih študentov kot glavno oviro pri načrtovanju mobilnosti zaznalo finančno breme (Gril, Bijuklič in Autor, 2018).

»Rezultati raziskave kažejo, da slovenski mladi v primerjavi z mladimi iz drugih držav JV Evrope intenzivneje vlagajo v priprave na migracije, najbolj kompetentni posamezniki bodo najbolj verjetno migrirali, njihove migracije pa so dobro premišljene [...] in velikokrat vključujejo načrt oziroma namen vrnitve« (Naterer in Lavrič, 2019, str. 39).

1.3. Program Erasmus+

Program Erasmus+ je program EU za obdobje 2014–2020, ki podpira aktivnosti na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa v vseh sektorjih vseživljenjskega učenja (šolsko izobraževanje, visoko šolstvo, nadaljnje izobraževanje, aktivnosti mladih itd.). V programu Erasmus+ sodeluje 28 članic Evropske unije, ob njih pa še Islandija, Lihtenštajn, Norveška, Turčija, Republika Severna Makedonija in Srbija. Mobilnost naj bi pripomogla k dvigu kakovosti poučevanja in učenja ter predstavljala izziv za spremembe in internacionalizacijo visokošolskih institucij (Univerza v Ljubljani, b. d.).

Cilji mobilnosti so: izboljšanje učnih kompetenc, povečanje zaposljivosti in možnosti zaposlitve, povečanje iniciativnosti in podjetništva, povečanje samozavesti in samospoštovanja, izboljšanje jezikovnih sposobnosti, povečanje medkulturne zavesti, aktivnejše sodelovanje v družbi, boljše poznavanje projektov in vrednot EU, povečanje motiviranosti za nadaljnje izobraževanje (formalno in neformalno) in usposabljanje po opravljeni mobilnosti (Univerza v Ljubljani, b. d.). Cilje potrjuje tudi dejstvo, da so »nekaj več kot polovici študentov (55,8 %) [...] pri študiju v Sloveniji priznali vse v tujini

pridobljene kreditne točke (ECTS), skoraj četrtini pa so le-te delno priznali (23,3 %)« (Gril, Bijuklič in Autor, 2018).

Po programu Erasmus potekajo poleg mobilnosti študentov še nekatere druge dejavnosti (mednarodna mobilnost pedagoškega osebja, poletne šole ipd.). Program Erasmus podpira tudi projekte skupnega razvoja študijskih modulov/programov. Od leta 2007 velja za sektorski program v programu EU Vseživljenjsko učenje, ki v okviru svojega sektorskega programa Erasmus od istega leta pokriva celotno terciarno izobraževanje. [...] Glavni namen programa Erasmus je povečanje mednarodne mobilnosti študentov. [...] Študent lahko biva v tujini najmanj tri mesece in največ eno leto, v tujini pa opravi del študijskih obveznosti (Čelebič, 2008).

1.4. Prilagoditvene težave

Berry, Kim, Minde in Mok (1987) opredelijo stres kot splošno fizično in psihično stanje organizma, ki ga povzroča stresor iz okolja. V tem stanju je potrebno zmanjšanje stresa za normalno delovanje organizma, kar se doseže skozi proces spoprijemanja s stresom, ki traja, dokler organizem ne doseže zadovoljive prilagoditve na novo situacijo. Koncept akulturacijskega stresa se nanaša na točno določeno obliko stresa, pri kateri imajo identificirani stresorji izvor v procesu akulturacije. Poleg tega so pogosto prisotna tudi določena stresna vedenja, kot so znižano mentalno zdravje (zmedenost, tesnoba, depresija), občutki marginalnosti in odtujenosti, povišana raven psihosomatskih simptomov in identitetna zmedenost.

1.4.1. Kulturni šok

Ko se ljudje prvič znajdejo v neznanih kulturnih okoljih, pogosto doživijo določeno stopnjo čustvenega pretresa. Kadar se ljudje preselijo v kulturo, ki je precej oddaljena, in ko je selitev hitra, lahko pričakujemo znatne težave pri prilagajanju. Posameznik je lahko preobremenjen z »drugačnostjo« druge kulture in s količino novih izkušenj (Mumford, 1998).

Bock (1970) opiše kulturni šok kot »čustveno reakcijo, ki nastane, ker posameznik ne more razumeti, kontrolirati ali predvideti vedenja drugih ljudi.« Oberg (1960) pravi, da je »kulturni šok sprožen zaradi stresa, ki ga doživimo, ko izgubimo vse znane znake in simbole socialne interakcije. Ti znaki vključujejo mnogo načinov, ki nam pomagajo orientirati se v vsakdanjem življenju.« Adler (1975) pove, da je kulturni šok oblika stresa, ki je posledica napačnega razumevanja znakov in simbolov, ki se običajno uporabljajo v socialnih interakcijah. To lahko pri posamezniku sproži občutke nemoči, razdražljivosti in strahu.«

Posameznik se mora potruditi, da odkrije, kaj je pomembno v tem novem kulturnem okolju, in mora hkrati upoštevati, da so njemu znane kulturne iztočnice morda nepomembne. Prisiljen je preizkusiti nove in neznane načine vedenja, za katere nikoli ne ve zagotovo, ali v novem okolju lahko povzročijo neodobravanje. Kulturni šok lahko povzroči občutke nemoči, razdražljivosti in strahu, da bomo prevarani ali poškodovani. Vsak se sooči z neko mero kulturnega šoka, ko prvič vstopi v neznano kulturno okolje, vendar je od posameznikove psihološke prilagoditve in premostitve pogostih omejujočih vplivov odvisno, ali se bo uspešno vključil v novo okolje ali ne (Ferraro, 2002).

Kulturni šok vsebuje (Ferraro, 2002):

- občutek zmedenosti glede pričakovanega vedenja,
- presenečenje ali celo gnus ob spoznavanju nekaterih elementov nove kulture,
- občutek izgube znanega okolja in kulturnih vzorcev,
- občutek zavrnitve oziroma nesprejetosti s strani članov nove kulture,
- občutek izgube samozavesti zaradi nezmožnosti funkcioniranja v novi kulturi,
- občutek nemoči, ker imamo malo ali nič kontrole na okoljem,
- močan občutek dvoma glede starih vrednot.

Oberg (1960) razdeli kulturni šok na štiri faze. Prva je faza medenih tednov, druga je faza sovražnosti in agresije, tretja faza je faza postopnega prilagajanja in četrta faza je faza (skoraj) popolne prilagoditve. V fazi medenih tednov je posameznik fasciniran nad vsem novim, biva v hotelu in komunicira z domačini, ki znajo njegov jezik in ki dobro sprejmejo tujce. Ta faza lahko traja od nekaj dni do pol leta. Če posameznik v tujini ostane daljši čas, se ta faza konča, saj se mora spopasti z realnimi razmerami življenja, in tu se začne druga faza. V drugi fazi posameznik postane sovražen do države gostiteljice. Ta sovražnost izvira iz težav, s katerimi se posameznik sreča, in sicer glede jezika, šole, nastanitve, transporta, nakupovanja itd., domačini pa so na te težave neobčutljivi. Domačini lahko poskušajo pomagati, ne morejo pa razumeti, kako je, zato lahko posameznik to razume, kot da so brezbrizni in nesočutni do njegovih težav. Posameznik v tej situaciji težko razume, zakaj so stvari take, kot so, in zato kritizira državo in ljudi te države. Če posameznik to fazo uspešno premaga, ostane v tuji državi in stopi v tretjo fazo, ki je faza postopnega prilagajanja. V tej fazi se posameznik uči

jezika in se znajde sam, kar mu omogoča začetek vstopanja v novo kulturo. V tej fazi se še srečuje s težavami, vendar razume, da so to njegove težave, s katerimi se mora spopasti. Temu sledi še četrta faza, v kateri se posameznik prilagodi, kolikor je to le mogoče. V tej fazi sprejme navade nove države kot še en način življenja. V veliki meri že razume iztočnice socialne interakcije in jezik, vendar še vedno ni ves čas popolnoma gotov, da prav razume. Če se posameznik popolnoma prilagodi, ne le sprejme hrano, pijačo, navade in običaje, ampak v njih tudi začne uživati. Če potem na neki točki odide nazaj domov, začne pogrešati državo, v kateri je bival, in ljudi iz te države.

1.4.2. Obratni kulturni šok

Obratni kulturni šok (angl. *reverse culture shock*) je proces ponovnega prilagajanja, rekulturacije (angl. *reacculturating*) in reasimilacije v prvotno kulturo po daljšem času bivanja v drugi kulturi. Posamezniki ponovni vstop (angl. *reentry*) v prvotno kulturo doživljajo različno: nekateri izkusijo malo ali celo nič posledic, medtem ko imajo drugi različne probleme, ki lahko trajajo od nekaj mesecev do enega leta ali celo dlje. Obratni kulturni šok je podoben kulturnemu šoku, vendar gre pri njem za ponovno prilagajanje na lastno kulturo po daljšem bivanju v drugem kulturnem okolju (Gaw, 2000).

Glavna razlika med kulturnim šokom in obratnim kulturnim šokom so pričakovanja posameznikov. Ljudje pogosto pričakujejo, da se bodo nespremenjeni vrnili v nespremenjen dom, vendar običajno ni tako. Pogosto lahko pričakujemo kulturne razlike, ko vstopamo v novo kulturo in smo na spremembo bolj pripravljeni, kar potencialno zmanjša posledice kulturnega šoka. V nasprotju s tem pričakovanja o ponovnem vstopu v prvotno kulturo pogosto negativno vplivajo na obratni kulturni šok, saj posameznik ne pričakuje težav ob povratku in pričakuje, da bodo stvari doma ostale nespremenjene (Gaw, 2000).

Študenti in njihov podporni sistem pogosto niso pripravljeni na težave ob vrnitvi domov in ne upoštevajo stopnje sprememb, ki se lahko zgodijo med študijem v drugi državi, kar pa povečuje tveganje za povratni kulturni šok. Te spremembe se lahko zgodijo pri študentu ali pa pri domačem okolju, ljudje doma lahko pričakujejo, da se bo študent domov vrnil nespremenjen oziroma da bodo te spremembe majhne. Realnost je pogosto v nasprotju s temi pričakovanji, saj mora posameznik razviti nove odzive na zahteve novega okolja (Arthur, 2003).

Wang (1997) pravi, da se vrnitev domov začne v procesu odhajanja domov, in traja, dokler se posameznik ne prilagodi nazaj na življenje doma. Študenti lahko doživljajo različna čustva

glede ponovnega snidenja s prijatelji in družino ter sočasno doživljajo občutek izgube glede zapuščanja države gostiteljice. Vrnitev domov lahko pomeni izgubo odnosov, vlog, rutin ter dostopa do življenjskega sloga ali materialnih dobrin, ki doma niso na voljo. Če se je posameznik v veliki meri akulturiral v tujo kulturo, lahko to zanj pomeni, da za sabo pušča del sebe. Težave lahko povzroči tudi združevanje novega pogleda nase in novih načinov razmišljanja z življenjem doma (kot navedeno v Arthur, 2003).

Huff (2001) razdeli spremenljivke, povezane z obratnim kulturnim šokom, na spremenljivke ozadja (angl. *background variables*), spremenljivke, vezane na bivanjsko situacijo (angl. *sojourn variables*), in spremenljivke ponovnega vstopa (angl. *re-entry variables*). Bolj podrobno govori o spremenljivkah, vezanih na bivanjsko situacijo, in spremenljivkah ponovnega vstopa. Spremenljivke, vezane na bivanjsko situacijo, so lokacija (kje je posameznik živel in kako drugačna je ta kultura od njegove domače), identifikacija z državo gostiteljico (prilagoditev na in zadovoljstvo z življenjem v tujini), mobilnost in transnacionalne prilagoditve, družinska dinamika (povezanost in prilagodljivost družine) ter pričakovanje obratnega kulturnega šoka. Spremenljivke ponovnega vstopa so čas od ponovnega vstopa (koliko časa je minilo od posameznikovega ponovnega vstopa v lastni kulturo), starost ob vrnitvi in socialna podpora ob ponovnem vstopu.

Raziskave kažejo, da otroci in mladostniki običajno doživljajo bolj intenziven kulturni šok kot odrasli, saj imajo pogosto večjo reakcijo na ponovni vstop v prvotno kulturo. Problemi, ki se izkažejo za pogoste, v literaturi vključujejo učne težave, konflikt kulturne identitete, socialno izolacijo, depresijo, tesnobo in težave v medosebnih odnosih. Povratniki so izkušali tudi občutke odtujenosti in dezorientacije, stres, zmedenost glede vrednot, jezo, sovražnost, kompulzivne strahove, nemoč, razočaranje in diskriminacijo (Gaw, 2000).

Gullahorn in Gullahorn (1963) sta v svoji raziskavi ugotovila, da proces ponovne prilagoditve ni bil posebej travmatičen za profesorje, ki so bivali v tujini, saj je bil vpliv izvirne socializacije dovolj močan, da so hitro ponovno osvojili domače kulturne vzorce. Nekateri so vseeno imeli nekaj težav s prilagajanjem, vendar so bile te težave manjše. Situacija je bila pri študentih drugačna, sploh pri tistih, ki prej še niso izkusili večje selitve oziroma menjave kulture. Zanje je bila to nova izkušnja, ki jih je spremenila na mnoge subtilne načine in tudi njihove vrednote. Posebej velike spremembe so se zgodile pri študentih, ki še niso imeli močno vzpostavljene identitete in so svoj identitetni konflikt razreševali v tuji kulturi, saj so v veliki meri sprejeli nove vrednote. Zanje je torej vrnitev domov pomenila izgubo varnosti, ki

so jo končno našli v tujini, zaradi česar so se ob vrnitvi lahko počutili izgubljeni ali pa so se počutili, kot da ne morejo nazaj domov.

1.5. Oblike podpore in pomoči

Mednarodni študenti so edinstvena populacija ljudi v medkulturnem tranzitu (angl. *cross-cultural transition*). Več pozornosti se posveča njihovi prvotni prilagoditvi v tuji državi kot pa njihovi izkušnji vrnitve domov in s tem zapustitve države gostiteljice. Svetovalni delavci so pomemben del podpornih služb, ki pomagajo mednarodnim študentom v medkulturnih prehodih. Svetovanje ob povratku lahko podpre mednarodne študente tako, da jim pomaga pri razumevanju izkušnje prehoda, jih izobrazijo o povratku in jim pomaga predvideti strategije spoprijemanja s problemi (Arthur, 2003).

Večina izobraževalnih institucij zagotovi začetno orientacijo za mednarodne študente ob njihovem prihodu, vendar bi se morale storitve dotikati tudi vrnitve domov. Svetovanje ob povratku lahko definiramo kot pomoč študentom pri identificiranju potencialnih potreb in stresorjev med vrnitvijo domov. Poleg poudarka na izobraževanju o pogostih potrebah v zvezi z vrnitvijo se je treba fokusirati tudi na individualne potrebe posameznika v prehodu. Svetovanje o ponovnem vstopu lahko tudi spodbuja študente k proaktivnemu pristopu, da identificirajo obstoječe strategije spoprijemanja s problemi. Treba se je zavedati, da cilj svetovanja ob vrnitvi ni izničiti proces prilagoditve, ampak opremiti študente s strategijami spoprijemanja s problemi, ki jih bodo lahko uporabili v procesu prilagajanja (Arthur, 2003).

Svetovanje lahko vključuje delo s posamezniki, delo s skupino študentov iz iste kulture ali pa delo s skupino študentov iz različnih držav in kulturnih ozadij. Prednost skupinskega pristopa je, da se lahko predstavijo mnoge teme in strategije, med katerimi lahko študentje nato izbirajo glede na individualne potrebe. Skupinski pristopi podpirajo udeležence pri tem, da izmenjujejo ideje in se učijo iz izkušenj ostalih udeležencev (Arthur, 2003).

2. Raziskovalni problem

Erasmus je glavni program mobilnosti EU na področju izobraževanja in usposabljanja, ki se je začel izvajati v študijskem letu 1987/1988, Slovenija pa se je programu pridružila v študijskem letu 1999/2000. Glavni cilji programa so izboljšanje kakovosti visokega šolstva, krepitev evropske razsežnosti visokega šolstva ter povečanje obsega mobilnosti študentov in pedagoškega osebja (Čelebič, 2008).

V študijskem letu 2019/2020, ko sem obiskovala četrti letnik dodiplomskega študija, sem se udeležila Erasmus mobilnost na Dunaju in ravno ta izkušnja je navdihnila temo za to diplomsko nalogo. Pred odhodom na izmenjavo mi je bil v veliko pomoč koordinator mobilnosti na domači fakulteti, ob prihodu na Dunaj pa me je tamkajšnja fakulteta podprla z orientacijskim tednom in pomočjo koordinatorskega osebja. Kot pravi Arthur (2003, str. 173), je več pozornosti namenjene prvotnemu prilagajanju na življenje v tuji državi kot pa izkušnji zapuščanja države gostiteljice in vrnitvi domov ter ponovnemu vstopu v domačo kulturo. Tudi sama sem bila deležna te izkušnje, saj sem bila pripravljena na to, da bo selitev v tujo državo zahtevna in sem bila hkrati deležna tudi veliko podpore ob tem prehodu. Zavedala sem se tudi pojava kulturnega šoka, kar me je pripravilo na to, kar me čaka v tuji državi. Ob vrnitvi domov sem doživela obratni kulturni šok, za katerega nisem vedela in ga tudi nisem pričakovala, hkrati pa je ob vrnitvi domov predvidene tudi manj podpore. Ob prihodu nazaj domov sem imela sicer ponovno stik s koordinatorjem mobilnosti na domači fakulteti, vendar je bil ta stik fokusiran na urejanje dokumentov, ki so potrebni za priznanje obveznosti, opravljenih med mobilnostjo. Sama sem se po vrnitvi spopadla z določenimi stiskami, ki jih nisem pričakovala, in priprava na to izkušnjo, s tem pa tudi podpora ob njej, bi bili več kot dobrodošli.

Ravno zaradi te izkušnje sem se začela spraševati, ali sem vrnitev domov le jaz doživela kot tako težko ali pa je to morda bolj razširjen pojav in bi mu morali posvetiti več pozornosti. Moj namen je torej raziskati, kako študentje doživljajo vrnitev z Erasmus mobilnosti, s kakšnimi stiskami se spoprijemajo ob vrnitvi in kakšno podporo bi pri tem potrebovali. Odločila sem se, da bom izkušnjo vrnitve raziskovala pri študentih, ker »raziskave kažejo, da je pri otrocih in mladih obratni kulturni šok običajno močnejši kot pri odraslih« (Gaw, 2000). Poleg tega so v raziskavi Slovenska mladina 2018/2019 ugotovili, da se je delež mladih z vsaj nekaj želje po zapustitvi države od leta 2013 močno povečal. V obdobju od leta 2010 do leta 2016 se je število mladih, ki zapustijo Slovenijo, povečalo za skoraj štirikrat (Naterer in Lavrič, 2019, str. 37–41). Ker je mladih, ki se odločajo za mobilnost, vedno več, menim, da je pomembno,

da se vzpostavi ustrezna oblika podpore ob vrnitvi, s čimer jim lahko pomagamo pri spoprijemanju s stiskami, povezanimi z njo.

2.1. Raziskovalna vprašanja

1. Kako študentje doživljajo vrnitev z Erasmus mobilnosti na čustveni, socialni, vedenjski, miselni in ekonomski ravni?
2. S kakšnimi stiskami in težavami se študentje srečujejo po vrnitvi v domačo državo?
3. Kako se spopadajo s temi stiskami in težavami po vrnitvi?
4. Kakšne podpore so deležni pred in med izmenjavo?
5. Ali bi potrebovali ob vrnitvi podporo in kakšna oblika podpore bi bila ustrezna?
6. Ali med študenti obstajajo razlike v doživljanju stisk po vrnitvi glede na državo izmenjave in dolžino študija v tujini?

3. Metodologija

3.1. Vrsta raziskave

Raziskava je kvalitativna, poizvedovalna in empirična. Kvalitativna je, saj osnovno izkustveno gradivo, zbrano v raziskovalnem procesu, sestavljajo besedni opisi (Mesec, 2009, str. 85), ki sem jih pridobila skozi intervju. Raziskava je poizvedovalna oz. eksplorativna, saj sem v njej opredelila osnovne značilnosti pojava, jih definirala in poiskala njihove sestavine (Mesec, 2009, str. 80). Poleg tega je raziskava empirična oz. izkustvena, saj sem s spraševanjem zbrala novo, neposredno izkustveno gradivo (Mesec, 2009, str. 84).

3.2. Merski instrument

Merski instrument za zbiranje podatkov v raziskavi je delno strukturiran vprašalnik. Mesec (2009, str. 233) pravi, da je skupinska razprava nestandardizirana in pogosto le delno strukturirana, saj vprašanj ne zastavljamo na vnaprej določen način, ampak jih prilagajamo položaju in značilnostim skupine, s katero se pogovarjamo. Za intervju sem pripravila šest glavnih tem in podvprašanja, ki so mi bila v pomoč (vprašalnik za intervju v prilogi 1). Glavne teme intervjuja so podatki o mobilnosti, pomoč in podpora pred mobilnostjo, pomoč in podpora med mobilnostjo, doživljanje vrnitve z mobilnosti, stiske in težave ob vrnitvi z mobilnosti in pomoč in podpora po mobilnosti.

3.3. Populacija in vzorec

Populacija v raziskavi so študentje in študentke Fakultete za socialno delo od vključno drugega letnika dodiplomskega študija do vključno prvega letnika podiplomskega študija, ki so v študijskem letu 2019/2020 opravljali Erasmus mobilnost. V študijskem letu 2019/2020 se je Erasmus mobilnosti udeležilo 26 študentov in študentk Fakultete za socialno delo.

Vzorec je neslučajostni in priročni. Priročni vzorec je »skupina ljudi, ki je raziskovalcu najbolj dostopna« (Mesec, 2009, str. 153). Moj cilj je bil sicer kvotni vzorec, pri katerem »populacijo razdelimo na stratumne in iz vsakega stratuma izberemo določeno število enot, ki pa jih izberemo po načinu priročnega vzorca oz. izberemo najlažje dosegljive ljudi« (Mesec, 2009, str. 154), vendar mi to ni uspelo in je zato vzorec sestavljen iz oseb, ki so mi bile dosegljive in so bile pripravljene sodelovati v raziskavi. Kvotnega vzorca mi ni uspelo zbrati, saj se je iz določenih letnikov mobilnosti udeležilo majhno število študentov in nekateri od njih niso bili pripravljene sodelovati v intervjuju. Vzorec je torej priročen in je sestavljen iz šestih študentk Fakultete za socialno delo, pri čemer je ena študentka v študijskem letu

2019/2020 obiskovala drugi letnik dodiplomskega študija, ena tretji letnik, tri študentke so obiskovale četrti letnik in ena prvi letnik podiplomskega študija.

3.4. Zbiranje podatkov

Podatke sem zbrala z enkratnim spraševanjem, in sicer v obliki skupinskega intervjuja, pri katerem »se pogovarja z manjšo skupino [...]« (Mesec, 2009, str. 214) »skupina [pa] je majhna [in] jo sestavlja od 6 do 12 ljudi, izbranih skladno z natančno opredeljenimi merili« (Đurić, Popović Ćitić in Meško, 2010).

Skupinski intervju sem izvedla s šestimi študentkami Fakultete za socialno delo, ki so se odzvale na moje povabilo v skupini na Facebooku, ki jo imamo študenti. Odzvalo se je sicer sedem študentk, vendar se ena zaradi osebnih razlogov nato intervjuja ni udeležila.

Skupinski intervju sem izvedla preko aplikacije dne 11. 6. 2021, trajal pa je dve uri. Moj cilj je bil sicer izvesti intervju v živo, saj se mi je to zdelo bolj smiselno za skupinski intervju, vendar se nismo mogle uskladiti za termin in smo ga zato izvedle na daljavo. Udeleženke sem na začetku intervjuja boljše seznanila s temo in jih vprašala, ali dovolijo snemanje intervjuja, s čimer so se vse strinjale. Intervju sem izvedla na podlagi prej pripravljenih smernic, ki so bile sestavljene iz šestih glavnih tem in podvprašanj, zaporedje tem pa sem prilagajala, da je bilo smiselno glede na potek pogovora.

3.5. Obdelava podatkov

Celoten pogovor sem posnela in sem ga nato najprej dobesedno prepisala, zato je zapisan v pogovornem jeziku. Udeleženkam sem pripisala črke A, B, C, D, E in F in na podlagi tega s kodami (npr. A1, B1, C1 ...) označila enote kodiranja. Enote sem nato zapisala v tabelo, kjer sem jim najprej določila pojme, potem pa na podlagi tega še podkategorije, kategorije in teme. Gradivo sem torej analizirala najprej z odprtim kodiranjem (priloga 3), nato pa sem podatke še osno (priloga 4) in odnosno kodirala (priloga 5).

4. Rezultati

V tem poglavju bom predstavila rezultate raziskave, ki sem jo izvedla s študentkami Fakultete za socialno delo, ki imajo izkušnjo Erasmus mobilnosti. Rezultati so razdeljeni po raziskovalnih temah in kategorijah. Podkrepljeni so z izjavami udeleženek v intervjuju, ki so zapisane v ležeči pisavi in označene z oznakami (vsaki udeleženki sem pripisala črko in izjavam posamezne udeleženke še zaporedno številko: A1 je torej prva izjava udeleženke A, D3 je tretja izjava udeleženke D itd.). V prilogah (priloga 2) sem dodala transkripcijo intervjuja, v kateri so navedeni dobesedni zapisi izjav udeleženek in je torej zapisana v pogovornem jeziku. V prilogah se nahaja še odprto kodiranje (priloga 3), osno kodiranje (priloga 4) in odnosno kodiranje (priloga 5).

4.1. Podatki o mobilnosti

Moja prva vprašanja so se nanašala na podatke o mobilnosti, kot so kraj mobilnosti, trajanje mobilnosti, v katerem letniku so se udeležile mobilnosti in kako je potekala vrnitev. Kraji, kamor so udeleženke odšle na mobilnost, so zelo različni, so pa vse odšle v evropske države. Nekatere udeleženke so se odpravile bližje, »sem bila na Dunaju (C2)«, nekatere malo dlje, »sem bila v Jyväskylä na Finskem (E2)« ter nekatere tudi na otoke, »v Grčiji na Kreti (D2)«. Prav tako so se študentke udeležile mobilnosti v različnih letnikih študija, in sicer vse od drugega letnika na dodiplomskem študiju, »jaz sem bila lani v drugem letniku, v drugem semestru« (D1), pa do prvega letnika podiplomskega študija, »jaz sem bila lani prvi letnik magisterija (E1)«. Nekatere študentke so bile na izmenjavi dvakrat, »v tretjem letniku (A4) pa sem bila še v Maynoothu na Irskem (A5)«. Večina jih je bila na mobilnosti približno pol leta, »skoraj 6 mesecev (B3)«, nekatere približno pet mesecev, »za 5 mesecev (D3)«, druge so bile tam najkrajši čas, »načrt je bil 5 mesecev, ampak sem bila zaradi korone samo 3 mesece (E3)«. Pri vseh leženkah je prišlo do sprememb glede vrnitve, pri čemer so nekatere odšle prej, »jaz sem ubistvu imela v planu iti domov konec decembra, ampak sem šla malo prej (F6)«. Razlogi za predčasno vrnitev pa so bili odhod prijateljev, »ker so šli vsi domov za praznike in sem šla potem še jaz (F7)« in situacija, povezana s koronavirusom, »načrt je bil 5 mesecev, ampak sem bila zaradi korone smo 3 mesece (E3)«. Veliko udeleženek je mobilnost malo podaljšalo, »sem malo podaljšala (C4)«, razlogi za to pa so bili odpovedani leti, »ker so kenslali lete (A7)«, ali pa odpadle obveznosti, »pa ne zaradi kakšnih zapletov, ampak ker so doma odpadli neki dogodki, ki bi jih mogla organizirat in mi pač ni bilo za domov (D5)«.

4.2. Čas pred mobilnostjo

4.2.1. Doživljanje in dogajanje

Veliko udeleženk je pred mobilnostjo doživljalo stres zaradi same situacije, *»se mi zdi, da že preden sem šla je bilo hektično vse skupaj (D61)«,* druge pa zaradi obveznosti pred odhodom, *»sicer je bilo zelo stresno, ker sem imela nešteto izpitov tik pred. Zadnji izpit sem naredila en dan pred izmenjavo, tako da je bilo stresno s tega vidika (B65)«. Po drugi strani so imele nekatere veliko energije pred odhodom, »preden sem šla na izmenjavo sem imela veliko življenjske energije in motivacije (B64)«.*

4.2.2. Odnos ljudi do mobilnosti

Nekatere študentke so imele dvome in strahove glede mobilnosti, *»še en mesec prej sem imela dvome, ali bi šla (C9)«* in *»kako bom glede nemškega jezika (C10)«,* po drugi strani pa so imele nekatere dobre občutke glede mobilnosti, *»sem bila jaz okej (F9)«. Odzivi družine so bili prav tako različni, nekateri so dobro sprejeli idejo o mobilnosti, »in tudi drugi so bili okej, samo pojdi (F10)«, medtem ko so imeli drugi pomisleke in mnoga vprašanja, »ker me je spraševala, če bom res šla, govorila, kako dolgo me ne bo, me je klicala, naj pridem domov, ko se je začela korona (D13)«, prav tako pa so nekateri doživeli tudi pomisleke s strani prijateljev, »tudi prijatelji so me spraševali, če bom sigurno šla, ker kako bom to 5 mesecev (D14)«.*

4.2.3. Pomoč in podpora pred mobilnostjo

Študentke so največkrat omenjale podporo družine, *»bi rekla sploh starši (F11)«, »tudi družina (A11)«,* ki se je izkazala za zelo pomemben vir podpore. Vse študentke so omenile tudi podporo koordinatorja na domači fakulteti, *»pa predvsem koordinator Borut na našem faksu (A10)«,* kar prav tako kaže, da je koordinatorjeva podpora zelo pomembna. Študentke so navajale tudi podporo prijateljev, *»in prijatelji, z njimi sem veliko debatirala (A13)«,* in celotne mreže ljudi okoli njih, *»pomagalo veliko več ljudi (B9)«. Več študentk je omenilo pomoč študentov, ki so že bili na Erasmus mobilnosti v kraju, kamor so se odpravljale one, »kontaktirala sem študenta, ki je bil v Seville na izmenjavi (B7)«, nekatere pa so se na mobilnost odpravile s sošolkami in jim je bilo to v oporo, »ubistvu sem šla skupaj s sošolko, tako da sva se večinoma midve dogovarjali (A9)«. Omenile so še pomoč koordinatorja iz tuje fakultete, »in pa veliko tudi koordinatorja iz tuje fakultete (F14)«, ter nosilca modula na domači fakulteti, »pa nekaj tudi nosilec modula na drugi stopnji (E8)«. Nekatere so omenile,*

da so imele s strani določenih oseb manj podpore, kot bi si je želele, »kar se tiče moralne podpore pa z njene strani dosti manj kot od ostalih (D12)«.

Največ študentk je govorilo o finančni podpori, »na začetku pomagala, preden sem šla, so mi nekaj dali (E72)«, »potem kar se tiče finančne podpore (D8)«, ki pa je bila večinoma s strani družine, »sem jo imela doma dosti (D9)«. Družina je bila tudi vir moralne podpore, »potem kar se tiče moralne podpore (E9) pa družina (E10)«, pomagali pa so tudi glede iskanja letov, »in mi pomagal glede letov in teh stvari (E12)«. Koordinator na domači fakulteti je pomagal z logistiko, »največ glede logističnih stvari (E6)«, in izbiro kraja mobilnosti, »nisem vedela točno, kam bi šla, in mi je on pomagal pri tem. Izbirala sem med Ciprom in Kreto, ampak mi je povedal, da študentke na Cipru niso imele ravno pozitivne izkušnje (D7)«. Študenti z Erasmus izkušnjo so pomagali z informacijami, »mi je veliko povedala (C19)«, koordinatorka na tuji fakulteti pa je pomagala na primer glede nastanitve, »mi je pomagala glede iskanja nastanitve in podobno (F15)«.

Drugi viri moči, ki so pomembno vplivali na njihov odhod na mobilnost, so bili priprava na mobilnost, »ker sem se tudi sama želela pripraviti glede namestitve, financ, kam bi šla, kaj bi rada videla (A14)«, predhodnje izkušnje mobilnosti, »veliko sem že vedela od prve izmenjave (B8)«, in samoiniciativnost, »sedaj sem bila precej samoiniciativna (B10)«. Nekatere so povedale tudi, da podpore pred mobilnostjo niso potrebovale, »v drugo, ko sem šla, nisem rabila zares neke moralne podpore (F8)«, »jaz neke konkretne podpore nisem rabila (A15)«, so pa bile to študentke, ki so bile pred tem že na mobilnosti in je bila to njihova druga izkušnja.

4.3. Čas med mobilnostjo

4.3.1. Dogajanje med mobilnostjo

Dogajanje med mobilnostjo je pomembno vplivalo na vrnitev študentk nazaj domov. Študentke so v času mobilnosti stkale močne vezi s prijatelji in drugimi Erasmus študenti, »se je oblikovalo kar nekaj močnih vezi (A30)«, »noro smo se povezali (D31)«, nekatere pa so med mobilnostjo začele tudi romantične zveze, »pri meni je bila še najhujša stvar, da sem se jaz že v prvem tednu tam zaljubila v enega in sva bila ves čas tam že kot en par (C33)«, »podobno izkušnjo sem imela kot "C", ker sem imela neko romanco od prvega tedna do konca (D28)«.

Mnoge študentke so v času mobilnosti prvič izkusile tako mero samostojnosti, »sem bila prvič v življenju samostojna in sem se sama odločala, kdaj grem ven, nobenemu nisem nič rekla, si kupovala, kar sem hotela, jedla, kadar sem hotela. Doma imamo kakšna pravila, da se po osmi uri ne je, tam sem jedla ob dvanajstih, zato sem tudi dobila 7 kil(C37)« in »tam nisem rabila povedat, kam grem, s kom grem, kdaj se vrnem ... (B43)«; to je močno vplivalo na njihovo doživljanje vrnitve in izgubo samostojnosti ob vrnitvi, kar bom opisala v nadaljevanju. Nekatere so se počutile tudi zelo dobro na kraju mobilnosti, »sem na sploh mirna in tam na Finskem je vse umirjeno [...] mi je bila tudi sama Finska in prostor všeč (E32)«, kar je prav tako otežilo vrnitev.

Študentke so se v času mobilnosti soočale tudi z mnogimi stresnimi situacijami, na kar je vplivalo že samo okolje, »sploh tiste zimske mesece, ko je tema že opoldne, mraz, sneg (F17)« in tudi jezik, »ker sem jih imela v španščini in je bilo to zame novo. Tretirali so me kot eno od njih, tako da zame ni bilo nič lažje in sem bila stressed out (B17)«, ki je otežil opravljanje izpitov, »pod stresom sem bila glede izpitov (B17)«. Nekatere so se v času mobilnosti srečale tudi z zapleti, kot so primanjkovanje denarja, »ves čas mi je zmanjkovalo denarja (C25)«, pokvarjen računalnik, »potem se mi je še računalnik pokvaril (B19)« bolezen, »zbolela sem in imela vnete mandlje en mesec (B20)« in odpadla praksa, »odpadla mi je praksa za 10 kreditov (D22)«, vendar so nekatere zaplete tudi razrešile, »na koncu pa je vseeno uredil in smo rešili glede kreditov (D24)«. Še zadnji dejavnik, ki je pomembno vplival na izkušnjo mobilnosti, je bila celotna situacija, povezana s koronavirusom, »mogoče je k temu prispevala tudi korona (E18)«, vendar nekatere niso bile gotove, koliko jo to spremenilo njihovo izkušnjo, »mogoče je malo prispevala tudi korona, ampak mislim, da ne dosti (A24)«, oziroma so nekatere doživljale stres bolj zaradi skrbi za druge kot pa zaradi sebe, »moram reči, da korone nisem doživela na tak hud način in nisem rabila neke konkretne podpore glede tega. Bolj sem jaz skrbela za domače, ker je bilo v Sloveniji slabše kot v Amsterdamu (A21)«.

4.3.2. Pomoč in podpora med mobilnostjo

Družina se je tudi v času med izmenjavo pokazala kot pomemben vir podpore, »klicala sem mami (B21)«, »ampak so me oni zelo podpirali in me še vedno (F48)«. Zelo pomemben vir podpore, ki je bil omenjen mnogokrat, je podpora Erasmus študentov in drugih prijateljev na kraju mobilnosti, kar se kaže v izjavah, »ter družba ljudi, ki se je oblikovala tam, nekje 10 ljudi, ki smo bili ves čas skupaj (A20)«, »meni so bili največja podpora ostali erasmovci, ki so bili tam z mano (C20)« in »sicer pa sem imela noro podporo tam s strani prijateljev oziroma drugih erasmus študentov (D18)«, v tem kontekstu pa je bila omenjena tudi podpora

sostanovalke, *»najbližje s cimro (A19)«*. Študentke so omenile tudi podporo koordinatorja/koordinatorke na domači fakulteti, *»domačega koordinatorja (F24)«,* in koordinatorja na tuji fakulteti, *»tudi od koordinatorja tam sem dobila nekaj podpore (D20)«,* vendar s pomočjo koordinatorja/koordinatorke na tuji fakulteti niso bile zadovoljne vse študentke in so povedale, *»je odgovoril, da mi bo pomagal, ampak trenutno je prevroče (D23)«* in *»od same koordinatorke tam ni bilo kaj dosti podpore (E22)«*.

Ponovno se je kot pomembna izkazala finančna podpora, ki je bila običajno s strani staršev, *»starši pomagali s finančno podporo (B15)«, »sem imela tudi finančno podporo, kadar sem jo rabila (C26)«,* omenjena pa je bila tudi Erasmus štipendija, *»pa seveda erasmus štipendija (F25)«*. Naslednja pomembna oblika podpore je bila medsebojna podpora Erasmus študentov, *»ker smo vedeli, da smo vsi na istem, in smo se spodbujali med sabo, da saj bo šlo (E19)«* in *»imeli res neko edinstveno izkušnjo, ker smo bili mala skupinica za sebe, vsi smo imeli podobne izkušnje (D29)«*. Vir moralne podpore je bila večinoma družina, *»so me malo motivirali (F22)«,* poleg tega pa so pomagali tudi na primer z iskanjem letov za vrnitev domov, *»pomoč sem rabila samo za domov, ker so skenslali moj let in sem mogla najti nekaj drugega (A22)«, »mi je kupila karto za naslednji dan (B22)«*. Študentke so omenjale tudi pomen pomoči fakultete v smislu aktivnosti, ki so jih organizirali, kot na primer spoznavni teden, *»zelo mi je pomagalo, da je bilo s strani fakultete dobro organizirano, kjer smo se prej dobili in imeli spoznavni teden, smo si skupaj ogledovali stvari (C22)«,* predmet z organiziranimi aktivnostmi *»čez cel semester smo imeli tudi predmet Austrian culture course in smo hodili na ogled, lunaparke in podobno (C23)«* ter tutorski sistem, *»že pred izmenjavo, med in tudi ko smo prišli domov, je spraševala, če kaj rabimo in če lahko kaj pomaga. Skos si jo lahko vprašal za karkoli (E20)«*.

4.4. Doživljanje vrnitve z mobilnosti

4.4.1. Čustvena raven

Študentke so imele glede vrnitve domov mešane občutke, *»malo bitter sweet (A39)«,* oziroma je bilo čudno, *»je bil pa res čuden občutek (C70)«,* zaradi teh mešanih čustev. Večina jih je opisovala negativne občutke, kot so žalost, *»kar je bilo sad (B36)«, »takrat mi je bilo tako hudo (D36)«,* nekatere so rekle, da je bilo grozno, *»ko sem mogla potem it domov, je blo grozno, grozno (C34)«,* oziroma da, *»je bila katastrofa (B31)«*. Povedale so tudi, da jim je bilo težko, *»da mi je bilo težko iti. Tega odhoda še dolgo nisem prebolela (E33)«* oziroma z drugimi besedami, *»pač, beda, kar ena beda je bila pol leta potem, ko sem se vrnila (B67)«,*

govorile pa so tudi o stiskah, *»takrat prvi mesec je bila kar stiska, no (D46)«, in stresu, »edino neka živčnost, bi rekla, kaj bo in kako bo (F61)«. Ti občutki so se včasih zdeli tudi nepremostljivi, »tako skoraj nepremostljivo se je zdelo na trenutke (E65)«, in so se nekatere počutile same v tej situaciji, *»eni so dlje ostali od mene in sem mogla nekako sama čez to, ker sem šla prej domov (E35)«, ob tem pa je bilo za njih lahko vse moteče, »ko sem prišla iz Londona, mi je šlo vse na živce (B46)«. Te občutke je pogosto spremljal tudi jok, »tok sem bila ... jaz sem se jokala, ne vem, tisti dan kot dež, pa še dni prej in dni potem (E29)« in »ubistvu tisti teden, preden sem prišla domov, sem cel teden jokala (F26)«. Študentke so pogrešale ljudi z mobilnosti, *»pogrešala sem vse (D47)«, vendar pa so se tudi veselile stika z domačimi, »hkrati sem se pa tudi veselila (A42)«, in je bilo domače lepo videti, »mi je bilo sicer lepo videt domače (F36)«. Nekatere so povedale, da so se po vrnitvi počutile bolje, kot so pričakovale, *»jaz nisem bila tako depressed in nisem čutila toliko post Erasmus depression, kot ko sem se vrnila s prve izmenjave (B27)«, in so se čudile, da ni bilo težje, »mi je bilo kar grozno, kako hitro sem padla v nek ritem, sem se kar čudila sama sebi, kako da mi ni bilo bolj težko (F34)«, so pa to povedale študentke, ki so bile v preteklosti že udeležene v mobilnosti.****

Glede razpoloženja so povedale, da je težko primerjati čas pred mobilnosti in po njej, *»bili sta dve zelo različni obdobji, ki ju težko primerjam (B66)«, »meni je tudi težko primerjat (E52)«, ali pa neke niso zaznale bistvenih razlik oziroma se jim je zdelo normalno, »potem pa je bilo normalno, podobno razpoloženje kot prej (F60)«, »po drugi strani pa ne vidim neke bistvene razlike (D70)«. V skladu s tem so se nekatere zelo hitro počutile normalno, *»zdelo se mi je tako normalno, vrnila sem se v stare tire. Tudi potem sem šla kar januarja še en izpit pisat na FSD. Nekako mi je bilo takoj normalno (F58)«, vendar so to spet povedale študentke, ki so bile že prej udeležene v mobilnosti, druge pa so povedale, da je trajalo nekaj časa, preden so se stvari normalizirale, »ko sem prišla nazaj, ene par tednov ali mogoče celo več kot mesec nisem čisto prišla k sebi (E54)«.**

4.4.2. Miselna raven

Vrnitev domov je bila velika sprememba, *»meni je bila kar velika tranzicija (A23)«, ki je pomenila konec neke izkušnje, »ampak to je to, ko prideš iz ene posebne izkušnje, ko veš, da se zaključuje (A25)«, in menjavo okolja, »in boš spet menjal okolje (A26)«. Študentke so se morale iz nekega mehurčka, *»na izmenjavi sem res kot v mehurčku, kot odklop iz normalnega življenja. Še ko greš v trgovino, se ti zdi tako vau. Grem v trgovino, jes! Nekaj drugačnega in vznemirljivega, karkoli delaš, je bolj zabavno. Tudi če si samo doma v sobi s cimri (E37)«, vrniti v staro življenje oziroma v realnost, »vse, kar sem tam doživela, in ta vrnitev nazaj v**

realnost (E64)«. Nekatere niso bile zadovoljne z življenjem doma, »vse v svojem življenju sem hotela spremeniti, nič ni bilo vredno (E55)«, in so želele podaljšati mobilnost, »tudi z veseljem bi še podaljšala, če bi imela kje biti, ampak mi je že prej potekla pogodba za bivanje v študentskem domu. Sem ostala še pri prijateljih, ampak potem sem postala počasi malo odveč, ker nas je bilo že preveč za tisto stanovanje« (A41), ali pa se kasneje vrniti na kraj mobilnosti, »sem razmišljala, če bi šla potem nazaj, ampak so bile razmere slabše in se nisem vrnila (E5)«. Udeleženke so imele občutek, da jih ljudje doma niso razumeli, »tisti, ki ne bodo šli, tega ne bodo nikoli razumeli (F38)«, in so si želele, da bi jih ljudje več poslušali o njihovi izkušnji, »ampak jaz bi govorila o tem cele dneve, jim kazala slike. Saj ne, da sem pozabila, ampak težje mi je bilo razumeti, da oni, ki so bili doma, so imeli tu tudi svoje življenje in bi radi govorili tudi o sebi. Nisem sicer nek narcis, ampak toliko sem imela za povedati (F43)«, hkrati pa so razumele, da so se tudi ljudje doma spremenili, tudi če na drugačen način, »ampak sem mogla hitro spoznat, da te lahko preveč konzumira. Vsak človek gre naprej, se spreminja in doživlja nove stvari (A46)«.

Večina jih je izrazila, da posebnih pričakovanj glede vrnitve niso imele, »da bi imela kakšna pričakovanja, ki bi si jih ustvarila, preden bi se vrnila nazaj domov, to pa ne (B69)«, jih je pa večina kasneje vseeno izrazila. Nekatere so glede premika občutile strah, »mogoče malo strahu, kako bo vse skupaj glede celotnega premika in spremembe (A79)«, ali pa so pričakovale, da jim bo ob odhodu hudo, »Če pa gledam nek daljši čas, pa se spomnim, da sem že v prvem ali drugem tednu na Erasmusu rekla prijateljici, da mi bo nenormalno hudo, ko bom mogla iti domov in to je bilo moje edino pričakovanje (D73)«, nekaterim pa je bilo celo težje kot pričakovano, »po mojem par tednov pred odhodom nisem pričakovala, da bo tako težko (E62)«. Nekatere so ob vrnitvi pričakovale mir ali pa so upale, da bo potovanje domov uspešno, »jaz sem samo upala, da bo šlo vse glede potovanja v redu in da ko bom enkrat doma, bo to to in bom zadovoljna (A77)«. Za nekatere so se pričakovanja skladala s tem, kar se je dejansko zgodilo, »potem se je tudi res izkazalo, da sem imela prav pri pričakovanjih in je bilo hudo (C76)«, pri nekaterih pa so bila pričakovanja drugačna od realnosti, »potem so se ta pričakovanja o normalnem življenju razblinila (B71)«.

4.4.3. Socialna raven

Večina študentk je v času mobilnosti ali po mobilnosti občutila vplive koronavirusa in so bili tudi stiki po vrnitvi zato nekoliko drugačni. Študentke so občutile pomanjkanje stikov s prijatelji, »tudi ni bilo nekih veselih snidenj, ko prideš iz izmenjave (A35)«, so pa imele stike prek video klicev »iz občine ne poznam nikogar, tako, da sem imela samo online stike. Tudi

najboljši prijateljici sta se odselili v tujino (B54)«. Nekatere niso bile zadovoljne s prijateljstvi po vrnitvi in so stike z nekaterimi celo prekinile, »mogoče bi dodala še eno stvar. Ko sem prišla po prvi izmenjavi domov, sem prekinila stike z določenimi osebami. Sem ugotovila, da me kakšne prijateljice v pol leta niti niso poklicale, jih ni nič zanimalo (F39)«, po drugi strani pa so imele nekatere občutek skupnega razvoja, »in imam okoli sebe prijatelje, ki nimajo neke želje po potovanju, pa se vseeno skupaj razvijamo in se lahko pogovarjamo o vsem (A47)«, ali pa so bile zadovoljne z odnosom, »na srečo se je izkazalo, da smo se z vsemi slišale in smo se razumele tudi, ko sem prišla nazaj (C52)«. Imele so tudi različne izkušnje glede prijateljev, saj so nekatere zanimale njihove izkušnje, »s prijatelji je bilo zelo lepo, jih je vse zanimalo, sem imela mini potopis za tiste, ki jih je zanimalo (A56)«, drugih pa izkušnja ni zanimala, »je tudi mene motilo, da me ni noben poslušal. Meni se je zdelo pa tako zanimivo (F42)«. S kolegi s fakultete nekatere sploh niso vzpostavile tesnih vezi, »tudi na faksu nisem spletla tesnih prijateljstev, ker sem bila veliko na izmenjavah (B55)«, nekatere pa so ohranile stike s kolegi, »na faksu imamo en mali mehurček, v katerem nas je 5, in imamo skupino, v kateri smo si pisali tudi, ko mene ni bilo, da smo si povedali, kaj se je komu dogajalo (D53)«.

Ob prihodu domov so jih domači toplo sprejeli, »družina mi je res lepo pripravila na našem vikendu transparent »dobrodošla doma«, balone (D39)«, vendar so se vseeno čutile nerazumljene, »kar se družine tiče, sem imela po prihodu domov občutek, da me nikoli ne bodo razumeli (E39)«. Odnos s starši se je po eni strani izboljšal, »s starši se je naš odnos hkrati izboljšal (F45)«, po drugi strani pa ne, »ampak smo se tudi oddaljili (F46)«. Nekatere ob prihodu domov niso imele želje po komunikaciji z domačimi, »na začetku nisem hotela kaj dosti govorit z njimi (E41)«, in jih je veliko stvari motilo, »ko sem prišla domov so me potem te stvari doma še toliko bolj motile (C38)«.

Z ljudmi, ki so jih spoznale med mobilnostjo, so imele vse še stike. Z ožjo skupino prijateljev ali vsaj kakšno prijateljico ima večina še vedno precej redne stike, »ravno preden smo začele intervju, sem imela video klic s kolegico iz Kanade, s katero sva se zelo povezali na izmenjavi. Z enimi sem ostala v stiku, sploh s to glavno družbo (A58)«, s širšo skupino ljudi pa ima večina občasne stike preko družabnih omrežij, »tisti, ki nismo bili tako blizu, pa tudi kakšna sporočila in voščila (F53)«. Nekatere so imele tudi ponovni osebni stik s prijatelji z mobilnosti, »s prve izmenjave se nas je pa pet zelo povežalo in se enkrat letno dobimo nekje (F54)« ali pa načrtujejo, da se bodo srečali v prihodnosti, »planiramo pa s to skupino, da bi se srečali avgusta na Hrvaškem, in bom organizirala, ker sem najbližja. Potem za aprila ali maja pa planiramo, da bi se srečali na Kreti (D59)«, nekatere so bile presenečene glede tega,

v kako dobrih odnosih so ostali, *»smo ostali še v boljšem stiku, kot sem sploh upala, da bom (A59)«*.

Ena od udeleženk je še vedno v zvezi s partnerjem, ki ga je spoznala med mobilnostjo, in imata stike vsak dan, *»jaz sem še vedno skupaj s tem fantom, ki sem ga spoznala, tako da se slišiva vsak dan (C53)«*, vendar pa osebnih stikov nista imela veliko zaradi koronavirusa, *»nisem mogla planirat, da bi se videla s tem fantom. Je trajalo 5 mesecev, preden se je to lahko zgodilo (C47)«*. Ena od udeleženk je omenila še smrt dobre prijateljice, s katero sta bili do takrat v rednih stikih, *»za sosedo sem imela dobro prijateljico, ki pa je umrla tri mesece nazaj, ampak sva bili do takrat v stiku (B60)«*.

4.4.4. Vedenjska raven

Glede vedenja so študentke zaznale osebne spremembe, *»mislim, da ker me je ta izmenjava tako spremenila (E53)«*, ali pa so postale bolj samostojne, *»sem postala bolj samostojna (F47)«*. Omenile so tudi, da so veliko govorile o svoji izkušnji glede mobilnosti, *»jaz sem šla pa sama sebi kar malo na živce, ker nisem mogla nehat govorit o izmenjavi. Še kar govorim o tem (F43)«*.

4.4.5. Ekonomska raven

Največ študentk finančnih težav po mobilnosti ni imelo, *»kakšnih finančnih težav nisem imela, tudi sem se zanašala, da če bi šlo kaj narobe in bi ful zapravila, sem vedela, da bi mi starši lahko priskočili na pomoč, ampak na srečo ni bilo potrebno (F67)«*, vendar jim načeloma ni ostalo veliko denarja, *»edino potem ko sem prišla domov, sem prosila atija, da mi posodi malo denarja za bencin, da sem lahko šla v službo, ker sem imela samo še 15 evrov (D79)«*. Nekatere so podcenjevale stroške mobilnosti ali pa so porabile več kot pričakovano, *»pri meni je bilo tako, da sem prihranila denar, preden sem šla na izmenjavo, in sem razpolagala z denarjem. Definitivno sem porabila več, kot sem predvidela, ampak sem vseeno prišla domov z nekaj ostanka (A84)«*.

Glede nastanitve se je večina dobro organizirala in so jo obdržale ter poskrbele, da s tem niso imele dodatnih stroškov, *»živela sem v stanovanju, sem pa med izmenjavo našla nekoga, ki je tam živel in plačeval najemnino in stroške. Tako da s tem nisem imela dodatnih stroškov in nisem izgubila stanovanja v Ljubljani. Tako da to je bilo vse naprej poštmano, organizirano (A85)«*. Ena od študentk je povedala, da je bila kljub temu najprej en mesec še doma pri starših, *»sem pa imela podporo staršev, ko sem prišla domov in sem bila en mesec doma (A86)«*, ena pa je ostala brez sobe v študentskem domu, *»pred izmenjavo sem bila v*

študentskem domu in sem sobo zamrznila in niso vseljevali, ko sem se vrnila, tako da sem bila tri ali štiri mesece brez sobe in je bil prehod še težji (E76)«.

Večina udeleženk pred mobilnostjo ni imela redne zaposlitve, *»kar se tiče dela, ga prej nisem imela rednega (E73)«* in so zato iskale novo zaposlitev po vrnitvi domov, *»in sem jo iskala potem, ko sem prišla nazaj (F70)«*, od tega pa so imele nekatere težave z iskanjem zaposlitve, kar pa je bilo v tem primeru povezano z zaprtji zaradi koronavirusa, *»ki pa ga nisem našla zaradi korone (A89)«*. Nekatere so ohranile vsaj kakšno zaposlitev, *»in večina jih je hotela, da pridem nazaj, ker so me imeli otroci radi (B79)«*, ali pa so obdržale svojo redno zaposlitev, *»je pa itak tudi to, da me je služba počakala, tam delam že tri leta v enem baru. Vedeli so, da grem, in niso iskali nekoga resnega, ker so vedeli, da pridem nazaj in je bilo okej (C81)«*.

4.4.6. Poslavljanje

Pomembno funkcijo pri odhodu domov in doživljanju same vrnitve je imelo poslavljanje. Študentke so se morale posloviti od prijateljev, s katerimi so spletle močne vezi, *»in potem sem se mogla kar naenkrat posloviti (A31)«*. S poslavljanjem so se soočale na različne načine, veliko se jih je udeležilo poslovnih zabav, *»dva tedna, preden smo končali vse tam, smo imeli poslovilne partyje skoraj vsak dan, po moje jih je bilo ene 10 (C30)«*, ki pa so bile pogosto zelo čustveno zaznamovane, *»no vsi smo jokali in se objemali, kot da se poznamo že 10 let in se sedaj zadnjič vidimo in se ne bomo nikoli več niti slišali (C32)«*, en način poslavljanja pa je bilo na nek način tudi poslavljanje od samega kraja mobilnosti, *»sem šla še po vseh krajih, barih, znamenitostih še enkrat, preden sem šla domov (F28)«*.

4.5. Stiske

Nekatere študentke so izrazile, da so bile ob prihodu domov v stiski, *»takrat prvi mesec je bila kar stiska, no (D46)«*. Eden glavnih razlogov za doživljanje stiske, ki so ga navedle, je bila izguba svobode in samostojnosti, ki so je bile deležne med mobilnostjo, *»ker sem imela veliko razliko, kako je bilo tam svobodno, in sem potem prišla nazaj (C39)«*, in s tem povezanim občutkom izgube nadzora, *»prej sem imela nadzor nad svojim življenjem (B40), zdaj sem ga spet nazaj izgubila (B41)«*. Naveden dejavnik, ki je še povečal občutek stiske, je bil občutek odvzete pravice odločanja, *»mogoče še to, da ko sem mogla prej domov, sem se počutila, kot da mi je bila odvzeta neka možnost odločanja. Da bi lahko ostala in bi bilo vse v redu. Ampak ne, 'ti pridi domov, pa bo potem vse v redu'. Kot da se ne bi mogel enih stvari sam odločit (E38)«*. Naslednji od omenjenih razlogov je bil predhoden odhod sestanovke, *»potem je šla moja cimra en teden pred mano domov (D35)«*, kar je pri udeleženci povzročilo

občutek, da mora dvakrat čez poslavljanje, *»ker sem vedela, da bom mogla vse to še enkrat doživeti, ko bom šla jaz domov (D37)«*. Še zadnji omenjeni razlog je bila romantična zveza, ki je nastala med mobilnostjo in je bil njen obstoj po vrnitvi domov vprašljiv, *»ves čas sva tudi govorila, da ne bova imela zveze na daljavo. To je bila še nekako najhujša stvar (C36)«*. Pomemben dejavnik, ki pa je prav tako vplival na občutke ob vrnitvi domov, je bilo zaprtje zaradi koronavirusa, *»s tem da je bilo vse zaprto in je bil prehod še težji (E60)«*, ki je otežilo celotno izkušnjo vrnitve domov.

Študentke so navedle še nekaj varovalnih dejavnikov, ki so imeli pozitiven vpliv in za katere so imele občutek, da so pomagali pri manjšem občutku stiske ob vrnitvi. Pomemben razlog je bila predhodna izkušnja mobilnosti, zaradi katere so študentke že vedele, kaj pričakovati, *»sem bila že navajena iz prejšnje izkušnje (F29)«*, in kot sem že predhodno omenila, so te študentke povedale tudi, da so se ob vrnitvi počutile bolje, kot so pričakovale in pa so imele občutek, da so stvari spet normalne. Ena od študentk je povedala, da se ji zdi, da si je zaradi prejšnje izkušnje ustvarila obrambni mehanizem, *»sedaj razmišljam, da sem na zadnjem Erasmusu ustvarila nek obrambni mehanizem (B73)«*, in je bil zanjo to eden od možnih razlogov za manjšo stisko po zadnji izmenjavi, *»tako da mogoče, da si zaradi tega na zadnjem Erasmusu sploh nisem ustvarila take velike mreže ljudi in poznanstev in mi zaradi tega ni bilo tako hudo. Maybe. (B75)«*. Pomemben pa je bil tudi občutek ohranitve samostojnosti po izmenjavi, saj so bile nekatere študentke v stiski ravno zaradi izgube samostojnosti. Študentka, ki je že pred mobilnostjo živela sama in je s samostojnim življenjem nadaljevala po mobilnosti, je povedala, *»mi je pa pomagalo tudi to, da že tako v Ljubljani živim sama in ni bilo takega preskoka kot pri nekaterih, za katere je bila to prva izkušnja samostojnosti (F35)«*.

4.6. Podpora in pomoč po mobilnosti

Največkrat omenjena oblika prejete podpore je bil tutorski sistem na domači fakulteti, vendar ne v smislu, da bi se kot študentke posluževale podpore tutorskega sistema, ampak so same postale tutorke. Med izvedbo intervjuja so mi povedale, da so vse sedaj ali pa so na neki točki bile tutorke, *»škoda, da smo tu vse tutorke, da ni nikogar, ki bi povedal o našem tutorskem sistemu, če jim je kaj pomagalo (B26)«*. V sistemu tutorstva so našle oporo, saj so imele vse izkušnjo mobilnosti, *»in meni je to tutorstvo bil najboljši support po izmenjavi (B85)«*. Prek tutorstva so ohranile vsaj neke oblike stikov s programom Erasmus in prav tako z Erasmus študenti, *»je neki stik z Erasmusom. Se mi zdi, da je dosti lažje, ko si v nekem konstantnem stiku in navezuješ nove stike z ljudmi (D82)«*, so podoživljale izkušnje, *»kot da bi malo*

podoživljal (E79)«, imele so občutek, da jih drugi v tej skupini razumejo, »ki so bili v isti situaciji kot ti in se je ful lažje pogovarjati, bolj razumejo (D83)«, zanje je imelo velik pomen, da so lahko delile svoje izkušnje v obliki predstavitev, »fino mi je bilo lani, ko smo organizirali predstavitve po državah za študente in študentke, ki se še odločajo za odhod na izmenjavo. Tam sem se lahko razgovorila o izkušnji in Sevilji (B83)«, in poročil, saj so s tem lahko tudi komu pomagale, »ful je bilo dobro, da lahko napišemo poročilo in se ga potem vključi na spletni strani. Meni je realno to ful pomenilo, da sem lahko nekam to zapisala in da imaš občutek, da nekomu to pride prav (A94)«.

Vsaka od študentk je imela tudi svoj način spopadanja z občutki, ki so jih doživljale po vrnitvi. Nekatere so si poskušale zapolniti čas s čim več aktivnostmi, »jaz še nikoli nisem bila tako aktivna, kot sem bila na sami izmenjavi, in sem bila skos v pogonu. Tako da je bil moj plan, kako se obvarovat tega, kar bom imela doma, da si naložim čim več stvari, se pravi, da bom hodila na faks, na kakšna druženja, da se bom še kam vpisala, na kakšne prostočasne dejavnosti (C77)«, in so tako na nek način poskusile vzdrževati življenjski slog, ki so ga živele med mobilnostjo. Študentke so omenile, da jim je bilo v oporo tudi vzdrževanje stikov s ljudmi z mobilnosti, saj so imele občutek, da čez to izkušnjo ne grejo same, »Pomagalo mi je, da sem še vedno ohranjala stike z vsemi, ki smo bili tam, da smo bili ubistvu vsi na istem (C69)«. Še ena od taktik spopadanja s stisko je bil odhod na morje z družino, kamor so nekatere odšle zelo hitro po vrnitvi. To jim je dalo občutek mehkejšega prehoda nazaj in imele so začasen odmik pred prehodom v staro življenje, »jaz bi tudi rekla, da sem imela mehkejši prehod, ker sem šla z družino na morje in se mi zdi, da je imelo to velik del pri tem, da sem najprej prišla v stik z družino, ampak še vedno nisem bila doma, potem pa sem lahko šla domov in začela z nekimi rednimi stiki z vsemi ostalimi (D75)«.

Glede podpore, ki bi si jo študentke želele, so največkrat povedale, da bi si želele podpore v obliki podporne skupine, »predvsem mogoče podporne skupine (F74)«, hkrati pa so povedale, da so one same tutorstvo videle kot nek nadomestek oziroma približek podporni skupini, »izven tega ... mislim, da je tutorstvo dober približek podporni skupini (E82)«. Podale so tudi idejo, da bi se lahko znotraj tutorstva ustvarilo podporno skupino, »se res pridružujem. Mislim, da bi bila lahko kakšna podporna skupina tudi v sklopu tutorstva na primer, kot podskupina (F71)«, saj niso vsi tutorji, ko se vrnejo z mobilnosti, in nimajo enake izkušnje kot one. Povedale so, da bi jim veliko pomenilo, da bi imele možnost pogovora z nekom, ki jih razume, »tudi to, da lahko z nekom, ki veš, da te bo razumel, malo predebatiraš, kako si se imel (A92)«, ena od študentk pa je povedala, da »bi takrat rabila en tak pogovor kot danes

(C43)«, torej kot je bil ta intervju, kjer so lahko povedale o svoji izkušnji in imele pogovor z osebami s podobno izkušnjo. Študentke bi si želele več stika z Erasmus študenti, ki pridejo na mobilnost v Slovenijo, *»ali pa zgolj, da se družiš z Erasmus študenti. Da bi lahko v skupinah, ker jaz vem, da bi težko šla sama na primer na kakšne Erasmus žurke ali pa mogoče še več stika s tujimi študenti, da imaš tudi ti nek občutek, kot da si na izmenjavi. Ali pa da bi šli recimo na skupne izlete (F73)«*, podale pa so tudi pobudo, da bi si želele skupnih predmetov s tujimi študenti na fakulteti oziroma da bi imeli možnost izbire in bi lahko sodelovali pri predmetih v angleščini z Erasmus študenti, *»mogoče pa tudi, da bi imeli več predmetov z erasmovci, da bi imeli na izbiro za tiste predmete, ki so v obeh jezikih (F76)«*. Poleg tega so nekatere povedale, da dodatne podpore ob vrnitvi ne bi potrebovale in da so imele zadostno količino podpore, *»da bi potrebovala dodatno podporo, ne vem. Ne zdi se mi, da je blo v mojem primeru to nekaj bistvenega (A90)«*.

5. Razprava

V raziskavi me je najprej zanimalo, kako študentje doživljajo vrnitev z Erasmus mobilnosti na čustveni, socialni, vedenjski, miselni in ekonomski ravni. Gaw (2000) pove, da obratni kulturni šok pomeni proces ponovnega prilagajanja na prvotno okolje po daljšem času bivanja v drugi kulturi. Ponovni vstop v prvotno okolje posamezniki doživljajo različno in nekateri se lahko srečujejo s problemi, ki trajajo do enega leta ali celo dlje. V skladu s tem sem ugotovila, da so študentke navajale različne občutke ob vrnitvi domov, ki so bili pogosto mešani. Po eni strani so se veselile ponovnega stika z ljudmi doma, po drugi strani pa so bile žalostne, povedale so, da je bilo grozno, celo katastrofa, in bile so v stiski. Študentke, ki so pred tem že imele izkušnje mobilnosti, so se ob vrnitvi počutile bolje kot pričakovano, kar ugotavljata tudi Gullahorn in Gullhorn (1963), ki pravita, da je bolj verjetno, da se izgubljeni počutijo študentje, ki prej niso imeli izkušnje večje selitve. Pomembno vlogo je imelo poslavljanje, študentke pa so se od ljudi na mobilnosti večinoma poslovile na poslovnih zabavah, ki so bile zelo čustvene in so vključevale veliko joka.

Študentke so razmišljale o času na mobilnosti kot o življenju v mehurčku in je vrnitev domov pomenilo vrnitev v realnost ter ponovno menjavo okolja. Zanje je bila to velika sprememba in nekatere niso bile zadovoljne z življenjem doma. Pojavljale so se jim tudi misli o podaljšanju mobilnosti ali ponovni mobilnosti. Veliko so razmišljale o izkušnjah z mobilnosti in to so želele deliti z ljudmi doma. Njihova pričakovanja glede vrnitve so bila različna. Nekatere so pričakovale, da jim bo ob vrnitvi hudo in se je to tudi res zgodilo, nekatere pa niso mislile, da bo tako hudo, kot je potem bilo. Glede vedenja so študentke pri sebi zaznale osebne spremembe, več samostojnosti in da so veliko govorile o svoji izkušnji mobilnosti.

Študentke so po vrnitvi domov občutile pomanjkanje osebnih stikov s prijatelji zaradi ukrepov v zvezi s koronavirusom, so pa imele stike z njimi preko video klicov. Nekatere so bile zadovoljne glede odnosov s prijatelji in so imele občutek skupnega razvoja, medtem ko druge niso bile zadovoljne z odnosi in so nekatere odnose celo prekinile. Pri prijateljih jih je motilo predvsem to, da jih niso zanimale pripovedi glede mobilnosti, študentkam pa je veliko pomenilo, da so jih ljudje poslušali. Tiste, ki so s kolegi na fakulteti vzpostavile tesne odnose, so ohranile stike, nekatere pa tesnih odnosov niso vzpostavile in torej niso vzdrževale stikov. Družina je študentke toplo sprejela, vendar so imele občutek, da jih domači ne razumejo, in mnogo stvari jih je po vrnitvi domov tudi motilo. Njihovi odnosi z domačimi so se izboljšali, vendar so se zaradi njihove odsotnosti hkrati tudi oddaljili. Študentke imajo večinoma še vedno redne stike z ožjim krogom prijateljev z mobilnosti, s širšim krogom pa imajo občasne

stike. Nekatere so imele tudi ponovni osebni stik z ljudmi z mobilnosti, druge obisk še načrtujejo.

Večjih finančnih težav udeleženske po mobilnosti niso imele, so pa nekatere podcenile stroške mobilnosti in jim je ob vrnitvi ostalo le malo denarja. Glede nastanitve so se večinoma organizirale vnaprej, tako da so obdržale nastanitev in ob tem niso imele dodatnih stroškov z nastanitvijo doma. Študentka, ki je bivala v študentskem domu, je zaradi koronavirusa naletela na težave glede nastanitve in se ob vrnitvi ni mogla vseliti nazaj v študentski dom. Večina udeleženk pred odhodom na mobilnost ni imela redne zaposlitve, zato so iskale novo zaposlitev ob vrnitvi, so pa imele s tem nekaj težav zaradi koronavirusa. Tiste, ki so imele pred odhodom redno zaposlitev, so zaposlitev tudi obdržale.

Glede doživljanja vrnitve z mobilnosti me je zanimalo tudi, ali med študenti obstajajo razlike v doživljanju glede na državo izmenjave in dolžino študija v tujini. Huff (2001) sicer govori o ameriških misionarskih družinah, pravi pa, da so družine, ki so se vrstile iz podobnih kultur, kot je ameriška, doživljale manj obratnega kulturnega šoka kot tiste, ki so se vrstile iz kultur, katerih tehnologije in vrednote so bile zelo različne od ameriške. Rezultati moje raziskave niso pokazali nobenih razlik glede na državo in dolžino študija, vendar je treba upoštevati, da so bile vse študentke udeležene v raziskavi na mobilnosti v evropskih državah in torej v kulturah, podobnih domači. Poleg tega je mobilnost pri večini trajala pet do šest mesecev in le pri eni tri mesece, kar pomeni, da je težko povezati dolžino mobilnosti z doživljanjem vrnitve. Študentka, ki je bila na mobilnosti tri mesece, je sicer doživljala visoko raven stiske ob vrnitvi, vendar je bil razlog za stisko predčasna vrnitev, ki ni bila po njeni volji, in je imela zato občutek, da ji je bila odvzeta možnost izbire. Ugotavljam torej, da država in dolžina študija nista imeli vpliva na doživljanje vrnitve, so pa na doživljanje vplivale razmere vrnitve.

Misijonske družine, ki so se vrstile iz kultur, ki so zelo podobne ameriški kulturi, so doživele manj povratnega kulturnega šoka kot tiste, ki so se vrstile iz kultur, katerih tehnologije in vrednote so bile zelo različne od ameriške (Stringham, 1993). Fray (1988) pa ni ugotovil, da je kraj bivanja v tujini pomemben napovednik povratnega kulturnega šoka (Huff, 2001, str. 247)

Naslednja stvar, ki me je zanimala, je bilo to, s kakšnimi stiskami in težavami se študentje srečujejo po vrnitvi v domačo državo. Večina je ob vrnitvi domov izkusila vsaj neko mero stiske, vendar so se stopnje zelo razlikovale. Študentke, ki so se mobilnosti udeležile že v preteklosti, so večinoma doživljale manj stisk, saj so vedele, kaj pričakovati, in so bile celo

presenečene, da so se počutile bolje kot pričakovano. Kot pove Gaw (2000), so glavna razlika med kulturnim šokom in obratnim kulturnim šokom prav pričakovanja posameznikov. Ljudje pogosto pričakujejo, da se bodo nespremenjeni vrnili v nespremenjen dom, vendar običajno ni tako. V zvezi s tem predvidevam, da je doživljanje pri študentkah, ki so v preteklosti že bile na mobilnosti, povezano prav s pričakovanji, saj so vedele, kaj pričakovati, in so nekatere ustvarile tudi obrambne mehanizme. Nekatere druge študentke pa so opisovale, da je bila vrnitev grozna, da so bile žalostne in da so veliko jokale, sploh med poslavljanjem od prijateljev, ki so jih spoznale v času mobilnosti. Vrnitev domov je zanje pomenila izgubo odnosov, ki so jih vzpostavile na mobilnosti, in izgubo svobode ter samostojnosti, ki so jo imele na izmenjavi, in ravno to je bil eden največjih razlogov za njihovo stisko. Ta izguba samostojnosti je vplivala tudi na odnose z družino, saj so morale ponovno sprejeti pravila, ki veljajo doma, kar jim ni nujno ustrezalo, saj so med mobilnostjo razvile nov način življenja, ki je bil zanje bolj ustrezen kot tisti doma. Ti rezultati so skladni z ugotovitvami Wang (1997), ki pove, da vrnitev domov lahko pomeni izgubo odnosov, vlog, rutin ter dostopa do življenjskega sloga ali materialnih dobrin, ki doma niso na voljo.

Zanimalo me je tudi, kako so se študentke spopadale s stiskami in težavami, ki so jih doživele po vrnitvi. Izkazalo se je, da so imele pretekle izkušnje mobilnosti pomembno vlogo pri doživljanju stiske, saj so študentke vedele, kaj pričakovati. Študentke so imele ob vrnitvi domov različne načine spopadanja s stiskami, ki so jih doživljale. Nekatere so skoraj takoj po prihodu domov odšle na morje z družino, kar so videle kot začasen odmik, ki jim je omogočil mehkejši prestop v življenje doma. Poleg tega so povedale, da so si po prihodu domov poskušale čas čim bolj zapolniti z različnimi aktivnostmi, kar jim je pomagalo tudi ohranяти podoben življenjski slog, kakršnega so imele med mobilnostjo. Pomagalo jim je še vzdrževanje stikov z ljudmi z mobilnosti, saj so se številni soočali s podobno situacijo.

Glede podpore pred mobilnostjo sem ugotovila, da sta bila največkrat omenjena vira pomoči družina in koordinator na domači fakulteti. S strani družine so bile študentke deležne finančne in moralne podpore, pa tudi pomoči v zvezi z iskanjem letov in podobnimi opravili. Koordinator jim je pomagal pri izbiri kraja mobilnosti in z drugimi logističnimi zadevami. Poleg tega so imele še podporo študentov, ki so že imeli izkušnjo mobilnosti, in sicer v obliki koristnih informacij. V času med mobilnostjo je bila zopet pomembna družina, ki je študentke podpirala v enakih oblikah kot pred mobilnostjo. Drugi pomemben vir podpore so bili prijatelji oziroma drugi Erasmus študenti na mobilnosti, s katerimi so se podpirali med sabo, saj so bili vsi v enaki situaciji. Omenjale so še podporo koordinatorja in tujega koordinatorja,

vendar s slednjo niso bile vse zadovoljne. Podprla jih je tudi sama fakulteta, ki so jo obiskovale v tujini, v obliki uvodnega tedna, aktivnosti in tutorstva.

V času po mobilnosti je bila podpora družine le redko omenjena, najpogosteje je bila omenjena podpora tutorskega sistema, znotraj katerega so študentke lahko delile izkušnje in imele stik z Erasmus študenti, predlagana oblika podpore pa je bila podporna skupina. To kaže, da je bila študentkam po vrnitvi z mobilnosti bolj pomembna podpora ljudi z enako izkušnjo, saj so imele občutek, da jih te osebe razumejo, medtem ko jih družina ne. Tomlin idr. (2014) so ugotovili podobno, in sicer, da družina in prijatelji niso bili tako primerna podpora študentu glede vaje na novo osvojenih veščin in razpravljanja o novih znanjih.

Arthur (2003) pove, da je prednost skupinskega pristopa ta, da se lahko predstavijo mnoge teme in strategije, med katerimi lahko študentje nato izbirajo glede na individualne potrebe. Skupinski pristopi podpirajo udeležence, da si izmenjujejo ideje in se učijo iz izkušenj drugih udeležencev. V skladu s tem so študentke povedale, da je bil zanje pomemben vir podpore tutorski sistem, kjer so se lahko podpirale med sabo in omogočale podporo tudi drugim študentom. Njihov predlog podpore je bila podporna skupina, poleg tega pa so povedale, da si želijo deljenja izkušenj in stika z drugimi Erasmus študenti, kar kaže na to, da bi bil skupinski pristop res lahko pomemben vir podpore za študentke in študente, ki se vrnejo z mobilnosti. Z mojimi ugotovitvami se sklada tudi raziskava Tomlin idr. (2014), v kateri je 71 % udeležencev izrazilo, da bi jim bila ljubša skupinska srečanja, kjer bi jim bil omogočen pogovor z drugimi študenti, kot pa individualna srečanja.

Prispevek raziskave socialnemu delu je boljše razumevanje izkušenj in doživljanj študentov ter študentk, ki se udeležijo mobilnosti. Omogoča vpogled v oblike podpore in pomoči, ki so jih študentke prejele pred mobilnostjo, med njo in po njej ter hkrati raziskuje možnosti za dodatne oblike podpore in pomoči ob vrnitvi. V raziskavi se je izkazalo, da so študentke, ki so imele predhodno izkušnjo mobilnosti, doživljale manj stisk, saj so vedele, kaj pričakovati. Za socialno delo kot prakso to pomeni, da lahko študentke in študente podpremo že pred mobilnostjo, in sicer tako, da jih pripravimo na to, kaj lahko pričakujejo po vrnitvi z mobilnosti in tako vplivamo na zmanjšanje stisk. Poleg tega sem v raziskavi ugotovila, da bi bila primerna oblika podpore po vrnitvi z mobilnosti, po mnenju študentk, podporna skupina. To k socialnemu delu kot znanosti prinese boljše razumevanje potrebe po podpori ob vrnitvi z mobilnosti, za socialno delo kot prakso pa predlog primerne oblike podpore za to populacijo.

Moja raziskava ima določene omejitve, ki jih je treba upoštevati. Raziskavo sem izvedla s šestimi študentkami Fakultete za socialno delo, ki obiskujejo različne letnike dodiplomskega in podiplomskega študija. S tem želela zagotoviti reprezentiranost različnih letnikov, kar mi je do neke mere uspelo, nisem pa dobila enakega števila udeleženk iz vsakega letnika. Mislim, da na rezultate to sicer ni vplivalo, saj se ni pokazalo, da letnik, v katerem so študentke odšle na mobilnosti, vpliva na doživljanje stiske ob vrnitvi. Med izvedbo skupinskega intervjuja se je izkazalo, da so bile vse udeleženke v času izvedbe intervjuja ali pa v preteklosti tutorke. Menim, da je to vplivalo na rezultate raziskave, saj so bile deležne podpore tutorskega sistema, ki je drugi študenti in študentke po mobilnosti morda niso bili deležni, zato bi bilo treba podporo in potrebo po podpori po mobilnosti morda raziskati še s študenti in študentkami, ki niso bili del tutorskega sistema, da bi temo bolje razumeli. Glede na to, da sem raziskavo izvedla samo z osebami ženskega spola, se sprašujem, ali bi bili rezultati enaki, če bi vključila tudi osebe moškega spola in osebe, ki se identificirajo s katero izmed nebinarnih spolnih identitet, zato vidim to kot potencialno omejitev raziskave. Še zadnji dejavnik, ki bi lahko vplival na raziskavo, pa je vpliv koronavirusa in ukrepov, povezanih z njim, saj je mogoče, da so bila doživljanja vrnitve z mobilnosti pri študentkah drugačna zaradi te specifične situacije. Moj vzorec je bil torej majhen in specifičen glede na vse, kar sem naštel, kar pa pomeni, da rezultati niso posplošljivi. Pri kvalitativni analizi sem se srečala s težavami pri odnosnem kodiranju. Skupinski intervju se mi je zdel dobra izbira metode z vidika, da so študentke lahko slišale tudi izkušnje in doživljanja drugih in poleg tega tudi same navedle, da bi se jim kot oblika podpore zdela bolj primerna skupinska srečanja. Po drugi strani se je izkazalo, da je bilo pridobljene podatke zelo težko odnosno kodirati in bi bilo analizo lažje izvesti v primeru individualnih intervjujev. V prilogi 5 sem dodala shemo odnosov med razlogi za stisko in dejavniki, ki stisko zmanjšujejo, vendar je shema zelo preprosta in ne pojasni vseh odnosov med analiziranimi pojmi.

6. Sklepi

1. Kraji mobilnosti, trajanje mobilnosti in letniki, v katerih so študentke opravljale mobilnost, so bili zelo raznoliki, vendar se ni pokazala povezava med temi dejavniki in doživljanjem stiske.
2. Izkušnja vrnitve je bila za študentke različna, nekatere so se vrstile predčasno, druge so ostale dlje kot predvideno. Pokazalo se je, da je predčasna vrnitev, ki ni bila po volji študentk, povezana s povečanimi občutki stiske zaradi občutka odvzete možnosti odločanja.
3. Študentke so pred odhodom na mobilnost čutile stres zaradi obveznosti, ki so jih morale opraviti, po drugi strani pa so imele tudi veliko motivacije pred odhodom. Tako študentke same kot njihove družine so imeli pred mobilnostjo določene pomisleke in strahove glede mobilnosti.
4. Pred mobilnostjo je bil en najpomembnejših virov podpore družina, ki je študentke podprla finančno in moralno. Drugi zelo pomemben vir podpore je bil koordinator na domači fakulteti, ki je študentkam pomagal z izbiro kraja mobilnosti in logistiko, povezano z odhodom. Pomembne so bile tudi informacije, ki so jih dobile od študentov, ki so že bili na Erasmus mobilnosti.
5. Tudi med mobilnostjo je bila družina eden najpomembnejših virov podpore, ki jih je podprla finančno in z opravili, kot je iskanje letov. Poleg tega je bila zelo pomembna še medsebojna podpora Erasmus študentov, pomagale pa so tudi aktivnosti, organizirane s strani tujih fakultet. Pokazalo se je, da nekatere udeleženske niso bile zadovoljne s podporo koordinatorja/koordinatorke na tuji fakulteti.
6. Na njihovo izkušnjo vrnitve domov je zelo pomembno vplivala sama izkušnja mobilnosti. Med mobilnostjo so stkale tako močne prijateljske vezi kot tudi romantične vezi in postale so samostojne. Občutki stiske so bili s tem večji, saj so se soočale z izgubo teh vezi in mere samostojnosti, ki so jo imele med mobilnostjo, ta dva razloga pa sta se izkazala tudi kot glavna razloga za stiske ob vrnitvi.
7. V času mobilnosti so se študentke soočale z različnimi dejavniki, kot so klimatske razmere in tuj jezik, naletele pa so tudi na nekaj zapletov, kot so primanjkovanje denarja, pokvarjena tehnična oprema in bolezen.

8. Glede vrnitve so udeleženske v večini doživljale močna čustva, ki pa so bila pogosto mešana. Hkrati so čutile veselje glede snidenja z ljudmi doma, po drugi strani pa so občutile močno žalost, stres, bilo je težko, grozno in zmedeno. Ta čustva je pogosto spremljal jok.
9. Pokazalo se je, da je bila vrnitev domov manj stresna za udeleženske, ki so bile v preteklosti že udeležene na mobilnosti in so se ob vrnitvi počutile bolje kot pričakovano, so pa nekatere razvile obrambne mehanizme in si na primer ustvarile manjši krog prijateljev, saj so vedele, kako močni so bili občutki žalosti po vrnitvi s prve mobilnosti.
10. Vrnitev domov so doživljale kot vrnitev v realnost iz nekega mehurčka, v katerem so živele v času mobilnosti. Nekatere so bile s tem starim življenjem nezadovoljne in so si želele mobilnost podaljšati ali pa so si želele ponovne mobilnosti.
11. Večina jih je povedala, da so bile glede vrnitve brez pričakovanj, vendar se je pokazalo, da so nekaj pričakovanj le imele. Nekatere so pričakovale, da jim bo ob odhodu hudo in ta pričakovanja so se tudi izpolnila, nekatere pa so povedale, da je bilo še težje, kot so pričakovale.
12. Poslavljanje je imelo pomembno vlogo pri procesu odhoda domov. Študentke so se od prijateljev poslavljele na poslovilnih zabavah, ki so bile zelo čustvene in so na njih pogosto jokale, nekatere pa so pred odhodom ponovno obiskale pomembne kraje.
13. Odnosi s prijatelji po prihodu domov so bili raznoliki. Nekatere so bile z odnosi nezadovoljne in so celo prekinile nekatera prijateljstva, pogosto so imele tudi občutek, da ljudi njihova izkušnja ni zanimala. Po drugi strani so imele nekatere občutek skupnega razvoja s prijatelji in so tudi po vrnitvi nadaljevale dober odnos z njimi.
14. Družina je večino toplo sprejela, so pa nekatere imele občutek, da jih domači ne razumejo. Po vrnitvi so jih stvari doma pogosto motile, saj so se morale prilagoditi nazaj na stara pravila, ki veljajo doma in so izgubile svobodo, ki so jo imele.
15. S kolegi na fakulteti nekatere sploh niso imele tesnih vezi, tiste, ki pa so jih med študijem vzpostavile, so stike tudi obdržale.

16. Udeleženke so povedale, da še vedno vzdržujejo redne stike preko spleta z ožjim krogom prijateljev z mobilnosti, s širšim krogom pa imajo občasne stike. Mnoge so imele tudi ponovne osebne stike s prijatelji z mobilnosti ali pa snidenja še načrtujejo.
17. Večjih finančnih težav niso imele, so pa nekatere podcenile stroške mobilnosti in se domov vrnile z manjšo količino denarja. Glede nastanitve so se v večini vnaprej organizirale in nastanitev obdržale, s tem pa tudi niso imele dodatnih stroškov; je pa ena od udeleženk ostala brez nastanitve in se vrnila domov, kar je pri njej povzročilo dodatno stisko. Redne zaposlitve večina ni imela in so po vrnitvi z mobilnosti iskale novo zaposlitev. Tiste, ki so imele pred odhodom bolj redno zaposlitev, so zaposlitev obdržale.
18. Tutorski sistem na domači fakulteti je bil zelo pomemben vir moči pri spopadanju s stiskami po mobilnosti. Študentke, udeležene v intervjuju, so se po vrnitvi domov odločile postati tutorke. Znotraj tutorstva so imele stik z bivšimi Erasmus študenti in Erasmus študenti, ki so bili na mobilnosti v Sloveniji. V okviru tutorstva so lahko delile svoje izkušnje, pomagale drugim, podoživljale izkušnje svoje mobilnosti in se pogovarjale z ljudmi, ki jih razumejo.
19. Študentke so imele različne načine spopadanja s stiskami po mobilnosti: ohranjanje stikov z ljudmi z mobilnosti, ki so se soočali s podobno izkušnjo kot one; morje z družino, ki je omogočalo mehkejši prehod v realno življenje, in mnoge aktivnosti, s katerimi so si zapolnile čas.
20. Udeleženke so povedale, da bi si glede podpore želele pogovorov z osebami, ki jih razumejo, deljenja izkušenj in stika z Erasmus študenti. Glede oblike podpore, ki bi ustrezala tem željam, so predlagale podporno skupino in možnost skupnih predmetov z Erasmus študenti.
21. Za konec moram omeniti še vpliv koronavirusa na izkušnjo vrnitve z mobilnosti. To je bil pomemben dejavnik, ki je vplival tako na izkušnjo mobilnosti kot na čas po mobilnosti in je študentkam povzročal dodaten stres in stiske, kar je vplivalo na njihovo vrnitev, stike z ljudmi po vrnitvi, nastanitev in možnosti zaposlitve.

7. Predlogi

Ker je imela moja raziskava določene omejitve, predlagam, da se tema dodatno razišče. V moji raziskavi so bile udeležene samo osebe ženskega spola, vse so bile na neki točki del tutorskega sistema in na njihovo izkušnjo je vplival koronavirus ter ukrepi, povezani z njim. Predlagam torej nadaljnje raziskovanje te tematike z bolj raznolikim vzorcem, saj bi to morda pokazalo drugačne rezultate glede doživljanja vrnitve z mobilnosti in potrebe po podpori zaradi stisk ob vrnitvi z mobilnosti.

Pričakovanje osebe, da se bo domov vrnila nespremenjena v nespremenjeno okolje, se običajno ne izpolni, kar lahko poveča obratni kulturni šok. V skladu s tem predlagam pripravo in izobraževanje študentov in študentk glede kulturnega šoka in obratnega kulturnega šoka. Če študentke in študentke pripravimo na to, kaj pričakovati, lahko vsaj do neke mere zmanjšamo kulturni šok in obratni kulturni šok.

Udeležene v raziskavi so omenjale pomen podpore tutorskega sistema, kar kaže na to, da je tutorski sistem uspešna oblika podpore za študentke. Glede na to ugotovitev predlagam nadaljnjo krepitev in širitev tutorskega sistema.

Študentke so kot primerno obliko podpore predlagale podporno skupino, zato predlagam, da se na Fakulteti za socialno delo ustanovi podporna skupina za študente in študentke, ki se vrnejo z Erasmus mobilnosti.

Udeležene v raziskavi so izrazile željo po več stika z Erasmus študenti, ki se odpravljajo na mobilnost v Slovenijo. Njihov predlog, ki bi to omogočal, so skupni predmeti z Erasmus študenti. Trenutno lahko Erasmus študenti na Fakulteti za socialno delo sodelujejo le pri nekaterih predmetih, ki jih imajo drugi študenti fakultete. Študentke so predlagale izbirnost glede predmetov, ki jih imajo Erasmus študenti, in sicer da bi lahko študenti in študentke izbirali, ali želijo predmet obiskovati v slovenskem jeziku ali želijo sodelovati pri predmetu z Erasmus študenti v angleškem jeziku. En od idej je bila, da bi to lahko storili za izbirne predmete. Moj predlog je torej, da bi se študentkam in študentom omogočilo več možnosti za sodelovanje pri predmetih z Erasmus študenti.

8. Literatura

- Arnett, J.J. (2000). Emerging adulthood: Theory of Development From the Late Teens Through the Twenties. *American Psychologist*, 55(5), 469-480. Pridobljeno 30.4.2021 s http://www.jeffreyarnett.com/ARNETT_Emerging_Adulthood_theory.pdf
- Arnett, J. J. (2006). Emerging Adulthood: Understanding the New Way of Coming of Age. V J. J. Arnett & J. L. Tanner (ur.), *Emerging adults in America: Coming of age in the 21st century* (str. 3–19). American Psychological Association. Pridobljeno 20.4.2021 s http://a1.phobos.apple.com/us/r30/CobaltPublic/v4/e8/17/bc/e817bc94-cf40-5cf2-b7a0-0ffa5bbf8e96/108-2370347507287973706-emerging_adulthood.pdf
- Adler, P.S. (1975). The transitional experience: an alternative view of culture shock. *Journal of Humanistic Psychology*, 15(4), 13-23. Pridobljeno 14.5.2021 s <https://positivedisintegration.com/Adler1975.pdf>
- Arthur, N. (2003). Preparing International Students for the Re-entry Transition. *Canadian Journal of Counselling*, 37(3), 173-185. Pridobljeno 13.4. 2021 s <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ672649.pdf>
- Berry, J.W., Kim, U., Minde, T., & Mok, D. (1987). Comparative Studies of Acculturative Stress. *International migration review*, 21(3), 491-511.
- Bock P.K. (1970). Culture and Personality Revisited. *American Behavioral Scientist*, 44(1), 32-40. New York: A.A. Knopf.
- Cugmas, Z., Zupančič, M., Poredoš, M., & Kranjec, E. (2017). Vloga starševskega vedenja v zadovoljstvu mladih na prehodu v odraslost. *Pedagoška obzorja*, 32 (1), 126-142.
- Cupar, T., & Lahe, D. (2019). Izobraževanje. V A. Naterer, M. Lavrič, R. Klanjšek, S. Flere, T. Rutar, D. Lahe, M. Kuhar, V. Hlebec, T. Cupar, & Ž. Kobše, *Slovenska mladina 2018/2019* (str. 43-48). Zagreb: Friedrich-Ebert-Stiftung.
- Deželan, T., Nacevski, K., & Sardoč, M. (2021). Mobilnost mladih. V M. Lavrič (ur.), & T. Deželan (ur.), *Mladina 2020: položaj mladih v Sloveniji* (str. 263-285). Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba; Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. Pridobljeno 28.6. 2021 s https://www.mlad.si/e-katalogi/Mladina_2020/

Đurić, S., Popović Čitić, B., & Meško, G. (2010). Usmerjeni skupinski intervju v pedagoškem raziskovanju. *Socialna pedagogika*, 14(1), 37-62.

Čelebić, T. (2008). Mednarodna mobilnost študentov in pedagoškega osebja v terciarnem izobraževanju. *Delovni zvezek* 8(XVII). Pridobljeno 26.4. 2021 s https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/dz/2008/dz08-08-old.pdf

Ferraro, G.P. (2002). *The Cultural Dimension of International Business*. New Jersey: Pearsons Education. Pridobljeno 1.5.2021 s <http://dspace.vnbrims.org:13000/jspui/bitstream/123456789/4554/1/THE%20CULTURAL%20DIMENSION%20OF%20INTERNATIONAL%20BUSINESS.pdf>

Gaw, K. F. (2000). Reverse culture shock in students returning from overseas. *International Journal of Intercultural Relations*, 24 (1), 83-104. Pridobljeno 20.4. 2021 s <http://www.tlu.ee/~marilk/Artiklid/Gaw2000.pdf>

Gril, A., Bijuklič, I., & Autor, S. (2018). *Evroštudent VI: socialni in ekonomski pogoji življenja študentov v Evropi : 2016-2018 : nacionalno poročilo - Slovenija*. Pedagoški inštitut. Pridobljeno 30.4.2021 s http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/Visoko_solstvo/EVROSTUDENT_VI_-_Nacionalno_porocilo_Slovenija.pdf

Gullahorn, J.T., & Gullahorn, J. E. (1963). An Extension of the U-Curve Hypothesis. *Journal of Social Issues*, 19(3), 33-47.

Huff, J.L. (2001). Parental Attachment, Reverse Culture Shock, Perceived Social Support, and College Adjustment of Missionary Children. *Journal of Psychology and Theology*, 29(3), 246-264.

Klanjšek, R., & Kobše, Ž. (2019). Zaposlovanje. V A. Naterer, M. Lavrič, R. Klanjšek, S. Flere, T. Rutar, D. Lahe, M. Kuhar, V. Hlebec, T. Cupar, & Ž. Kobše, *Slovenska mladina 2018/2019* (str. 51-58). Zagreb: Friedrich-Ebert-Stiftung.

Kuhar, M., & Hlebec, V. (2019). Družina in prijatelji. V A. Naterer, M. Lavrič, R. Klanjšek, S. Flere, T. Rutar, D. Lahe, M. Kuhar, V. Hlebec, T. Cupar, & Ž. Kobše, *Slovenska mladina 2018/2019* (str. 29-34). Zagreb: Friedrich-Ebert-Stiftung.

Lahe, D., & Cupar, T. (2019). Prosti čas in življenjski slogi. V A. Naterer, M. Lavrič, R. Klanjšek, S. Flere, T. Rutar, D. Lahe, M. Kuhar, V. Hlebec, T. Cupar, & Ž. Kobše, *Slovenska mladina 2018/2019* (str. 13-18). Zagreb: Friedrich-Ebert-Stiftung.

Lavrič, M. (2019). Vrednote, religija in zaupanje. V A. Naterer, M. Lavrič, R. Klanjšek, S. Flere, T. Rutar, D. Lahe, M. Kuhar, V. Hlebec, T. Cupar, & Ž. Kobše, *Slovenska mladina 2018/2019* (str. 21-27). Zagreb: Friedrich-Ebert-Stiftung.

Mesec, B., Rape Žiberna, T. (ur.), & Rihter, L. (ur.) (2009). *Metodologija raziskovanja v socialnem delu 1: Načrtovanje raziskave (študijsko gradivo za interno uporabo)*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Mumford, D. B. (1998). The measurement of culture shock. *Social Psychiatry*, 33(4), 149–154. Pridobljeno 12.4.2021 s <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s001270050037.pdf>

Naterer, A., & Lavrič, M. (2019). Mobilnost. V A. Naterer, M. Lavrič, R. Klanjšek, S. Flere, T. Rutar, D. Lahe, M. Kuhar, V. Hlebec, T. Cupar, & Ž. Kobše, *Slovenska mladina 2018/2019* (str. 37-41). Zagreb: Friedrich-Ebert-Stiftung.

Oberg, K. (2006). Cultural Shock: Adjustment to New Cultural Environments. *Practical Anthropology*, 7(4), 177-182. Pridobljeno 4.5.2021 s https://www.academia.edu/17206900/Cultural_Shock_Adjustment_to_new_cultural_environments_Kalervo_Oberg

Puklek Levpušček, M. in Zupančič, M. (2010). Kako slovenski študentje zaznavajo obdobje prehoda v odraslost in različna merila odraslosti. *Pedagoška obzorja*, 25, 89-109.

Puklek Levpušček, M. in Zupančič, M. (ur.) (2011). Študenti na prehodu v odraslost. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Sardoč, M., & Radovan, M. (2021). Izobraževanje, usposabljanje in vseživljenjsko učenje. V M. Lavrič (ur.), & T. Deželan (ur.), *Mladina 2020: položaj mladih v Sloveniji* (str. 91-117). Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba; Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani. Pridobljeno 28.6. 2021 s https://www.mlad.si/e-katalogi/Mladina_2020/

Tomlin, C. R., Miller, M. L., Schellhase, E., New, G., Karwa, R., & Nabwire Ouma, M. (2014). Assessing reverse culture shock following an international pharmacy practice experience. *Currents in Pharmacy Teaching and Learning*, 6 (1), 106-113.

Univerza v Ljubljani (b.d.). *Program erasmus +*. Pridobljeno 15.5.2021 s https://www.uni-lj.si/mednarodno_sodelovanje_in_izmenjave/program_erasmus_plus/

Wang, M.M. (1997). Reentry and reverse culture shock. V K. Cushner & R.W. Brislin (ur.), *Improving intercultural interactions: Modules for cross-cultural training programs*, Volume 2 (str. 109-128). Thousand Oaks, CA: Sage.

9. Priloge

9.1. Priloga 1: vprašalnik za intervju

1. **Kje si bila na izmenjavi in koliko časa si bila tam? V katerem letniku si bila na izmenjavi?**
 - Je bila tvoja vrnitev kot predvidena ali je prišlo pri vrnitvi do kakšnih sprememb?
2. **Kakšne podpore in od koga si bila deležna pred izmenjavo?**
 - Kaj pa med izmenjavo, kakšne podpore si bila deležna in od koga?
3. **Kako si doživljala vrnitev z Erasmus mobilnosti?**
 - Čustvena raven:
 - Kako si se počutila ob vrnitvi? Kakšna so bila tvoja čustva tedaj?
 - Je bilo tvoje razpoloženje drugačno kot pred izmenjavo in na njej? Zakaj?
 - Koliko časa po vrnitvi si se soočala s spremenljivim razpoloženjem? Zakaj se je stanje normaliziralo, umirilo?
 - Kaj si sama storila, da bi se umirila/prilagodila nazaj v svoje okolje?
 - Ali lahko prilagoditev pojasniš tudi s čim drugim – je še kaj drugega ali kdo drugi prispeval k prilagoditvi?
 - Ali si te spremembe v čustvovanju občutila tudi na fizični/telesni ravni? Kako so se izrazile?
 - Miselna raven:
 - O čem ste najpogosteje razmišljali?
 - Na kakšen način ste o tem razmišljali?
 - Kakšna so bila vaša pričakovanja glede vrnitve?
 - Česa ste se veselili?
 - Česa vas je bilo strah?

- Vedenjska raven
 - Ali si opazil/a kakšne spremembe v svojem vedenju, npr. pri opravljanju vsakdanjih rutin?
 - Kaj si storila, da bi se umirila oz. se znova zorganizirala in se vrnila nazaj v vsakdanje načine obnašanja?
 - Ali je še kdo drugi ali kaj drugega prispevalo k umiritvi vedenja?
 - Ekonomska raven:
 - Kakšno je bilo tvoje finančno stanje po izmenjavi v primerjavi s tistim, pred izmenjavo? Kateri viri financiranja so se spremenili?
 - Kaj si storil glede zaposlitve po vrnitvi? Na kakšne ovire si pri tem naletel?
 - Kako si si uredil nastanitev po vrnitvi? Na kakšne težave/ovire si pri tem naletel?
 - Socialna raven:
 - Kakšen je bil tvoj odnos z družino in prijatelji ter kolegi na fakulteti po vrnitvi?
 - Ali si po vrnitvi vzdrževal stike s kolegi, ki si jih spoznal na izmenjavi? Zakaj da oz. zakaj ne?
 - Kako pogosto si imela stike?)
4. **Ali si imel kakšne stiske in osebne težave po vrnitvi iz izmenjave?**
 - Kakšne so bile te težave in na katerih področjih?
 - Zakaj misliš, da je prišlo do teh težav?
 5. **Kako si se spopadla s temi stiskami in težavami po vrnitvi?**
 - Ali ti je pri tem kdo pomagal?
 6. **Ali bi potrebovala ob vrnitvi podporo in kakšna oblika podpore bi se ti zdela ustrezna?**
 - Zakaj bi bila prav ta podpora ustrezna?

- Ali bi bila ta podpora ustrezna tudi za koga drugega v taki situaciji? Zakaj da oz. ne?
- Katere formalne oblike podpore bi bile potrebne študentom ob vrnitvi z izmenjave?

9.2. Priloga 2: transkripcija intervjuja

Jaz: Kje ste bile na izmenjavi in koliko časa?

A: Jaz sem bila lani v četrtem letniku/(A1)/ v Amsterdamu/(A2)/ 6 mesecev, mogoče malo več./ (A3)/ V tretjem letniku/(A4)/ pa sem bila še v Maynoothu na Irskem./ (A5)

B: Bila sem v lani v četrtem letniku/(B1)/ v Seviliji/(B2)/ skoraj 6 mesecev./ (B3)/ V drugem letniku/(B4)/ pa v Rigi v Latviji./ (B5)

C: Lansko šolsko leto, torej v tretjem letniku/(C1)/ sem bila na Dunaju/(C2) en semester./ (C3)

D: Jaz sem bila lani v drugem letniku, v drugem semestru/(D1)/ v Grčiji na Kreti/(D2), za 5 mesecev/(D3)

E: Jaz sem bila lani prvi letnik magisterija/(E1)/ in sem bila v Jyvaskyli na Finskem/(E2)/, načrt je bil 5 mesecev, ampak sem bila zaradi korone smo 3 mesece./ (E3)

F: Lani v četrtem letniku/(F1)/ sem bila na Norveškem v Oslu/(F2)/, bila pa sem približno 5 mesecev./ (F3)/ V drugem letniku/(F4)/ sem bila pa v Utrechtu na Nizozemskem./ (F5)

Jaz: Ali ste odšle domov kot planirano ali je prišlo do kakšnih sprememb?

A: Jaz sem ostala celo malo dlje/(A6)/, ker so kenslali lete./ (A7)/ Sicer ne veliko dlje, ampak skoraj 3 tedne./ (A8)

B: Sem si isto malo podaljšala/(B6)

C: Sem malo podaljšala./ (C4)/ Potem sem šla za en teden domov in sem se vrnila, ker sem tam ene spoznala in sem bila še pri njih cel februar./ (C5)/ Za marca sem spet kupila karto, da bi šla nazaj na Dunaj, ampak so nas zaprli in nisem mogla it, če ne pa bi šla še enkrat.

D: Sem tudi čisto malo podaljšala/(D4)/, pa ne zaradi kakšnih zapletov, ampak ker so doma odpadli neki dogodki, ki bi jih mogla organizirat in mi pač ni bilo za domov./ (D5)

F: Jaz sem ubistvu imela v planu iti domov konec decembra, ampak sem šla malo prej/(F6)/, ker so šli vsi domov za praznike in sem šla potem še jaz/(F7).

E: Jaz sem šla po treh mesecih domov./(E4)/ Sem razmišljala, če bi šla potem nazaj, ampak so bile razmere slabše in se nisem vrnila./(E5)/ Izpitate sem potem končala od doma.

Jaz: Kakšno podporo in od koga ste imele preden ste šle na izmenjavo?

A: Ubistvu sem šla skupaj s sošolko, tako da sva se večinoma midve dogovarjali/(A9)/ pa predvsem koordinator Borut na našem faksu/(A10)/ je veliko pomagal. Pa/ tudi družina/(A11)/ in prijatelji, z njimi sem veliko debatirala/(A12)/ tudi kam bi šla. /Ena cela mreža ljudi/(A13)/ ker sem se tudi sama želela pripraviti glede namestitve, financ, kam bi šla, kaj bi rada videla./(A14)

B: Kontaktirala sem študenta, ki je bil v Seville na izmenjavi./(B7)/ Veliko sem že vedela od prve izmenjave/(B8)/, takrat mi je /pomagalo veliko več ljudi./(B9)/ Sedaj sem bila precej samo iniciativna./(B10)/ Glavna podpora so mi bili, torej /koordinator Borut/(B11), ta študent in/ starši/(B12)/ ki so mi /finančno pomagali./(B13)

C: Največ starši/(C6)/, oče/(C7)/ me je kar potiskal, da grem./(C8)/ Še en mesec prej sem imela dvome ali bi šla/(C9)/, kako bom glede nemškega jezika/(C10)/, kako sem bom vklopila/(C11)/ in prvič sama od staršev./(C12)/ On me je spravil mimo tega./(C13) Tam imam tudi prijateljico iz otroštva/(C14)/ in mi je pomagala glede nastanitve/(C15)/, ker boljše pozna. Potem /Borut, koordinator/(C16)/ ki mi je /predlagal eno punco, ki je tam že opravljala izmenjavo/(C17)/. Ta študentka/(C18)/ mi je veliko povedala/(C19)/ in je potem vse lepo potekalo.

D: Jaz sem se /po podporo odpravila k Borutu/(D6)/ Nisem vedela točno kam bi šla in mi je on pomagal pri tem. Izbirala sem med Ciprom in Kreto, ampak mi je povedal, da študentke na Cipru niso imele ravno pozitivne izkušnje./(D7)/ Potem kar se tiče finančne podpore/(D8)/ sem jo imela doma dosti./(D9)/ Mami/(D10) mi je hotela v trgovini vse kupiti/(D11)/ pa sem ji povedala, da si ne morem vsega sabo vzeti. /Kar se tiče moralne podpore pa iz njene strani dosti manj kot od ostalih, /(D12)/ ker me je spraševala če bom res šla, govorila kako dolgo me ne bo, me je klicala naj pridem domov, ko se je začela korona/(D13)/. Tudi prijatelji so me spraševali, če bom sigurno šla, ker kako bom to 5 mesecev/(D14)/. Drugače največja moralna podpora mi je bila bratova punca/(D15)/, ker je bila na veliko potovanjih in je dala veliko na

to da je spoznala čim več ljudi, preden je začela z mojim bratom potem pa se je to malo sprememnilo. /Zdaj pa to malo na mene prenaša, da bi živela njene sanje./ (D16)

E: Največ glede logističnih stvari/(E6)/ mi je pomagal Borut/(E7)/ pa nekaj tudi nosilec modula na drugi stopnji/(E8)/. Potem kar se tiče moralne podpore/(E9)/ pa družina/(E10)/, sploh brat me je zelo podpiral/(E11)/ in mi pomagal glede letov in teh stvari/(E12)/. Družina/(E13)/ tudi finančno/(E14)/. Ko so doma izvedeli, da grem so najprej rekli pa kaj je to treba, to je daleč, kako boš to/(E15)/. Ampak potem so sprejeli, so videli, da mi gre in so bili tudi oni zadovoljni, so videli, da se bom vrnila. /(E16)

F: V drugo, ko sem šla nisem rabila zares neke moralne podpore/(F8)/. Sem bila jaz okej/(F9)/ in tudi drugi so bili okej, samo pojdi/(F10)/. Bi rekla sploh starši/(F11)/ glede finančne podpore/(F12)/, nekaj Borut/(F13)/ in pa veliko tudi koordinatorka iz tuje fakultete/(F14)/. Mi je pomagala glede iskanja nastanitve in podobno./ (F15)

Jaz: Potem naslednje vprašanje pa je kakšne podpore ste bile deležne med izmenjavo?

A: jaz neke konkretne podpore nisem rabila/(A15)/. Imela sem stalno podporo prijateljev/(A16)/ in družine./ (A17)/ Ko se je začele to s korono sva si bili/(A18)/ najbližje s cimro/(A19)/ ter družba ljudi, ki se je oblikovala tam, nekje 10 ljudi, ki smo bili ves čas skupaj/(A20)/. Moram reči, da korone nisem doživela na tak hud način in nisem rabila neke konkretne podpore glede tega. Bolj sem jaz skrbela za domače, ker je bilo v Sloveniji slabše kot v Amsterdamu/(A21)/. Pomoč sem rabila samo za domov, ker so skenslali moj let in sem mogla najti nekaj drugega./ (A22)

B: med izmenjavo mi je zmanjkalo denarja/(B14)/ tako, da so mi /starši pomagali s finančno podporo/(B15)/ in vmes decembra za božič in novo leto so šli prijatelji iz Seville domov in sem imela rahlo krizico/(B16)/. Pod stresom sem bila glede izpitov/(B17)/, ker sem jih imela v španščini in je bilo to zame novo. Tretirali so me kot eno od njih, tako da zame ni bilo nič lažje in sem bila stressed out/(B18)/. Potem se mi je še računalnik pokvaril/(B19)/, zbolela sem in imela vnete mandlje en mesec/(B20)/. Klicala sem mami/(B21)/, da bi rada šla domov in /mi je kupila karto za naslednji dan/(B22)/. Iz strani staršev/(B23)/ sem imela torej finančno/(B24)/ in moralno podporo. /(25)

C: meni so bili največja podpora ostali erasmovci, ki so bili tam z mano/(C20)/. Noben nobenega ni poznal, vsi smo bili iz različnih koncev sveta, sicer 80% jih je bilo nemcev, ampak vseeno smo bili iz različnih krajev/(C21)/. Zelo mi je pomagalo, da je bilo s strani

fakultete dobro organizirano, kjer smo se prej dobili in imeli spoznavni teden, smo si skupaj ogledovali stvari/(C22)/. Čez cel semester smo imeli tudi predmet Austrian culture course in smo hodili na ogled, lunaparke in podobno/(C23)/. Kot skupina smo se zelo povezali in smo bili kot skupina vsi veliko skupaj/(C24)/. Ves čas mi je zmanjkovalo denarja/(C25)/, tako da mi je bila /družina/(C26)/ v veliko finančno pomoč/(C27)/. Enkrat so tudi vmes prišli za božič, ravno ko so vsi odšli domov/(C28).

D: jaz sem že prej omenila, da /so me klicali naj pridem domov in to ni bila ravno dobra podpora/(D17)/. Sicer pa sem imela noro podporo tam s strani prijateljev oziroma drugih erasmus študentov./(D18)/ Mi smo bili v treh stanovanjih zelo blizu skupaj in smo skos hengali. Tudi ko je prišlo do zaprtja smo hodili na obiske med sabo in se mi zdi, da je to zelo pomagalo, da nismo bili zaprti samo s cimri/(D19)/. Tudi od koordinatorja tam sem dobila nekaj podpore./(D20)/ Bi bilo sicer lahko boljše/(D21)/ ampak se je na koncu vse rešilo. /Odpadla mi je praksa za 10 kreditov/(D22)/ in ko sem mu pisala /je odgovoril, da mi bo pomagal, ampak trenutno je prevroče/(D23)/. Na koncu pa je vseeno uredil in smo rešili glede kreditov/(D24)/. Od staršev/(D25)/ sem imela tudi finančno podporo kadar sem jo rabila./(D26)/

E: pridružujem se Sari. /Z erasmovci smo se čez čas izmenjave zelo povezali/(E17)/, mogoče je k temu prispevala tudi korona/(E18)/, ker smo vedeli da smo vsi na istem in smo se spodbujali med sabo, da saj bo šlo/(E19)/. Pohvalila bi tudi tutorke, ki sem jo imela tam in cel tutorski sistem/(E20)/. Že pred izmenjavo, med in tudi ko smo prišli domov je spraševala, če kaj rabimo in če lahko kaj pomaga. Skos si jo lahko vprašal za karkoli/(E21)/. Od same koordinatorke tam ni bilo kaj dosti podpore/(E22)/. Od domačih/(E23)/ pa potem v času korone/(E24)/. Mislim, da smo bili tam en drugemu največja podpora/(E25).

F: V prvi vrsti drugi erasmus študenti/(F16)/. Sploh tiste zimske mesece, ko je tema že ob poldne, mraz, sneg/(F17)/. Jaz ne vem kaj bi, jaz bi obupala in šla domov če bi bila sama tam. Ni šans/(F18)/. Torej predvsem te erasmus študenti, ki smo živeli skupaj/(F19)/. Potem pa še prijatelji/(F20)/ in družina/(F21)/ doma, da /so me malo motivirali/(F22)/. Glede vprašanj/(F23)/ sem se obračala kar na /domačega koordinatorja/(F24). Pa seveda Erasmus stipendija./(F25)

B: škoda, da smo tu vse tutorke, da ni nikogar, ki bi povedal o našem tutorskem sistemu, če jim je kaj pomagalo/(B26)/

Jaz: ubistvu sem potem jaz ta, ki ni tutorica pa je bila na izmenjavi, ampak sama nisem izkoristila podpore pri tutorjih in nisem pomislila na to, da bi jih kaj vprašala. Jaz sem se pogovarjala s Saro, ker je bila en semester pred mano na Dunaju in sem njo večino stvari vprašala

C: ubistvu je meni Borut pisal, če te lahko kontaktiram.

Jaz: ja res je, tako je bilo. Potem me pa zanima kako ste doživljale vrnitev iz erasmusa?

A: meni je bila kar velika tranzicija/(A23)/. Mogoče je malo prispevala tudi korona, ampak mislim, da ne dosti/(A24)/. Ampak to je to, ko prideš iz ene posebne izkušnje, ko veš, da se zaključuje/(A25)/ in boš spet menjal okolje/(A26)/, vračaš se nazaj v prejšnji lajf/(A27)/, itak boš pogrešal ljudi/(A28)/. Tudi zaradi korone/(A29)/ se je oblikovalo kar nekaj močnih vezi/(A30)/ in potem sem se mogla kar naenkrat posloviti/(A31)/. Mogoče tisti prvi teden ko sem prišla domov niti ni bilo tako hudo kot potem, ko me je zadelo/(A32)/. Je bilo definitivno še malo bolj čustveno nabito/(A32)/ zaradi korone, ker so bili naši doma zelo previdni in sem šla preventivno v karanteno. Ni bilo neke panike, ampak bili smo previdni/(A34)/. Tudi ni bilo nekih veselih snidenj ko prideš iz izmenjave/(A35)/, smo se pa slišali in videlo prek video klica/(A36)/. Tudi s prijatelji se z nekaterimi dolgo nismo ujeli, ker so se pazili/(A37)/. Kar se tiče čustvenega doživljanja je bil predvsem kaotično/(A38)/. Malo bitter sweet/(A39)/ zaradi tega slovesa/(A40)/. Tudi z veseljem bi še podaljšala, če bi imela kje biti, ampak mi je že prej potekla pogodba za bivanje v študentskem domu. Sem ostala še pri prijateljih, ampak potem sem postala počasi malo odveč, ker nas je bilo že preveč za tisto stanovanje/(A41)/. Hkrati sem se pa tudi veselila/(A42)/, da bom videla domače in prijatelje/(A43)/, ker me je skrbelo za njih/(A44)

B: jaz nisem bila tako depressed in nisem čutila toliko post Erasmus depression, kot ko sem se vrnila iz prve izmenjave/(B27)/. Po prvi izmenjavi je bilo grozno/(B28)/, sem se jokala že tam/(B29)/, zadnjo noč na goodbye partyju/(B30)/ je bila katastrofa/(B31)/. Zdaj v Sevilli pa ni bilo tako hudo/(B32)/. Pomojem tudi ker sem imela manjšo mrežo prijateljev v Sevilli, največ sem se družila s cimrami, ki so bile top/(B33)/. Ta vrnitev je bila čisto drugačna, ker sem šla direktno v karanteno. Najprej sem zamudila en teden faksa, ker sem prešpricala in bi mogla naravnost iz letališča na faks. Sem pa dobila mail, da vsi, ki smo bili v zadnjih 10 dneh na območju Benetk moramo v karanteno. Ko se mi je karantena končala je bil še lockdown/(B34)/ in nisem ljudi videla še pol leta/(B35)/, kar je bilo sad/(B36)/. Ves čas potem sem imela skype klice s prijatelji iz izmenjave/(B37)/. Čudno je blo vse skupaj/(B38)/

C: pri meni je bilo katastrofa/(C29)/. Dva tedna preden smo končali vse tam smo imeli poslovilne partyje skoraj vsak dan, pomoje jih je bilo ene 10/(C30)/ in na čisto vsakem sem jokala/(C31)/. No vsi smo jokali in se objemali kot da se poznamo že 10 let in se sedaj zadnjič vidimo in se ne bomo nikoli več niti slišali/(C32)/. Pri meni je bila še najhujša stvar, da sem se jaz že v prvem tednu tam zaljubila v enega in sva bila ves čas tam že kot en par/(C33)/. Ko sem mogla potem it domov je blo grozno, grozno/(C34)/. Že zadnji mesec sem pri njemu tudi živela in pomoje je bila to še najhujša stvar kako sedaj it domov/(C35)/. Ves čas sva tudi govorila, da ne bova imela zveze na daljavo. To je bila še nekako najhujša stvar/(C36)/. Pa mislim, da je bilo tudi to, da /sem bila prvič v življenju samostojna in sem se sama odločala, kdaj grem ven, nobenemu nisem nič rekla, si kupovala kar sem hotela, jedla kadar sem hotela. Doma imamo kakšna pravila da se po osmi uri ne je, tam sem jedla ob dvanajstih, zato sem tudi dobila 7 kil več/(C37)/. Ko sem prišla domov so me potem te stvari doma še toliko bolj motile/(C38)/, ker sem imela veliko razliko kako je bilo tam svobodno in sem potem prišla nazaj/(C39)/ pa karkoli so mi rekli, da recimo nisem pospravila copat, mi je šlo na živce/(C40)/. Prej mi tega noben ni rekel/(C41)

B: tu se pa totalno pridružujem. Res, I can't. Samo čakam naslednji erasmus, ker mi gre vse na živce/(B39)/. Prej sem imela nadzor nad svojim življenjem/(B40)/, zdaj sem ga spet nazaj izgudila/(B41)/ in je grozno/(B42)/. Tam nisem rabila povedat kam grem, s kom grem kdaj se vrnem.../(B43)

D: bi se kar pridružila temu delu. Prvič za dlje časa od doma, neka moja lastna rutina, sama se odločam kdaj bom jedla, kaj bom jedla, kaj, kje, karkoli...kdaj bom šla od doma, kdaj bom prišla domov. Čisto neke osnovne stvari, ki so mi res pasale/(D27)/. Podobno izkušnjo sem imela kot "C", ker sem imela neko romanco od prvega tedna do konca/(D28)/. Ta odhod je bil, mislim...zdi se mi, da smo /imeli res neko edinstveno izkušnjo, ker smo bili mala skupinica za sebe, vsi smo imeli podobne izkušnje/(D29)/ in so nas klicali naj pridemo domov/(D30)/. Noro smo se povezali/(D31)/ in že dva tedna pred odhodom je bilo vse sentimentalno/(D32)/, goodbye partyji/(D33)/ pa en sam jok/(D34)/. Potem je šla moja cimra en teden pred mano domov/(D35)/, takrat mi je bilo tako hudo/(D36)/, ker sem vedela, da bom mogla vse to še enkrat doživeti ko bom šla jaz domov/(D37)/. Sam prihod domov pa ne vem...zdi se mi da /sem bila malo v stiski/(D38)/. Družina mi je res lepo pripravila na našem vikendu transparent dobrodošla doma, balone/(D39)/. Ko sem prišla tja sem samo padla v jok/(D40)/. Mami je rekla, "ko si šla si jokala ker greš, zdaj pa jokaš od sreče, ker si prišla nazaj". Pa sem si mislila to pa ni sreča, ampak nisem nič rekla/(D41)/. Potem sem si želela, da bi ljudi v Sloveniji moja

izkušnja malo bolj zanimala. Saj so bili vsi veseli pa so me poslušali kaj govorim/(D42)/, ampak jaz bi govorila o tem cele dneve, jim kazala slike. Saj ne da sem pozabila, ampak težje mi je bilo razumeti, da oni, ki so bili doma so imeli tu tudi svoje življenje in bi radi govorili tudi o sebi. Nisem sicer nek narcis, ampak toliko sem imela za povedati./(D43)

C: ja tudi pri meni isto. To je bilo že tako "joj, samo še o Dunaju govori"/(C42)/. Bi takrat rabila en tak pogovor kot danes./(C43)

D: ja sva se s cimro pogovarjali, da sploh ni noben rekel, da pokažem slike. Saj vem, da jih je dosti, saj bi mogoče tri iz vsakega dneva pokazala, ampak se nobenemu niti to ni dalo/(D44)/. Sva se dogovorili, da bova zdaj pokazali ena drugi slike iz izmenjave./(D45)/ Takrat prvi mesec je bila kar stiska no/(D46)/. Pogrešala sem vse/(D47)/, spet sem se mogla privaditi, da ne krojim več samo sama svojega življenja./(D48)

E: bi se res pridružila vsemu kar ste povedale. Ko sem izvedela, da bom mogla it prej domov so bili moji doma itak za to, da itak ne veš kaj bo maja in kaj če se ne bom mogla vrniti domov in bom mogla še junij, julij ostati tam./(E26)/ Pa meni to ne bi bil problem/(E27)/. Ampak ko smo rekli, da grem domov, od tistega trenutka nisem hotela kaj dosti z njimi govoriti in sem tudi rekla, ko sem šla, da bom vse sama. Da bom sama uredila in prišla/(E28)/, tok sem bila...jaz sem se jokala ne vem tisti dan kot dež pa še dni prej in dni potem/(E29)/. Ogromno video klicov smo imeli s temi študenti, še zdaj se slišimo z enimi/(E30)/. Ko sem prišla domov še dva, tri teden nisem prišla k sebi/(E31)/. Sem na sploh mirna in tam na Finskem je vse umirjeno. Tam mi je bila tudi sama Finska in prostor všeč/(E32)/, da mi je bilo težko iti. Tega odhoda še dolgo nisem prebolela/(E33)/, če tako rečem. Tako da ta /podpora je bila še vedno najbolj med študenti./(E34)/ Eni so dlje ostali od mene in sem mogla nekako sama čez to, ker sem šla prej domov. /(E35)

F: ubistvu tisti teden preden sem prišla domov sem cel teden jokala/(F26)/, sem taka zelo čustvena/(F27)/. Sem šla še po vseh krajih, barjih, znamenitostih še enkrat preden sem šla domov/(F28)/. Mogoče mi je bilo lažje iz dveh razlogov. Kot prvo /sem bila že navajena iz prejšnje izkušnje/(F29)/ in kot drugo smo se čez en teden dobile v Nemčiji, ker je imela ena rojstni dan in ni bilo še zares slovo/(F30)/. Mi je bilo potem tam še težje/(F31)/. Kot da prideš iz nekega mehurčka v katerem si živel 5 mesecev/(F32)/, v neko normalno življenje/(F33)/. Mi je bilo kar grozno kako hitro sem padla v nek ritem, sem se kar čudila sama sebi kako, da mi ni bilo bolj težko/(F34)/. Sem pa potem takoj začela spet gledati kam bi lahko šla in kdaj. /Mi je pa pomagalo tudi to, da že tako v Ljubljani živim sama in ni bilo takega preskoka kot

pri nekaterih za katere je bila to prva izkušnja samostojnosti/(F35)/. Mi je bilo sicer lepo videt domače/(F36)/, ampak bi spet šla nekam.

E: ja tam si res čisto v drugem svetu/(E36)/ potem pa padeš nazaj v neko realnost in obveznosti. Se zaveš kaj si imel./(E37)

F: na izmenjavi sem res kot v mehurčku, kot odklop iz normalnega življenja. Še ko greš v trgovino se ti zdi tako vau. Grem v trgovino, jes! Nekaj drugačnega in vznemirljivega, karkoli Delaš je bolj zabavno. Tudi, če si samo doma v sobi s cimri/(F37)/. Tisti, ki ne bodo šli tega ne bodo nikoli razumeli./(F38)/

B: exactly, ja. /(B44)

E: mogoče še to, da ko sem mogla prej domov sem se počutila kot, da mi je bila odvzeta neka možnost odločanja. Da bi lahko ostala in bi bilo vse v redu. Ampak ne ti pridi domov, pa bo potem vse v redu. Kot da se ne bi mogel enih stvari sam odločit./(E38)

F: mogoče bi dodala še eno stvar. Ko sem prišla po prvi izmenjavi domov sem prekinila stike z določenimi osebami. Sem ugotovila, da me kakšne prijateljice v pol leta niti niso poklicale, jih ni nič zanimalo/(F39)/, sem se počutila res bedno/(F40)/. Se je naše prijateljstvo malo minimaliziralo/(F41)/. Je tudi mene motilo, da me ni noben poslušal. Meni se je zdelo pa tako zanimivo./(F42)

B: jaz sem ugotovila, da me je vsaka izmenjava spremenila, ampak ko sem se vrnila so bili vsi isti, na tisti točki, kjer sem bila jaz prej. Že pred prvo izmenjavo sem bila v Londonu in takrat pomoje sem najbolj to opažala/(B45)/. Ko sem prišla iz Londona mi je šlo vse na živce/(B46)/, potem po Rigi malo manj/(B47)/, sedaj pa sem bila kar malo presenečena, da nisem bila bolj depresivna in mi ni šlo vse tako na živce/(B48)/. Sem pa vedno primerjala tisto življenje v Španiji s tem tu/(B49)/. Po Londonu mi je šlo tako vse na živce, da bi kar nekoga zadavla./(B50)/

D: od dosti nekih kolegov, ko smo se pogovarjali, nisem dobila sporočila, da bi bili veseli zame, ampak so se odzvali bolj na način kako je bilo tebi fino, mi smo se pa imeli tu brezveze/(D49)/. To mi je šlo vedno bolj na živce/(D50)/. Saj je imel vsak možnost iti, če je hotel. Če hočeš it pač pojdi.

F: jaz sem šla pa sama sebi kar malo na živce, ker nisem mogla nehat govorit o izmenjavi. Še kar govorim o tem/(F43)/ in razumem, da za tiste, ki niso bili je lahko malo moteče./(F44)

A: tudi jaz sem imela na začetku, ko sem začela potovat, občutek da sem drugi človek in kako da ostali ne hodijo okrog/(A45)/. Ampak sem mogla hitro spoznat, da te lahko preveč konzumira. Vsak človek gre naprej, se spreminja in doživlja nove stvari/(A46)/. In imam okoli sebe prijatelje, ki nimajo neke želje po potovanju pa se vseeno skupaj razvijamo in se lahko pogovarjamo o vsem/(A47)/. Tisti začetni občutek evforije je tudi na tebi, da se zavedaš, da to ni neka življenjska prednost. Saj se naučiš in vidiš marsikaj, ampak če si človek tega ne želi ima pravico bit doma. Mislim, da ni to tako, da bi mogel vsak bolj izkoristit in it ven./(A48)/ Ni pa to razlog, da se ne bi mogel razumet in skupaj razvijat/(A49)/. Ampak jaz nisem imela take izkušnje, da me po izmenjavi ljudje ne bi poslušali in sem imela ravno obratno. Vse je zanimalo in so komaj čakali, da se bomo videli. Mi je zanimivo, da ni bilo pri vseh tako/(A50)/. Smo s prijatelji že prej planirali kdaj se bomo srečali. Tudi vmes so prišle cimre na obisk v Amsterdam/(A51).

Jaz: če smo ravno začele to temo bi jo kar nadeljevala. Nekatere ste že malo povedale na to temo. Zanima me kakšen je bil vaš odnos z družino, prijatelji in kolegi s faksa po vrnitvi? Pa tiste, ki ste že kaj od tega povedale, bi prosila da samo dopolnete in ne rabite ponavljat vsega.

A: z družino je bilo tudi na prvi izmenjavi isto in me vedno podpirajo, da delam kar si želim. So si tudi sami želeli, da bi šla v tujino študirat, tako da sem imela tu veliko podpore tudi po vrnitvi/(A52)/. Mama je bila malo bolj čustvena, ker jo je skrbelo/(A53)/ zaradi korone/(A54)/. Snidenje je bilo zelo veselo in jih je vse zanimalo/(A55)/. S prijatelji je bilo zelo lepo, jih je vse zanimalo, sem imela mini potopis za tiste, ki jih je zanimalo/(A56)/. Glede kolegov sem bila pa tako s sošolko na izmenjavi pa tudi z ostalimi smo se slišali/(A57)/.

B: za starše sem že povedala, da mi gre vse na živce in komaj čakam, da spet kam grem/(B51)/. Za prijatelje sem ugotovila, da jih imam več drugje kot pa v Ljubljani, ker sem veliko potovala. Že v Sloveniji skoraj nikogar nimam v Ljubljani, vse imam drugje/(B52)/. Pol leta sem bila v lockdownu/(B53)/, iz občine ne poznam nikogar tako, da sem imela samo online stike. Tudi najboljši prijateljici sta se odselili v tujino/(B54)/. Tudi na faksu nisem spletla tesnih prijateljstev, ker sem bila veliko na izmenjavah/(B55)/. Se mi zdi pa, da se na tutorsvu zelo dobro razumemo in se boljše počutim, ko hengam z erasmovci. Mi je tako, kot da sem nazaj na svojem erasmusu/(B56)/. Moja cimra iz Španije je prišla na Erasmus v Maribor za pol leta in se je sedaj spet vrnila in je kar tu, ker ima tu fanta. Mi je pomagalo, da

sem jaz njo obiskala, ona je prišla sem in ko sem bila pri njej/(B57)/ in je imela 18 cimrov, kar je podobno kot sem imela jaz v Rigi, sem se počutila kot na svojem erasmusu./(B58)

C: Pri meni je bilo tako, da sem bila tam pol leta ves čas aktivna, potem ko sem prišla domov je bilo pa vse zaprto/(C44)/ in je bilo čudno/(C45)/. Z zelo malo ljudmi sem se lahko videla, večina ljudi iz faksa ni iz Ljubljane, tako da so šli vsi domov in jih dolgo nisem videla/(C46)/. Nisem mogla planirat, da bi se videla s tem fantom. Je trajalo 5 mesecev preden se je to lahko zgodilo/(C47)/. Pri starših, kot sem povedala, me je vse motilo, ker sem mogoče malo pozabila, da se doma dogaja/(C48)/. In zaradi vse svobode, ki sem jo tam imela me je vse toliko bolj motilo/(C49)/. Imam pa srečo glede prijateljic, da smo večinoma iz Ljubljane, tako da smo se ves čas vmes videle. So bile vesele, da sem prišla nazaj/(C50)/. Pred tem me je bilo malo strah, če bo to preizkušnja za katero od prijateljev, da bom videla, če se bomo vseeno slišale ta čas, ko me ne bo/(C51)/. Na srečo se je izkazalo, da smo se z vsemi slišale in smo se razumele tudi, ko sem prišla nazaj./(C52)

D: eni prijatelji so imeli tisti odnos, ki me je zmotil kot sem rekla/(D51)/. Vseeno pa neki bližnji prijatelji so me poslušali do neke mere, odnos med nami se ni spremenil/(D52)/. Na faksu imamo en mali mekurček v katerem nas je 5 in imamo skupino v kateri smo si pisali tudi ko mene ni bilo, da smo si povedali kaj se je komu dogajalo/(D53)/. Potem družina...ubistvu je bilo tako, da sem prišla domov za 4 dni potem pa smo šli z družino na morje in je bilo to zelo v redu. Sicer je šlo iz tega, da se nismo videli 5 mesecev, do tega da smo bili 24 ur na dan skupaj. Ampak sta moja dva na morju bolj sproščena in je to doprineslo k dobrim odnosom, ki smo jih imeli naprej./(D54)

E: kar se družine tiče sem imela po prihodu domov občutek, da me nikoli ne bodo razumeli/(E39)/ in sem bila mišljenja, da ne bom živela v tujini in bom nekam šla/(E40)/. Na začetku nisem hotela kaj dosti govorit z njimi/(E41)/, ker se mi je zdelo da nimamo neke skupne točke/(E42)/, ampak smo se potem čez tedne in mesece nekako vrnil na tisto kot je bilo prej/(E43)/. Kar se prijateljev tiče je ostalo zelo podobno kot in ni nekih sprememb/(E44)/. Na faksu se na drugi stopnji ljudje precej zamenjajo in nekaj jih je bilo sicer iz naše generacije, nekaj je bilo starejših in se tudi v tistih treh mesecih, ko sem bila doma nismo bistveno povezali, potem pa sem šla in se z njimi nisem kaj dosti slišala. Od prve stopnje je ostalo pa precej podobno kot je bilo, saj smo šli vsak nekako v svojo smer./(E45)

F: s starši se je naš odnos hkrati izboljšal/(F45)/, ampak smo se tudi oddaljili/(F46)/, ampak se mi zdi to nekaj normalnega. V tem smislu, da /sem postala bolj samostojna/(F47)/, ampak so

me oni zelo podpirali in me še vedno/(F48)/. Glede prijateljev sem že povedala, da smo z nekaterimi zmanjšali stike, z drugimi se še vedno okej razumemo. S faksa bližnje tako štejem kot prijateljice/(F49)/, mi je pa isto fino, da sem se pridružila tutorjem, kjer sem v stiku z Erasmus študenti in našimi študentkami, ki so bile na izmenjavi. Se mi zdi to ena najboljših stvari, ki sem jih naredila po izmenjavi, da mi je pomagalo./(F50)

Jaz: naslednja stvar, ki me zanima je ali ste vzdrževale stike z ljudmi iz izmenjave in kako pogosto?

A: ravno preden smo začele intervju, sem imela video klic s kolegico iz Kanade s katero sva se zelo povezali na izmenjavi. Z enim sem ostala v stiku, sploh s to glavno družbo/(A58)/ smo ostali še v boljšem stiku kot sem sploh upala, da bomo/(A59)/. Imamo na par mesecev skupinski klic in posamezno se s kom slišim/(A60)/. Se mi zdi, da je kar vredno/(A61)/. Največ pa se slišim s to punco iz Kanade, nekje na dva do tri tedne, kar se mi zdi res vredno/(A62)/. Iz prejšnje izmenjave sem ostala v stiku in se slišimo vsaj enkrat na mesec/(A64)/, sem vesela, da imam možnost ohranjanja te stike/(A65)/ in se tudi sama trudim, da se spomnem na rojstne dneve in zaželim srečo in podobno./(A66)

B: najbolj sem ostala v stiku s to cimro, ki je v Mariboru pa še z drugo cimro in še z dvema drugimi prijateljicama, ki sta bili tudi na Erasmusu/(B59)/. Za sosedo sem imela dobro prijateljico, ki pa je umrla tri mesece nazaj, ampak sva bile do takrat v stiku./(B60)

C: jaz sem še vedno skupaj s tem fantom, ki sem ga spoznala, tako da se slišiva vsak dan/(C53)/. Dve s katerima sem bila tam največ se pogosto slišimo/(C54)/. Ena gre tudi naprej na magisterij na Dunaju za polni čas in že planiramo kdaj bomo prišli k njej. Pa tudi jaz planiram iti na drugi stopnji tja, ker mi je bilo tako všeč, tako da se bomo pomoje tudi tam še družili/(C55)/. Drugače se imamo z drugimi na instagramu, si komentiramo, čestitamo, kaj več pa ne. /C56)

D: kot sem prej rekla smo imela stanovanja zelo blizu skupaj in nas je bilo devet. Mi se še vedno slišimo vsak teden in če se zgodijo kakšne večje stvari, na primer če kdo menja službo, dobi nov avto. Smo še vedno v nekem konstantnem kontaktu./(D55)/ Zadnjič smo se še z enim prijateljem videli, ker kolesari iz Grčije v Španijo in se je ustavil tudi v Sloveniji. Smo se dobili in šli skupaj kampirat, tako kot v starih časih/(D56)/. Še en Slovenec je bil tam in se z njim pogosto slišiva in greva na pijačo/(D57)/. Z drugimi, ki niso bili v ožji skupini pa samo kakšni komentarji in rojstnodnevna voščila/(D58)/. Planiramo pa s to skupino, da bi se srečali

avgusta na Hrvaškem in bom organizirala, ker sem najbližja. Potem za aprila ali maja pa planiramo, da bi se srečali na Kreti./(D59)

E: že takrat smo si naredili whats app skupino in v večji skupini si pošljemo kaj, če se kdo spomne ali na primer kdo pije pijačo, ki smo jo tam pili/(E46)/. Imamo tudi nekaj manjših skupin s temi, ki smo si bili bolj blizu, si voščimo za rojstne dneve. Takoj po vrnitvi in poleti smo se več slišali in imeli video klice/(E47)/, zdaj pa občasno/(E48)/. Smo imeli pa s parimi že lani plan da se bomo poleti obiskali, ampak potem ni bilo izvedljivo in smo rekli, da ko bo možno se pridemo obiskat/(E49)/. Sploh te, ki smo iz Evrope smo bolj obdržali stike/(E50)/. Sem res vesela, da smo toliko ohranili, ker nisem tega pričakovala pred izmenjavo in je zelo dragoceno./(E51)

F: z eno prijateljico se slišiva vsaj enkrat tedensko/(F51)/, z ostalimi pa malo manj prek kakšnih video klicov/(F52)/. Tisti, ki nismo bili tako blizu pa tudi kakšna sporočila in voščila/(F53)/. Iz prve izmenjave se nas je pa pet zelo povežalo in se enkrat letno dobimo nekje./(F54)

Jaz: Ali je bilo vaše razpoloženje enako kot pred izmenjavo ali drugačno?

A: ja, razen začetne zmede in šoka/(A67)/ se mi zdi, da sem se...mislim na en način /mi je bilo čudno/(A68)/ po drugi strani pa sem bila nazaj /vržena v tisto življenje in že malo tako človek sam po sebi preklopi/(A69)/. Je pa res da je bilo poletje, ko sem prišla nazaj in sem prišla za en teden v Ljubljano h cimram po tisti kratki karanteni, /potem sem šla pa z družino za več kot dva tedna na morje/(A70)/, tako da sem /spet izklopila vse skupaj in sem imela še tam čas si odpočit od vsega skupaj in samo biti z družino in biti na morju/(A71)/. Je bila to mogoče kot ena healing situacija, da sem imela čas predelat vse stvari in prit k sebi/(A72)/. Tako da razpoloženje je bilo prvi teden srednje, malo čustveno/(A73)/, potem sem se pa hitro vrnila na stare tire./(A74)

B: jaz sem bila iz začetka še excited prva dva tedna, ker sem imela upanje, da bom lahko šla aprila nazaj v Seviljo/(B61)/, to je bil naš plan s temi frendicami, ampak se je potem vse izjalovilo/(B62)/. Malo mi je težko primerjati razpoloženje prej in potem/(B63)/. Preden sem šla na izmenjavo sem imela veliko življenjske energije in motivacije/(B64)/, sicer je bilo zelo stresno, ker sem imela nešteto izpitov tik pred. Zadnji izpit sem naredila en dan pred izmenjavo, tako da je bilo stresno iz tega vidika/(B65)/. Bili sta dve zelo različni obdobji, ki

ju težko primerjam/(B66)/. Pač, beda, kar ena beda je bila pol leta potem, ko sem se vrnila./(B67)

C: meni je bilo tudi težko, ko sem se vrnila/(C67)/, kot sem že rekla. Že zaradi te /spremembe v zvezi s svobodo/(C68)/. Pomagalo mi je, da sem še vedno ohranjala stike z vsemi, ki smo bili tam, da smo bili ubistvu vsi na istem/(C69)/. Je bil pa res čuden občutek/(C70)/, po eni strani vesela, da sem nazaj s svojimi, s prijatelji/(C71)/ po drugi strani pa mi je bilo tako hudo, da se je ena taka ena dobra izkušnja že končala./(C72)/

D: jaz bi rekla enako. Ubistvu mi je res težko primerjat karkoli prej in po/(D60)/. Se mi zdi, da že preden sem šla je bilo hektično vse skupaj/(D61)/. Isto sem imela izpite, hotela sem jih rešit, ker nisem hotela reševati tega potem, ko bi prišla nazaj/(D62)/. Potem je bil pri nas še pust in že doma sem bila konstantno na nekih partyjih/(D63)/, potem ko sem prišla domov pa sem nekako mislila, da bo, kot da bi prerezal tam iz partyja vsaki dan na party nikoli, ampak ubistvu sem mislila, da bosta tista dva tedna na morju bolj mirna/(D64)/, ampak se nekako nisem umirila/(D65)/. Pa še potem sem toliko delala čez celo poletje, sem delala nočne mislim da tudi vsak petek popoldan, ko se je zavleklo do dveh, treh zjutraj/(D66)/. Tako da ne vem, hektično je bilo, ko sem šla in isto je bilo, ko sem prišla nazaj /(D67)/. Nazaj sem prišla julija, začelo pa se je umirjat vse skupaj, ko se je začel drugi lock down/(D68)/. Težko mi je primerjat/(D69)/, po drugi strani pa ne vidim neke bistvene razlike./(D70)

E: meni je tudi težko primerjat/(E52)/. Mislim, da ker me je ta izmenjava tako spremenila/(E53)/. Ko sem prišla nazaj ene par tednov ali mogoče celo več kot mesec nisem čisto prišla k sebi/(E54)/. Vse v svojem življenju sem hotela spremeniti, nič ni bilo vredno/(E55)/. Pomagalo mi je da smo toliko ohranili stik z erasmovci/(E56). Drugače bi imela občutek, da sem ostala zelo sama z vsem tem/(E57)/. Potem sem čez čas rekla, okej prišla si nazaj, vse bo vredno, imaš izkušnjo, imaš ljudi okoli sebe, na katere se lahko obrneš, vse boš zrihtala in vse bo okej/(E58)/. Ampak sem rabila dolgo časa da sem šla čez vse to/(E59)/. S tem, da je bilo vse zaprto in je bil prehod še težji /(E60)/ in sem rabila dosti časa, da sem prišla na tisto kot sem bila prej, bogatejša s to izkušnjo. /(E61)

F: v trenutku zmedeno. Moj odhod in tudi prihod sta bila zmedena/(F55)/. Tudi, ko sem prišla nazaj domov za praznike, nisem povedala, da bom doma za božič, tako da je bilo presenečenje/(F56)/. Kot sem že omenila me je presenetilo, da nisem bila bolj žalostna, ko sem prišla nazaj./(F57)/ Zdelo se mi je tako normalno, vrnila sem se v stare tire. Tudi potem

sem šla kar januarja še en izpit pisat na FSD. Nekako mi je bilo takoj normalno/(F58)/. Prihod je bil sicer kaotičen/(F59)/, potem pa je bilo normalno, podobno razpoloženje kot prej./(F60)

Jaz: "F"je že omenila, da ni pričakovala, da se bo tako prilagodila nazaj. Pa me zanima še pri ostalih ali je bila vrnitev v skladu z vašimi pričakovanji ali je bilo drugače?

A: jaz moram reči, da sem se bala imeti kakršna koli pričakovanja, ker sem vedela, da bo nepričakovano, če ima to smisel/(A73)/. Zaradi vsega skupaj, ker sem vedela, da bom verjetno pogrešala prijatelje/(A74)/, pa hkrati sem vedela, da mi /bo zanimivo po karanteni videti svoje bližnje/(A75)/. Tako, da bi imela kakšna pričakovanja, ne/(A76)/. Jaz sem samo upala, da bo šlo vse glede potovanja v redu in da, ko bom enkrat doma bo to to in bom zadovoljna/(A77)/. Definitivno sem pričakovala, da bo vse okej in da se bom čimprej spet normalno navadila/(A78)/. Da bi imela pa kakšne posebne misli pa ne bi rekla. /Mogoče malo strahu kako bo vse skupaj glede celotnega premika in spremembe/(A79)/. Tako nekako.

B: jaz nisem bila tako razočarana kot po prvem Erasmusu/(B68)/. Da bi imela kakšna pričakovanja, ki bi si jih ustvarila, preden bi se vrnila nazaj domov to pa ne/(B69)/. Do zadnjega dneva sem izkoristila in živela ta Erasmus na polno. Potem sem imela zjutraj let že ob sedmih zjutraj, tako da sem mogla že ob štirih zjutraj vstat, šla še cela pijana na letališče, zaspala na avionu in sploh nisem vedela kaj se dogaja do prihoda v Italijo/(B70)/. Potem so se ta pričakovanja o normalnem življenju razblinila/(B71)/, sploh glede korone, ker noben ni mogel pričakovat./(B72)

C: jaz pred samim odhodom in potem prvi mesec na izmenjavi sploh nisem razmišljala kako bo, ko bom šla domov/(C73)/. Potem pa, ko mi je bilo res dobro in je vse štilo, tudi s kolegicami, ko nisem imela nobenega strahu več, kako mi bo tam, sem vedela, da bo je res vse top in da sem se prav odločila in da hočem čim dlje ostati pa čimbolj vse izkoristiti. Potem pa sem si ob večjih trenutkih rekla, da to bo pa hudo, ko se bom vrnila nazaj/(C74)/, ker bom mogla iti potem na vse to staro/(C75)/. Potem se je tudi res izkazalo, da sem imela prav pri pričakovanjih in je bilo hudo./(C76)

B: sedaj razmišljam, da sem na zadnjem Erasmusu ustvarila nek obrambni mehanizem/(B73)/, ker sem videla kako hudo mi je bilo obakrat prej, ko sem prišla iz Londona in Rige. Meni je bilo tako grozno, da sploh ne znam opisati/(B74)/. Tako da mogoče, da si zaradi tega na zadnjem Erasmusu sploh nisem ustvarila take velike mreže ljudi in poznanstev in mi zaradi tega ni bilo tako hudo. Maybe. /(B75)

D: jaz nekih konkretnih pričakovanj nisem imela/(D71)/. Ubistvu tisti trenutek, ko sem prišla je bilo vse pozitivno. Vse so mi lepo pripravili pa cela družina je bila/(D72)/. Če pa gledam nek daljši čas pa se spomnim, da sem že v prvem ali drugem tednu na erasmusu rekla prijateljici, da mi bo nenormalo hudo, ko bom mogla iti domov in to je bilo moje neko edino pričakovanje/(D73)/, ki se je tudi izpolnilo. To je edino kar je bilo, da mi je bilo res hudo./(D74)

E: pomojem par tednov pred odhodom nisem pričakovala, da bo tako težko/(E62)/, ampak potem, ko sem prišla domov so šele vse stvari prišle za mano/(E63)/. Vse kar sem tam doživela in ta vrnitev nazaj v realnost./(E64)/ Tako skoraj nepremostljivo se je zdelo na trenutke./(E65)/ Prej nisem pričakovala, da se me bo tako dotaknilo/(E66)/ ampak se me je ful, ful je bilo težko vse skupaj./(E67)

F: jaz mogoče bi dodala glede prihoda domov samo to da ne vem zakaj, ampak...ne vem zakaj, /ne znam opisat..bila sem ful živčna kaj bo, ko pridem nazaj, tako kaj bo, kako bo/(F61)/. Ne vem no, /drugače pa nekih pričakovanj nisem imela/(F62)/. Edino neka živčnost, bi rekla, kaj bo in kako bo. /(F63)/

Jaz: Ali je katera naredila kaj posebnega, da ste se navadile nazaj na domače okolje ali je to prišlo bolj s časom?

A: jaz sem šla z družino na morje za dva tedna in meni je to malo rešilo/(A81)/ v smislu, da sem takoj čutila, ko sem prišla domov, da rabim eno mini pavzo, da ne bi vseh kar takoj srečevala in šla v star lajf. Čeprav kot pravim mi je potem dokaj avtomatsko preklopilo, ampak sem čutila, da se rabim malo umaknit in imet mogoče tak mehek premik v star lajf./(A82)/ Tako da to je bilo to./ Jaz sem to morje z družino planirala, ko sem bila še v Amsterdamu in sem vedela, da bom to verjetno rabila. In je bilo res fino./(A83)

B: jaz sem se pa prijavila na tečaj španščine, ki sem ga obiskovala že preden sem šla na izmenjavo in sem se priključila spet tisti skupini. To mi je pomagalo ohranjat stik s Španijo in španskim jezikom./(B76)

C: Jaz še nikoli nisem bila tako aktivna kot sem bila na sami izmenjavi in sem bila skos v pogonu. Tako da je bil moj plan kako se obvarovat tega kar bom imela doma, da si naložim čim več stvari, se pravi da bom hodila na faks, na kakšna druženja, da se bom še kam vpisala, na kakšne prostočasne dejavnosti. /(C77)/Da si bom čim bolj zapolnila čas, ampak mi ni

uspelo, ker je bilo vse zaprto. Tako da potem ni bilo nič s tem/(C78)/ in je prišlo s časoma tako kot je bilo./(C79)

D: jaz bi tudi rekla, da sem imela mehkejši prehod, ker sem šla z družino na morje in se mi zdi, da je imelo to velik del pri tem, da sem najprej prišla v stik z družino, ampak še vedno nisem bila doma, potem pa sem lahko šla domov in začela z nekimi rednimi stiki z vsemi ostalimi./(D75)

E: meni je najbolj pomagalo, da sem ohranjala stik z erasmovci. Ker se mi je zdelo, da me domači in prijatelji ne bodo tako razumeli kot oni in mi je edino to pomagalo, da smo ohranili stik/(E68)/. Bi skoraj rekla, da sem najbolj sama skozi čas prišla miselno v to nazaj, kjer sem bila prej/(E69)/. Tako da nobena druga pomoč doma ni pomagala, da bi bilo lažje./(E70)

F: sem že nekako vedela kako bo/(F64)/. Po prvi zmenjavi pa sem si hotela življenje narediti nekako podobno kot na izmenjavi. Ali ves čas nekaj delat ali potovat ali različni krožki, predavanja, karkoli, ali aktivizem...karkoli, da sem nekaj cel čas počela. Res mi je manjkalo to prej./(F65)/ In sem na tak način sem si poskušala narediti, da se stalno nekaj dogaja kot na izmenjavi./(F66)

Jaz: malo menjam temo, ampak te teme se še nismo dotaknile. Zanima me kako je bilo na finančnem področju? Kako je bilo s financami, zaposlitvijo in stanovanjem? Je prišlo do kakšnih sprememb?

A: pri meni je bilo tako, da sem prihranila denar preden sem šla na izmenjavo in sem razpolagala z denarjem. Definitivno sem porabila več kot sem predvidela, ampak sem vseeno prišla domov z nekaj ostanka/(A84)/. Živela sem v stanovanju, sem pa med izmenjavo našla nekoga, ki je tam živel in plačeval najemnino in stroške. Tako da s tem nisem imela dodatnih stroškov in nisem izgubila stanovanja v Ljubljani. Tako da to je bilo vse naprej poštmano, organizirano/(A85)/. Sem pa imela podporo staršev, ko sem prišla domov in sem bila en mesec doma/(A86)/. Prej nisem imela redne študentske službe in se nisem imela kam vrniti/(A87)/, tako da sem iskala novo poletno delo, /(A88)/, ki pa ga nisem našla zaradi korone./(A89)

B: jaz sem pred izmenjavo živela doma in še vedno živim doma, tako da glede stanovanje se ni nič spremenilo/(B77)/. Glede službe isto nisem imela redne študentske službe. Babysitala sem občasno/(B78)/ in večina jih je hotela, da pridem nazaj, ker so me imeli otroci radi.

(B79)/ Potem ostale službe so bile občasne, recimo hostestvo, kar je med korono vse propadlo in sem si potem poiskala novo službo, ko so se stvari umirile./ (B80)

C: jaz finančnih težav nisem imela. Veliko sem zapravljala tam, za rezervo sem si pustila doma še nekaj denarja, ki so mi ga mogli domači poslat vmes, ker je prehitro šel denar. Tudi, ko sem prišla nazaj je res pomagalo tistih 20%, ki sem jih še dobila/(C80)/. Je pa itak tudi to, da me je služba počakala, tam delam že tri leta v enem baru. Vedeli so da grem in niso iskali nekoga resnega, ker so vedeli, da pridem nazaj in je bilo okej./ (C81)

D: mene je tudi služba počakala/(D76)/. Mogoče sem naredila napako preden sem šla, ker v drugi polovici decembra in prvi januarja nisem delala in sem se posvetila faksu, ker sem mislila, da imam dovolj denarja. Živela sem v prepričanju, da je Grčija načeloma isto draga ali cenejša od Slovenije, ampak je bila recimo v supermarketih hrana dražja in tega nisem pričakovala/(D77)/. Do zadnjega meseca se nisem imela kaj pritoževati, je šlo vse super skozi z denarjem, potem pa nisem več gledala na to da bi mi kaj ostalo ko pridem domov, ampak da izživim tisti Erasmus do konca ne glede na denar/(D78)/. Edino potem, ko sem prišla domov sem prosila atija, da mi posodi malo denarja za bencin, da sem lahko šla v službo, ker sem imela samo še 15 evrov/(D79)/. Za stanovanje se je super izšlo, da je bila cimra na izmenjavi v prvem semestru, jaz pa v drugem tako da sva se izmenjali v sobi in sem prišla potem z oktobrom nazaj. / (D80)

F: kakšnih finančnih težav nisem imela, tudi sem se zanašala, da če bi šlo kaj narobe in bi ful zapravila, sem vedela, da bi mi starši lahko priskočili na pomoč, ampak na srečo ni bilo potrebno. / (F67)/ Za stanovanje sem uredila, da je bil nekdo v njem namesto mene, tako da nisem imela stroškov s tem/(F68)/. Službe prej nisem imela/(F69)/ in sem jo iskala potem, ko sem prišla nazaj./ (F70)

E: meni je familija/(E71)/ na začetku pomagala preden sem šla so mi nekaj dali/(E72)/. Kar se tiče dela ga prej nisem imela rednega/(E73)/ in sem ga potem kar nekaj časa iskala/(E74)/ zaradi korone/(E75)/. Pred izmenjavo sem bila v študentskem domu in sem sobo zamrznila in niso vseljevali, ko sem se vrnila, tako da sem bila tri ali štiri mesece brez sobe in je bil prehod še težji./ (E76)

Jaz: potem pa končno še zadnje vprašanje. Zanima me ali bi katera potrebovala podporo ob prihodu domov in kakšna oblika podpore bi vam ustrezala?

A: da bi potrebovala dodatno podporo, ne vem. Ne zdi se mi da je blo v mojem primeru to nekaj bistvenega/(A90)/, hkrati ko bolj pomislim, bi bilo pa zabavno in koristno /podporno skupino na faksu, da se lahko dobivajo bivši erasmovci iz tega faksa/(A91)/. Tudi to, da lahko z nekom, ki veš da te bo razumel malo predebatiraš kako si se imel/(A92)/, mogoče deljenje izkušenj, da se podeli in naredi mini predstavitev svoje Erasmus destinacije. Mogoče, da bi se več ključevalo naše izkušnje/(A93)/, čeprav ful je bilo dobro, da lahko napišemo poročilo in se ga potem vključi na spletni strani. Meni je realno to ful pomenilo, da sem lahko nekam to zapisala in da imaš občutek, da nekomu to pride prav/(A94)/. Tako mogoče si to podporno skupino predstavljaj bolj kot neko neformalno druženje/(A95)/. Temu je nekako najboljši približek ta tutorski sistem in te tutorke, ki smo tam smo dale to izkušnjo čez in lahko pomagamo ena drugi in delimo izkušnje, hkrati pa to predajamo naprej tistim, ki se šele odločajo za Erasmus/(A96)/. Jaz imam rada kakršnokoli podoživljanje teh izkušenj, mi je to ful lepo./(A97)

B: se pridružujem temu. Ful kul ideja za to podporno skupino/(B81)/, če ne bi obstajalo to tutorstvo bi bila takoj za, da to ustanovimo, ampak sem se kar našla v tutorstvu/(B82)/. Fino mi je bilo lani, ko smo organizirali predstavitve po državah za študente in študentke, ki se še odločajo za odhod na izmenjavo. Tam sem se lahko razgovorila o izkušnji in Seviliji/(B83)/. Tudi same se kdaj dobimo, tudi z erasmovci se dobimo/(B84)/ in meni je to tutorstvo bil najboljši support po izmenjavi./(B85)

C: jaz sem tudi v sklopu tutorstva/(C82)/ sodelovala v tej predstavitvi, kjer smo posebej govorili o Astriji in Nemčiji. To je bilo meni itak fino, tudi če je treba še 100x vse povedat od začetka do konca mi je super. Tako da take stvari imam res rada/(C83)/. Razen tega pa ne vem. /Glavno je bilo, da so me vsi poslušali, tudi tisti, ki so rekli "o spet ta dunaj"./(C84)

D: meni je tutorstvo tudi super, sem se pa priključila malo pozneje/(D81)/. Je neki stik z Erasmusom. Se mi zdi, da je dosti lažje ko si v nekem konstantnem stiku in navezuješ nove stike z ljudmi/(D82)/, ki so bili v isti situaciji, kot ti in se je ful lažje pogovarja, bolj razumejo./(D83)

E: mislim, da precej podobno, ker sem s tem tutorstvom/(E77)/ ohranila stik z Erasmusom./(E78)/ Kot da bi malo podoživljal/(E79)/, malo pomagaš drugim, prispevaš nek ta del/(E80)/ in se mi zdi, da je kljub temu, da smo bili letos vsak na svojem koncu, je bilo eno bogatejših let, ravno zaradi tega ker so se dosti povezali in dosti ustvarili/(E81)/. Izven tega...mislim, da je tutorstvo dober približek podporni skupini./(E82)

F: se res pridružujem. Mislim, da bi bila lahko kakšna podporna skupina tudi v sklopu tutorstva na primer, kot podskupina/(F71)/ da bi bila kot neka srečanja, da se lahko malo pogovarjaš/(F72)/ ali pa zgolj da se družiš z Erasmus študenti. Da bi lahko v skupinah, ker jaz vem, da bi težko šla sama na primer na kakšne Erasmus žurke ali pa mogoče še več stika s tujimi študenti, da imaš tudi ti nek občutek kot da si na izmenjavi. Ali pa da bi šli recimo na skupne izlete/(F73)/. Predvsem mogoče podporne skupine/(F74)/ in tutorstvo/(F75)/. Mogoče pa tudi, da bi imeli več predmetov z erasmovci, da bi imel na izbiro za tiste predmete, ki so v obeh jezikih./(F76)

B: meni se zdi to s predmeti tudi super ideja./(B86)/

Jaz: Iz moje strani je to to glede vprašanj. Bi še katera kaj dodoala na tej točki? (tišina) No potem pa res res hvala vsem, da ste prišle.

9.3. Priloga 3: odprto kodiranje

Številka izjave	Izjava	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
A1	Jaz sem bila lani v četrtem letniku	Četrty letnik		Letnik mobilnosti	Podatki o mobilnosti
A2	v Amsterdamu	Amsterdam		Kraj mobilnosti	Podatki o mobilnosti
A3	6 mesecev, mogoče malo več	Malo več kot 6 mesecev		Trajanje mobilnosti	Podatki o mobilnosti
A4	V tretjem letniku	Tretji letnik		Letnik mobilnosti	Podatki o mobilnosti
A5	pa sem bila še v Maynoothu na Irskem	Maynooth, Irska		Kraj mobilnosti	Podatki o mobilnosti
B1	Bila sem v lani v četrtem letniku	Četrty letnik		Letnik mobilnosti	Podatki o mobilnosti
B2	v Seviliji	Sevilla		Kraj mobilnosti	Podatki o mobilnosti
B3	skoraj 6 mesecev	Skoraj 6 mesecev		Trajanje mobilnosti	Podatki o mobilnosti
B4	V drugem letniku	Drugi letnik		Letnik mobilnosti	Podatki o mobilnosti
B5	pa v Rigi v Latviji	Riga, Latvija		Kraj mobilnosti	Podatki o mobilnosti
C1	Lansko šolsko leto, torej v tretjem letniku	Tretji letnik		Letnik mobilnosti	Podatki o mobilnosti
C2	sem bila na Dunaju	Dunaj		Kraj mobilnosti	Podatki o mobilnosti
C3	en semester	Pol leta		Trajanje mobilnosti	Podatki o mobilnosti
D1	Jaz sem bila lani v drugem letniku, v drugem semestru	Drugi letnik		Letnik mobilnosti	Podatki o mobilnosti
D2	v Grčiji na Kreti	Kreta, Grčija		Kraj mobilnosti	Podatki o mobilnosti
D3	za 5 mesecev	5 mesecev		Trajanje	Podatki o

				mobilnosti	mobilnosti
E1	Jaz sem bila lani prvi letnik magisterija	Prvi letnik podiplomskega študija		Letnik mobilnosti	Podatki o mobilnosti
E2	in sem bila v Jyvaskyli na Finskem	Jyvaskyla, Finska		Kraj mobilnosti	Podatki o mobilnosti
E3	načrt je bil 5 mesecev, ampak sem bila zaradi korone smo 3 mesece	3 mesece		Trajanje mobilnosti	Podatki o mobilnosti
F1	Lani v četrtem letniku	Četrty letnik		Letnik mobilnosti	Podatki o mobilnosti
F2	sem bila na Norveškem v Oslu	Oslo, Norveška		Kraj mobilnosti	Podatki o mobilnosti
F3	bila pa sem približno 5 mesecev	5 mesecev		Trajanje mobilnosti	Podatki o mobilnosti
F4	V drugem letniku	Drugi letnik		Letnik mobilnosti	Podatki o mobilnosti
F5	sem bila pa v Utrechtu na Nizozemskem	Utrecht, Nizozemska		Kraj mobilnosti	Podatki o mobilnosti
A6	Jaz sem ostala celo malo dlje	Vrnitev kasneje kot predvideno		Vrnitev	Podatki o mobilnosti
A7	ker so kenslali lete	Odpoved leta		Razlog za spremembo glede vrnitve	Podatki o mobilnosti
A8	Sicer ne veliko dlje, ampak skoraj 3 tedne	Vrnitev kasneje kot predvideno		Vrnitev	Podatki o mobilnosti
B6	Sem si isto malo podaljšala	Vrnitev kasneje kot predvideno		Vrnitev	Podatki o mobilnosti
C4	Sem malo podaljšala	Vrnitev kasneje kot predvideno		Vrnitev	Podatki o mobilnosti
C5	Potem sem šla za en teden domov in sem se vrnila, ker sem tam ene spoznala in sem bila še pri njih cel februar	Vrnitev na kraj mobilnosti		Vedenjska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D4	Sem tudi čisto malo podaljšala	Vrnitev kasneje kot predvideno		Vrnitev	Podatki o mobilnosti
D5	pa ne zaradi kakšnih zapletov, ampak ker so doma odpadli neki dogodki, ki bi jih mogla organizirat in mi pač ni bilo za domov	Odpadle obveznosti doma		Razlog za spremembo glede vrnitve	Podatki o mobilnosti
E4	Jaz sem šla po treh mesecih domov	Predčasna vrnitev		Vrnitev	Podatki o mobilnosti
E5	Sem razmišljala, če bi šla potem nazaj, ampak so bile razmere slabše in se nisem vrnila	Želja po vrnitvi na kraj mobilnosti		Miselna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
F6	Jaz sem ubistvu imela v planu iti domov konec decembra, ampak sem šla malo prej	Predčasna vrnitev		Razlog za spremembo glede vrnitve	Podatki o mobilnosti

F7	ker so šli vsi domov za praznike in sem šla potem še jaz	Odhod prijateljev		Razlog za spremembo glede vrnitve	Podatki o mobilnosti
A9	Ubistvu sem šla skupaj s sošolko, tako da sva se večinoma midve dogovarjali	Sošolka		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
A10	pa predvsem koordinator Borut na našem faksu	Koordinator na domači fakulteti		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
A11	tudi družina	Družina		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
A12	in prijatelji, z njimi sem veliko debatirala	Prijatelji		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
A13	Ena cela mreža ljudi	Mreža ljudi		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
A14	ker sem se tudi sama želela pripraviti glede namestitve, financ, kam bi šla, kaj bi rada videla	Priprava na mobilnost		Drugi viri moči	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
B7	Kontaktirala sem študenta, ki je bil v Seville na izmenjavi	Študent z Erasmus izkušnjo		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
B8	Veliko sem že vedela od prve izmenjave	Predhodnje izkušnje mobilnosti		Drugi viri moči	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
B9	pomagalo veliko več ljudi	Mreža ljudi		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
B10	Sedaj sem bila precej samoiniciativna	Samoiniciativnost		Drugi viri moči	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
B11	koordinator Borut	Koordinator na domači fakulteti		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
B12	starši	Starši		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
B13	finančno pomagali	Finančna pomoč		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
C6	Največ starši	Družina		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
C7	oče	Oče		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
C8	me je kar potiskal, da grem	Moralna podpora		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
C9	Še en mesec prej sem imela dvome ali bi šla	Dvomi o odhodu	Lasten odnos do mobilnosti	Odnos ljudi do mobilnosti	Čas pred mobilnostjo
C10	kako bom glede nemškega jezika	Strah glede znanja jezika	Lasten odnos do mobilnosti	Odnos ljudi do mobilnosti	Čas pred mobilnostjo

C11	kako sem bom vklopila	Strah glede v vklapljanja družbo	Lasten odnos do mobilnosti	Odnos ljudi do mobilnosti	Čas pred mobilnostjo
C12	in prvič sama od staršev	Strah glede prve izkušnje samostojnosti	Lasten odnos do mobilnosti	Odnos ljudi do mobilnosti	Čas pred mobilnostjo
C13	On me je spravil mimo tega	Oče		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
C14	Tam imam tudi prijateljico iz otroštva	Prijateljica		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
C15	in mi je pomagala glede nastanitve	Nastanitev		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
C16	Borut, koordinator	Koordinator na domači fakulteti		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
C17	predlagal eno punco, ki je tam že opravljala izmenjavo	Študentka z Erasmu izkušnjo		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
C18	Ta študentka	Študentka z Erasmu izkušnjo		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
C19	mi je veliko povedala	Informacije		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
D6	po podporo odpravila k Borutu	Koordinator na domači fakulteti		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
D7	Nisem vedela točno kam bi šla in mi je on pomagal pri tem. Izbirala sem med Ciprom in Kreto, ampak mi je povedal, da študentke na Cipru niso imele ravno pozitivne izkušnje.	Izbira kraja mobilnosti		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
D8	Potem kar se tiče finančne podpore	Finančna podpora		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
D9	sem jo imela doma dosti	Družina		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
D10	Mami	Mama		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
D11	mi je hotela v trgovini vse kupit	Finančna podpora		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
D12	Kar se tiče moralne podpore pa iz njene strani dosti manj kot od ostalih	Pomanjkanje moralne podpore		Pomanjkanje podpore	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
D13	ker me je spraševala če bom res šla, govorila kako dolgo me ne bo, me je klicala naj pridem	Pomisleki mame glede mobilnosti	Odnos družine do mobilnosti	Odnos ljudi do mobilnosti	Čas pred mobilnostjo

	domov, ko se je začela korona				
D14	Tudi prijatelji so me spraševali, če bom sigurno šla, ker kako bom to 5 mesecev	Dvomi prijateljev glede mobilnosti	Odnos prijateljev do mobilnosti	Odnos ljudi do mobilnosti	Čas pred mobilnostjo
D15	Drugače največja moralna podpora mi je bila bratova punca	Bratova partnerka		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
D16	Zdaj pa to malo na mene prenaša, da bi živela njene sanje	Predaja navdušenja nad potovanji	Odnos družine do mobilnosti	Odnos ljudi do mobilnosti	Čas pred mobilnostjo
E6	Največ glede logističnih stvari	Logistika		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
E7	mi je pomagal Borut	Koordinator na domači fakulteti		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
E8	pa nekaj tudi nosilec modula na drugi stopnji	Nosilec modula na drugi stopnji		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
E9	Potem kar se tiče moralne podpore	Moralna podpora		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
E10	pa družina	Družina		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
E11	sploh brat me je zelo podpiral	Brat		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
E12	in mi pomagal glede letov in teh stvari	Iskanje leta		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
E13	Družina	Družina		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
E14	tudi finančno	Finančna podpora		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
E15	Ko so doma izvedeli, da grem so najprej rekli pa kaj je to treba, to je daleč, kako boš to	Domači izražajo pomisleke	Odnos družine do mobilnosti	Odnos ljudi do mobilnosti	Čas pred mobilnostjo
E16	Ampak potem so sprejeli, so videli, da mi gre in so bili tudi oni zadovoljni, so videli, da se bom vrnila.	Domači sprejmejo mobilnost	Odnos družine do mobilnosti	Odnos ljudi do mobilnosti	Čas pred mobilnostjo
F8	V drugo, ko sem šla nisem rabila zares neke moralne podpore	Ni bilo potrebe po podpori		Brez potrebe po podpori	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
F9	Sem bila jaz okej	Dobri občutki glede mobilnosti		Lasten odnos do mobilnosti	Čas pred mobilnostjo
F10	in tudi drugi so bili okej, samo pojdi	Domači sprejmejo mobilnost	Odnos družine do mobilnosti	Odnos ljudi do mobilnosti	Čas pred mobilnostjo
F11	Bi rekla sploh starši	Starši		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo

					mobilnostjo
F12	glede finančne podpore	Finančna podpora		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
F13	nekaj Borut	Koordinator na domači fakulteti		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
F14	in pa veliko tudi koordinatorka iz tuje fakultete	Koordinatorica na tuji fakulteti		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
F15	Mi je pomagala glede iskanja nastanitve in podobno	Nastanitev		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
A15	jaz neke konkretne podpore nisem rabila	Ni bilo potrebe po podpori		Brez potrebe po podpori	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
A16	Imela sem stalno podporo prijateljev	Prijatelji		Pomembne osebe	Podpora in pomoč med mobilnostjo
A17	in družine	Družina		Pomembne osebe	Podpora in pomoč med mobilnostjo
A18	Ko se je začele to s korono sva si bili	Koronavirus		Okoljski dejavniki	Čas med mobilnostjo
A19	najbližje s cimro	Sostanovanka		Pomembne osebe	Podpora in pomoč med mobilnostjo
A20	ter družba ljudi, ki se je oblikovala tam, nekje 10 ljudi, ki smo bili ves čas skupaj	Prijatelji na mobilnosti		Pomembne osebe	Podpora in pomoč med mobilnostjo
A21	Moram reči, da korone nisem doživela na tak hud način in nisem rabila neke konkretne podpore glede tega. Bolj sem jaz skrbela za domače, ker je bilo v Sloveniji slabše kot v Amsterdamu	Skrb za domače zaradi koronavirusa		Okoljski dejavniki	Čas med mobilnostjo
A22	Pomoč sem rabila samo za domov, ker so skenslali moj let in sem mogla najti nekaj drugega	Iskanje leta		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč med mobilnostjo
B14	med izmenjavo mi je zmanjkalo denarja	Primanjkovanje denarja		Zapleti	Čas med mobilnostjo
B15	starši pomagali s finančno podporo	Finančna podpora		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč med mobilnostjo
B16	in vmes decembra za božič in novo leto so šli prijatelji iz Seville domov in sem imela rahlo krizico	Kriza zaradi odhoda prijateljev		Odnosni dejavniki	Čas med mobilnostjo
B17	Pod stresom sem bila glede izpitov	Stres glede izpitov		Osebni dejavniki	Čas med mobilnostjo

B18	ker sem jih imela v španščini in je bilo to zame novo. Tretirali so me kot eno od njih, tako da zame ni bilo nič lažje in sem bila stressed out	Stres zaradi jezika		Okoljski dejavniki	Čas med mobilnostjo
B19	Potem se mi je še računalnik pokvaril	Pokvarjen računalnik		Zapleti	Čas med mobilnostjo
B20	zbolela sem in imela vnete mandlje en mesec	Bolezen		Zapleti	Čas med mobilnostjo
B21	Klicala sem mami	Mama		Pomembne osebe	Podpora in pomoč med mobilnostjo
B22	mi je kupila karto za naslednji dan	Iskanje leta		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč med mobilnostjo
B23	Iz strani staršev	Starši		Pomembne osebe	Podpora in pomoč med mobilnostjo
B24	sem imela torej finančno	Finančna podpora		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč med mobilnostjo
B25	in moralno podporo	Moralna podpora		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč med mobilnostjo
C20	meni so bili največja podpora ostali erasmovci, ki so bili tam z mano	Erasmus študenti		Pomembne osebe	Podpora in pomoč med mobilnostjo
C21	Noben nobenega ni poznal, vsi smo bili iz različnih koncev sveta, sicer 80% jih je bilo nemcev, ampak vseeno smo bili iz različnih krajev	Medsebojno razumevanje		Odnosni dejavniki	Čas med mobilnostjo
C22	Zelo mi je pomagalo, da je bilo s strani fakultete dobro organizirano, kjer smo se prej dobili in imeli spoznavni teden, smo si skupaj ogledovali stvari	Spoznavni teden		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč med mobilnostjo
C23	Čez cel semester smo imeli tudi predmet Austrian culture course in smo hodili na ogled, lunaparke in podobno	Aktivnosti pri predmetu Austrian culture course		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč med mobilnostjo
C24	Kot skupina smo se zelo povezali in smo bili kot skupina vsi veliko skupaj	Erasmus študenti		Pomembne osebe	Podpora in pomoč med mobilnostjo
C25	Ves čas mi je zmanjkovalo denarja	Primanjkovanje denarja		Zapleti	Čas med mobilnostjo

C26	družina	Družina		Pomembne osebe	Podpora in pomoč med mobilnostjo
C27	v veliko finančno pomoč	Finančna pomoč		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč med mobilnostjo
C28	Enkrat so tudi vmes prišli za božič, ravno ko so vsi odšli domov	Obisk svojcev		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč med mobilnostjo
D17	so me klicali naj pridem domov in to ni bila ravno dobra podpora	Pomanjkanje moralne podpore		Pomanjkanje podpore	Podpora in pomoč med mobilnostjo
D18	Sicer pa sem imela noro podporo tam s strani prijateljev oziroma drugih erasmus študentov	Erasmus študenti		Pomembne osebe	Podpora in pomoč med mobilnostjo
D19	Mi smo bili v treh stanovanjih zelo blizu skupaj in smo skos hengali. Tudi ko je prišlo do zaprtja smo hodili na obiske med sabo in se mi zdi, da je to zelo pomagalo, da nismo bili zaprti samo s cimri	Erasmus študenti		Pomembne osebe	Podpora in pomoč med mobilnostjo
D20	Tudi od koordinatorja tam sem dobila nekaj podpore	Koordinator na tuji fakulteti		Pomembne osebe	Podpora in pomoč med mobilnostjo
D21	Bi bilo sicer lahko boljše	Nezadovoljstvo s podporo koordinatorja na tuji fakulteti		Pomanjkanje podpore	Podpora in pomoč med mobilnostjo
D22	Odpadla mi je praksa za 10 kreditov	Odpadla praksa		Zapleti	Čas med mobilnostjo
D23	je odgovoril, da mi bo pomagal, ampak trenutno je prevroče	Nezadovoljstvo s podporo koordinatorja na tuji fakulteti		Pomanjkanje podpore	Podpora in pomoč med mobilnostjo
D24	Na koncu pa je vseeno uredil in smo rešili glede kreditov	Razrešitev problema		Zapleti	Čas med mobilnostjo
D25	Od staršev	Starši		Pomembne osebe	Podpora in pomoč med mobilnostjo
D26	sem imela tudi finančno podporo kadar sem jo rabila	Finančna podpora		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč med mobilnostjo
E17	Z erasmovci smo se čez čas izmenjave zelo povezali	Erasmus študenti		Pomembne osebe	Podpora in pomoč med mobilnostjo
E18	mogoče je k temu prispevala tudi korona	Koronavirus		Okoljski dejavniki	Čas med mobilnostjo
E19	ker smo vedeli da smo vsi na istem in smo se spodbujali med sabo, da saj bo	Medsebojna podpora Erasmus študentov		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč med mobilnostjo

	šlo				
E20	Čez cel semester smo imeli tudi predmet Austrian culture course in smo hodili na ogled, lunaparke in podobno	Tutorski sistem na tuji fakulteti		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč med mobilnostjo
E21	Že pred izmenjavo, med in tudi ko smo prišli domov je spraševala, če kaj rabimo in če lahko kaj pomaga. Skos si jo lahko vprašal za karkoli	Informacije in logistika		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč med mobilnostjo
E22	Od same koordinatorke tam ni bilo kaj dosti podpore	Nezadovoljstvo s podporo koordinatorja na tuji fakulteti		Pomanjkanje podpore	Podpora in pomoč med mobilnostjo
E23	Od domačih	Družina		Pomembne osebe	Podpora in pomoč med mobilnostjo
E24	pa potem v času korone	Koronavirus		Okoljski dejavniki	Čas med mobilnostjo
E25	Mislim, da smo bili tam en drugemu največja podpora	Medsebojna podpora Erasmus študentov		Oblike podpore in pomoči	Podpora in pomoč med mobilnostjo
F16	V prvi vrsti drugi Erasmus študenti	Erasmus študenti		Pomembne osebe	Podpora in pomoč med mobilnostjo
F17	Sploh tiste zimske mesece, ko je tema že ob poldne, mraz, sneg	Tema in mraz		Okoljski dejavniki	Čas med mobilnostjo
F18	Jaz ne vem kaj bi, jaz bi obupala in šla domov če bi bila sama tam. Ni šans	Težke razmere		Okoljski dejavniki	Čas med mobilnostjo
F19	Torej predvsem te erasmus študenti, ki smo živeli skupaj	Sostanovalci		Pomembne osebe	Podpora in pomoč med mobilnostjo
F20	Potem pa še prijatelji	Prijatelji		Pomembne osebe	Podpora in pomoč med mobilnostjo
F21	in družina	Družina		Pomembne osebe	Podpora in pomoč med mobilnostjo
F22	so me malo motivirali	Moralna podpora		Oblike podpore in pomoči	Podpora in pomoč med mobilnostjo
F23	Glede vprašanj	Vprašanja		Oblike podpore in pomoči	Podpora in pomoč med mobilnostjo
F24	domačega koordinatorja	Koordinator na domači fakulteti		Pomembne osebe	Podpora in pomoč med mobilnostjo
F25	Pa seveda Erasmus štipendija	Finančna podpora		Oblike podpore in pomoči	Podpora in pomoč med mobilnostjo

B26	škoda, da smo tu vse tutorke, da ni nikogar, ki bi povedal o našem tutorskem sistemu, če jim je kaj pomagalo	Tutorstvo na domači fakulteti		Prejete oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
A23	meni je bila kar velika tranzicija	Velika sprememba		Miselna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A24	Mogoče je malo prispevala tudi korona, ampak mislim, da ne dosti	Koronavirus		Okoljski dejavniki	Čas med mobilnostjo
A25	Ampak to je to, ko prideš iz ene posebne izkušnje, ko veš, da se zaključuje	Konec izkušnje		Miselna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A26	in boš spet menjal okolje	Menjava okolja		Miselna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A27	vračaš se nazaj v prejšnji lajf	Vrnitev v staro življenje		Miselna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A28	itak boš pogrešal ljudi	Pogrešanje ljudi z mobilnosti	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A29	Tudi zaradi korone	Koronavirus		Okoljski dejavniki	Čas med mobilnostjo
A30	se je oblikovalo kar nekaj močnih vezi	Močne vezi		Odnosni dejavniki	Čas med mobilnostjo
A31	in potem sem se mogla kar naenkrat posloviti	Sloves		Poslavljanje	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A32	Mogoče tisti prvi teden ko sem prišla domov niti ni bilo tako hudo kot potem, ko me je zadelo	Nenadna stiska	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A33	Je bilo definitivno še malo bolj čustveno nabito	Čustveno nabito	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A34	zaradi korone, ker so bili naši doma zelo previdni in sem šla preventivno v karanteno. Ni bilo neke panike, ampak bili smo previdni	Previdnost zaradi koronavirus		Okoljski dejavniki	Čas med mobilnostjo
A35	Tudi ni bilo nekih veselih snidenj ko prideš iz izmenjave	Pomanjkanje stikov	Odnosi prijatelji s	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A36	smo se pa slišali in videlo prek video klica	Video klici	Odnosi prijatelji s	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A37	Tudi s prijatelji se z nekaterimi dolgo nismo ujeli, ker so se pazili	Brez stikov s prijatelji	Odnosi prijatelji s	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A38	Kar se tiče čustvenega	Kaotično	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z

	doživljanje je bil predvsem kaotično				mobilnosti
A39	Malo bitter sweet	Grenko sladko	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
A40	zaradi tega slovesa	Sloves		Poslavljanje	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
A41	Tudi z veseljem bi še podaljšala, če bi imela kje biti, ampak mi je že prej potekla pogodba za bivanje v študentskem domu. Sem ostala še pri prijateljih, ampak potem sem postala počasi malo odveč, ker nas je bilo že preveč za tisto stanovanje	Želja po podlajšanju mobilnosti		Miselna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
A42	Hkrati sem se pa tudi veselila	Veselje	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
A43	da bom videla domače in prijatelje	Stik z družino in prijatelji	Pričakovanja glede vrnitve	Miselna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
A44	ker me je skrbelo za njih	Skrb	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
B27	jaz nisem bila tako depressed in nisem čutila toliko post Erasmus depression, kot ko sem se vrnila iz prve izmenjave	Boljše počutje kot pričakovano	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
B28	Po prvi izmenjavi je bilo grozno	Grozno	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
B29	sem se jokala že tam	Jok	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
B30	zadnjo noč na goodbye partyju	Poslovilna zabava		Poslavljanje	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
B31	je bila katastrofa	Katastrofa	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
B32	Zdaj v Seville pa ni bilo tako hudo	Boljše počutje kot pričakovano	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
B33	Pomojem tudi ker sem imela manjšo mrežo prijateljev v Seville, največ sem se družila s cimrami, ki so bile top	Manjša mreža prijateljev med mobilnostjo		Dejavniki, ki zmanjšujejo stisko	Stiske

B34	Ta vrnitev je bila čisto drugačna, ker sem šla direktno v karanteno. Najprej sem zamudila en teden faksa, ker sem prešpricala in bi mogla naravnost iz letališča na faks. Sem pa dobila mail, da vsi, ki smo bili v zadnjih 10 dneh na območju Benetk moramo v karanteno. Ko se mi je karantena končala je bil še lockdown	Karantena	Vpliv koronavirusa	Dejavniki, ki povečujejo stisko	Stiske
B35	in nisem ljudi videla še pol leta	Brez stika s prijatelji	Vpliv koronavirusa	Dejavniki, ki povečujejo stisko	Stiske
B36	kar je bilo sad	Žalost	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B37	Ves čas potem sem imela skype klice s prijatelji iz izmenjave	Video klici	Stiki z ljudmi z izmenjave	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B38	Čudno je blo vse skupaj	Čudno	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C29	pri meni je bilo katastrofa	Katastrofa	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C30	Dva tedna preden smo končali vse tam smo imeli poslovilne partyje skoraj vsak dan, pomoje jih je bilo ene 10	Poslovilne zabave		Poslavljanje	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C31	in na čisto vsakem sem jokala	Jok	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C32	No vsi smo jokali in se objemali kot da se poznamo že 10 let in se sedaj zadnjič vidimo in se ne bomo nikoli več niti slišali	Jok in objemanje ob slovesu		Poslavljanje	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C33	Pri meni je bila še najhujša stvar, da sem se jaz že v prvem tednu tam zaljubila v enega in sva bila ves čas tam že kot en par	Romantična zveza		Odnosni dejavniki	Čas med mobilnostjo
C34	Ko sem mogla potem it domov je blo grozno, grozno	Grozno	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C35	Že zadnji mesec sem pri njemu tudi živela in pomoje je bila to	Življenje s partnerjem		Odnosni dejavniki	Čas med mobilnostjo

	še najhujša stvar kako sedaj it domov				
C36	Ves čas sva tudi govorila, da ne bova imela zveze na daljavo. To je bila še nekako najhujša stvar	Vprašljiva zveza na daljavo		Razlogi za stisko	Stiske
C37	sem bila prvič v življenju samostojna in sem se sama odločala, kdaj grem ven, nobenemu nisem nič rekla, si kupovala kar sem hotela, jedla kadar sem hotela. Doma imamo kakšna pravila da se po osmi uri ne je, tam sem jedla ob dvanajstih, zato sem tudi dobila 7 kil več	Samostojnost med mobilnostjo		Osebni dejavniki	Čas med mobilnostjo
C38	Ko sem prišla domov so me potem te stvari doma še toliko bolj motile	Vse postane moteče	Odnosi z družino	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C39	ker sem imela veliko razliko kako je bilo tam svobodno in sem potem prišla nazaj	Izguba samostojnosti		Razlogi za stisko	Stiske
C40	pa karkoli so mi rekli, da recimo nisem pospravila copat, mi je šlo na živce	Vse postane moteče	Odnosi z družino	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C41	Prej mi tega noben ni rekel	Izguba samostojnosti		Razlogi za stisko	Stiske
B39	tu se pa totalno pridružujem. Res, I can't. Samo čakam naslednji Erasmus, ker mi gre vse na živce	Vse postane moteče		Odnos z družino	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B40	Prej sem imela nadzor nad svojim življenjem	Samostojnost med mobilnostjo		Osebni dejavniki	Čas med mobilnostjo
B41	zdaj sem ga spet nazaj izgudila	Izguba samostojnosti		Razlogi za stisko	Stiske
B42	in je grozno	Grozno	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B43	Tam nisem rabila povedat kam grem, s kom grem kdaj se vrnem...	Samostojnost med mobilnostjo		Osebni dejavniki	Čas med mobilnostjo
D27	bi se kar pridružila temu delu. Prvič za dlje časa od doma, neka moja lastna rutina, sama se odločam kdaj bom	Samostojnost med mobilnostjo		Osebni dejavniki	Čas med mobilnostjo

	jedla, kaj bom jedla, kaj, kje, karkoli...kdaj bom šla od doma, kdaj bom prišla domov. Čisto neke osnovne stvari, ki so mi res pasale				
D28	Podobno izkušnjo sem imela kot "C", ker sem imela neko romanco od prvega tedna do konca	Romantična zveza		Odnosni dejavniki	Čas med mobilnostjo
D29	imeli res neko edinstveno izkušnjo, ker smo bili mala skupinica za sebe, vsi smo imeli podobne izkušnje	Medsebojna podpora Erasmus študentov		Oblike podpore in pomoči	Podpora in pomoč med mobilnostjo
D30	in so nas klicali naj pridemo domov	Skrb domačih	Vpliv koronavirusa	Dejavniki, ki povečujejo stisko	Stiske
D31	Noro smo se povezali	Povezanost med Erasmus študenti		Odnosni dejavniki	Čas med mobilnostjo
D32	in že dva tedna pred odhodom je bilo vse sentimentalno	Sentimentalno	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D33	goodbye partyji	Poslovilne zabave		Poslavljanje	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D34	pa en sam jok	Jok	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D35	Potem je šla moja cimra en teden pred mano domov	Predhoden odhod sestanovke		Dejavniki, ki povečujejo stisko	Stiske
D36	takrat mi je bilo tako hudo	Žalost	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D37	ker sem vedela, da bom mogla vse to še enkrat doživeti, ko bom šla jaz domov	Vedela, da bom mogla še enkrat čez to		Miselna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D38	sem bila malo v stiski	Stiska	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D39	Družina mi je res lepo pripravila na našem vikendu transparent dobrodošla doma, balone	Topel sprejem s strani domačih	Odnosi družino	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D40	Ko sem prišla tja sem samo padla v jok	Jok	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D41	Mami je rekla, "ko si šla si jokala ker greš, zdaj pa jokaš od sreče, ker si prišla nazaj". Pa sem si	Nerazumevanje s strani domačih	Odnosi družino	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti

	mislila to pa ni sreča, ampak nisem nič rekla				
D42	Potem sem si želela, da bi ljudi v Sloveniji moja izkušnja malo bolj zanimala. Saj so bili vsi veseli pa so me poslušali kaj govorim	Ljudi doma ni zanimala izkušnja	Odnosi s prijatelji	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D43	ampak jaz bi govorila o tem cele dneve, jim kazala slike. Saj ne da sem pozabila, ampak težje mi je bilo razumeti, da oni, ki so bili doma so imeli tu tudi svoje življenje in bi radi govorili tudi o sebi. Nisem sicer nek narcis, ampak toliko sem imela za povedati	Želja, da bi ljudje poslušali o izkušnji		Miselna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C42	ja tudi pri meni isto. To je bilo že tako "joj, samo še o Dunaju govori"	Želja, da bi ljudje poslušali o izkušnji		Miselna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C43	Bi takrat rabila en tak pogovor kot danes	Potreba po pogovoru		Želena oblika podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
D44	ja sva se s cimro pogovarjali, da sploh ni noben rekel, da pokažem slike. Saj vem, da jih je dosti, saj bi mogoče tri iz vsakega dneva pokazala, ampak se nobenemu niti to ni dalo	Ljudi doma ni zanimala izkušnja	Odnosi s prijatelji	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D45	Sva se dogovorili, da bova zdaj pokazali ena drugi slike iz izmenjave	Izmenjava izkušenj z drugimi Erasmus študenti		Želena oblika podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
D46	Takrat prvi mesec je bila kar stiska no	Stiska	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D47	Pogrešala sem vse	Pogrešanje ljudi z mobilnosti	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D48	spet sem se mogla privaditi, da ne krojim več samo sama svojega življenja	Izguba samostojnosti		Razlogi za stisko	Stiske
E26	bi se res pridružila vsemu kar ste povedale. Ko sem izvedela, da bom mogla iti prej domov so bili moji doma itak	Skrb domačih	Vpliv koronavirusa	Dejavniki, ki povečujejo stisko	Stiske

	za to, da itak ne veš kaj bo maja in kaj če se ne bom mogla vrnit domov in bom mogla še junij, julij ostati tam				
E27	Pa meni to ne bi bil problem	Želja po podlžanju mobilnosti		Miselna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E28	Ampak ko smo rekli, da grem domov, od tistega trenutka nisem hotela kaj dosti z njimi govoriti in sem tudi rekla, ko sem šla, da bom vse sama. Da bom sama uredila in prišla	Brez želje po komunikaciji	Odnosi z družino	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E29	tok sem bila...jaz sem se jokala ne vem tisti dan kot dež pa še dni prej in dni potem	Jok	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E30	Ogromno video klicov smo imeli s temi študenti, še zdaj se slišimo z enim	Video klici	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E31	Ko sem prišla domov še dva, tri teden nisem prišla k sebi	Dva do tri tedne stiske	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E32	Sem na sploh mirna in tam na Finskem je vse umirjeno. Tam mi je bila tudi sama Finska in prostor všeč	Dobro počutje na kraju mobilnosti		Dejavniki, ki povečujejo stisko	Čas med mobilnostjo
E33	da mi je bilo težko iti. Tega odhoda še dolgo nisem prebolela	Težek odhod	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E34	podpora je bila še vedno najbolj med študenti	Medsebojna podpora Erasmus študentov		Oblike podpore in pomoči	Podpora in pomoč med mobilnostjo
E35	Eni so dlje ostali od mene in sem mogla nekako sama čez to, ker sem šla prej domov	Občutek, da si sam	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
F26	ubistvu tisti teden preden sem prišla domov sem cel teden jokala	Jok	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
F27	sem taka zelo čustvena	Čustvenost	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
F28	Sem šla še po vseh krajih, barih, znamenitostih še enkrat preden sem šla domov	Ponoven obisk pomembnih točk pred odhodom		Poslavljanje	Doživljanje vrnitve z mobilnosti

F29	sem bila že navajena iz prejšnje izkušnje	Predhodnja izkušnja mobilnosti		Dejavniki, ki zmanjšujejo stisko	Stiske
F30	in kot drugo smo se čez en teden dobile v Nemčiji, ker je imela ena rojstni dan in ni bilo še zares slovo	Ponoven stik z ljudmi z mobilnosti		Socialna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
F31	Mi je bilo potem tam še težje	Težje slovo		Poslavljanje	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
F32	Kot da prideš iz nekega mehurčka v katerem si živel 5 mesecev	Življenje v mehurčku		Miselna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
F33	v neko normalno življenje	Prehod v realnost		Miselna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
F34	Mi je bilo kar grozno kako hitro sem padla v nek ritem, sem se kar čudila sama sebi kako, da mi ni bilo bolj težko	Čudenje sami sebi	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
F35	Mi je pa pomagalo tudi to, da že tako v Ljubljani živim sama in ni bilo takega preskoka kot pri nekaterih za katere je bila to prva izkušnja samostojnosti	Ni bilo izbube samostojnosti		Dejavniki, ki zmanjšujejo stisko	Stiske
F36	Mi je bilo sicer lepo videt domače	Lepo videti domače	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
E36	ja tam si res čisto v drugem svetu	Življenje v mehurčku		Miselna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
E37	potem pa padeš nazaj v neko realnost in obveznosti. Se zaveš kaj si imel	Prehod v realnost		Miselna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
F37	na izmenjavi sem res kot v mehurčku, kot odklop iz normalnega življenja. Še ko greš v trgovino se ti zdi tako vau. Grem v trgovino, jes! Nekaj drugačnega in vznemirljivega, karkoli Delaš je bolj zabavno. Tudi, če si samo doma v sobi s cimri	Življenje v mehurčku		Miselna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
F38	Tisti, ki ne bodo šli tega ne bodo nikoli razumeli	Nerazumevanje ljudi, ki se ne udeležijo mobilnosti		Miselna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z

B44	exactly, ja	Nerazumevanje ljudi, ki se ne udeležijo mobilnosti		Miselna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E38	mogoče še to, da ko sem mogla prej domov sem se počutila kot, da mi je bila odvzeta neka možnost odločanja. Da bi lahko ostala in bi bilo vse vredno. Ampak ne ti pridi domov, pa bo potem vse vredno. Kot da se ne bi mogel enih stvari sam odločit	Odvzeta pravica odločanja		Dejavniki, ki povečujejo stisko	Stiske
F39	mogoče bi dodala še eno stvar. Ko sem prišla po prvi izmenjavi domov sem prekinila stike z določenimi osebami. Sem ugotovila, da me kakšne prijateljice v pol leta niti niso poklicale, jih ni nič zanimalo	Prekinitev stikov s prijatelji	Odnosi prijatelji s	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
F40	sem se počutila res bedno	Bedno	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
F41	Se je naše prijateljstvo malo minimaliziralo	Manj stikov z določenimi prijatelji	Odnosi prijatelji s	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
F42	Je tudi mene motilo, da me ni noben poslušal. Meni se je zdelo pa tako zanimivo	Ljudi doma ni zanimala izkušnja	Odnosi prijatelji s	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B45	jaz sem ugotovila, da me je vsaka izmenjava spremenila, ampak ko sem se vrnila so bili vsi isti, na tisti točki, kjer sem bila jaz prej. Že pred prvo izmenjavo sem bila v Londonu in takrat pomoje sem najbolj to opazala	Osebnostne spremembe		Vedenjska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B46	Ko sem prišla iz Londona mi je šlo vse na živce	Vse postalo moteče	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B47	potem po Rigi malo manj	Boljše razpoloženje pri drugi mobilnosti	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B48	sedaj pa sem bila kar malo presenečena, da nisem bila bolj	Boljše počutje kot pričakovano		Miselna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti

	depresivna in mi ni šlo vse tako na živce				
B49	Sem pa vedno primerjala tisto življenje v Španiji s tem tu	Primerjava s krajem mobilnosti		Miselna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
B50	Po Londonu mi je šlo tako vse na živce, da bi kar nekoga zadavla	Vse postalo moteče	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
D49	od dosti nekih kolegov, ko smo se pogovarjali, nisem dobila sporočila, da bi bili veseli zame, ampak so se odzvali bolj na način kako je bilo tebi fino, mi smo se pa imeli tu brezveze	Prijatelji niso bili veseli zame	Odnosi prijatelji s	Socialna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
D50	To mi je šlo vedno bolj na živce	Nezadovoljstvo z odnosom	Odnosi prijatelji s	Socialna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
F43	jaz sem šla pa sama sebi kar malo na živce, ker nisem mogla nehat govorit o izmenjavi. Še kar govorim o tem	Govorjenje o izkušnji		Vedenjska raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
F44	in razumem, da za tiste, ki niso bili je lahko malo moteče	Razumevanje do ljudi doma		Miselna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
A45	tudi jaz sem imela na začetku, ko sem začela potovat, občutek da sem drugi človek in kako da ostali ne hodijo okrog	Osebnostne spremembe		Miselna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
A46	Ampak sem mogla hitro spoznat, da te lahko preveč konzumira. Vsak človek gre naprej, se spreminja in doživlja nove stvari	Razumevanje do ljudi doma		Miselna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
A47	In imam okoli sebe prijatelje, ki nimajo neke želje po potovanju pa se vseeno skupaj razvijamo in se lahko pogovarjamo o vsem	Skupni razvoj	Odnosi prijatelji s	Socialna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
A48	Tisti začetni občutek evforije je tudi na tebi, da se zavedaš, da to ni neka življenjska prednost. Saj se naučiš in vidiš marsikaj, ampak če si človek tega ne želi ima pravico bit doma.	Vsi se razvijamo po svoje	Odnosi prijatelji s	Socialna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z

	Mislilim, da ni to tako, da bi mogel vsak bolj izkoristiti in it ven				
A49	Ni pa to razlog, da se ne bi mogel razumeti in skupaj razvijati	Skupni razvoj	Odnosi s prijatelji	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A50	Ampak jaz nisem imela take izkušnje, da me po izmenjavi ljudje ne bi poslušali in sem imela ravno obratno. Vse je zanimalo in so komaj čakali, da se bomo videli. Mi je zanimivo, da ni bilo pri vseh tako	Ljudje so poslušali o izkušnji	Odnosi s prijatelji	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A51	Smo s prijatelji že prej planirali kdaj se bomo srečali. Tudi vmes so prišle cimre na obisk v Amsterdam	Obisk prijateljic med mobilnostjo		Oblike podpore in pomoči	Podpora in pomoč med mobilnostjo
A52	z družino je bilo tudi na prvi izmenjavi isto in me vedno podpirajo, da delam kar si želim. So si tudi sami želeli, da bi šla v tujino študirat, tako da sem imela tu veliko podpore tudi po vrnitvi	Moralna podpora družine		Prejete oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
A53	Mama je bila malo bolj čustvena, ker jo je skrbelo	Skrb mame		Odnosni dejavniki	Čas med mobilnostjo
A54	zaradi korone	Koronavirus		Okoljski dejavniki	Čas med mobilnostjo
A55	Snidenje je bilo zelo veselo in jih je vse zanimalo	Topel sprejem družine	Odnosi z družino	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A56	S prijatelji je bilo zelo lepo, jih je vse zanimalo, sem imela mini potopis za tiste, ki jih je zanimalo	Ljudje so poslušali o izkušnji	Odnosi s prijatelji	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A57	Glede kolegov sem bila pa tako s sošolko na izmenjavi pa tudi z ostalimi smo se slišali	Ohranjanje stikov	Odnosi s kolegi s fakultete	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B51	za starše sem že povedala, da mi gre vse na živce in komaj čakam, da spet kam grem	Vse postalo moteče	Odnosi z družino	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B52	Za prijatelje sem ugotovila, da jih imam več drugje kot pa v Ljubljani, ker	Prijatelji živijo v tujini	Odnosi s prijatelji	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti

	sem veliko potovala. Že v Sloveniji skoraj nikogar nimam v Ljubljani, vse imam drugje				
B53	Pol leta sem bila v lockdownu	Lockdown	Vpliv koronavirusa	Dejavniki, ki povečujejo stisko	Stiske
B54	iz občine ne poznam nikogar tako, da sem imela samo online stike. Tudi najboljši prijateljici sta se odselili v tujino.	Stiki prek spleta	Odnosi s prijatelji	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B55	Tudi na faksu nisem spletna tesnih prijateljstev, ker sem bila veliko na izmenjavah	Brez tesnih vezi	Odnosi s kolegi s fakultete	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B56	Se mi zdi pa, da se na tutorsvu zelo dobro razumemo in se boljše počutim, ko hengam z erasmovci. Mi je tako, kot da sem nazaj na svojem erasmusu	Druženje z Erasmus študenti	Tutorski sistem na domači fakulteti	Prejete oblike podpore	Pomoč in podpora po mobilnosti
B57	Moja cimra iz Španije je prišla na Erasmus v Maribor za pol leta in se je sedaj spet vrnila in je kar tu, ker ima tu fanta. Mi je pomagalo, da sem jaz njo obiskala, ona je prišla sem in ko sem bila pri njej	Sostanovka iz Španije sedaj živi v Sloveniji	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B58	in je imela 18 cimrov, kar je podobno kot sem imela jaz v Rigi, sem se počutila kot na svojem Erasmusu	Občutek kot na Erasmusu		Načini spopadanja s stisko	Pomoč in podpora po mobilnosti
C44	Pri meni je bilo tako, da sem bila tam pol leta ves čas aktivna, potem ko sem prišla domov je bilo pa vse zaprto	Aktivno življenje med mobilnostjo		Osebnih dejavniki	Čas med mobilnostjo
C45	in je bilo čudno	Čudno	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C46	Z zelo malo ljudmi sem se lahko videla, večina ljudi iz faksa ni iz Ljubljane, tako da so šli vsi domov in jih dolgo nisem videla	Malo stikov	Odnosi s kolegi s fakultete	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti

C47	Nisem mogla planirati, da bi se videla s tem fantom. Je trajalo 5 mesecev preden se je to lahko zgodilo	Brez osebnih stikov s partnerjem	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C48	Pri starših, kot sem povedala, me je vse motilo, ker sem mogoče malo pozabila, da se doma dogaja	Vse postalo moteče	Odnosi z družino	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C49	In zaradi vse svobode, ki sem jo tam imela me je vse toliko bolj motilo	Vse postlalo moteče	Odnosi z družino	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C50	Imam pa srečo glede prijateljic, da smo večinoma iz Ljubljane, tako da smo se ves čas vmes videle. So bile vesele, da sem prišla nazaj	Dober odnos	Odnosi s prijatelji	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C51	Pred tem me je bilo malo strah, če bo to preizkušnja za katero od prijateljev, da bom videla, če se bomo vseeno slišale ta čas, ko me ne bo	Strah glede prijateljstev zaradi mobilnosti		Lasten odnos do mobilnosti	Odnos ljudi do mobilnosti
C52	Na srečo se je izkazalo, da smo se z vsemi slišale in smo se razumele tudi, ko sem prišla nazaj	Dober odnos	Odnosi s prijatelji	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D51	eni prijatelji so imeli tisti odnos, ki me je zmotil kot sem rekla	Slab odnos s prijatelji	Odnosi s prijatelji	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D52	Vseeno pa neki bližnji prijatelji so me poslušali do neke mere, odnos med nami se ni spremenil	Brez sprememb v odnosu	Odnosi s prijatelji	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D53	Na faksu imamo en mali mekurček v katerem nas je 5 in imamo skupino v kateri smo si pisali tudi ko mene ni bilo, da smo si povedali kaj se je komu dogajalo	Redni stiki med mobilnostjo	Odnosi s kolegi s fakultete	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D54	Potem družina...ubistvu je bilo tako, da sem prišla domov za 4 dni potem pa smo šli z družino na morje in je bilo to zelo vredno. Sicer je šlo iz tega, da	Dobri odnosi z družino	Odnosi z družino	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti

	se nismo videli 5 mesecev, do tega da smo bili 24 ur na dan skupaj. Ampak sta moja dva na morju bolj sproščena in je to doprineslo k dobrim odnosom, ki smo jih imeli naprej				
E39	kar se družine tiče sem imela po prihodu domov občutek, da me nikoli ne bodo razumeli	Občutek nerazumljenosti	Odnosi z družino	Socialna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
E40	in sem bila mišljenja, da ne bom živela v tujini in bom nekam šla	Želja po ponovni mobilnosti		Miselna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
E41	Na začetku nisem hotela kaj dosti govorit z njimi	Brez želje po komunikaciji	Odnosi z družino	Socialna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
E42	ker se mi je zdelo da nimamo neke skupne točke	Občutek nerazumljenosti	Odnosi z družino	Socialna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
E43	ampak smo se potem čez tedne in mesece nekako vrnili na tisto kot je bilo prej	Normalizacija odnosa	Odnosi z družino	Socialna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
E44	Kar se prijatelj je ostalo zelo podobno kot in ni nekih sprememb	Brez sprememb v odnosu	Odnosi s prijatelji	Socialna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
E45	Na faksu se na drugi stopnji ljudje precej zamenjajo in nekaj jih je bilo sicer iz naše generacije, nekaj je bilo starejših in se tudi v tistih treh mesecih, ko sem bila doma nismo bistveno povezali, potem pa sem šla in se z njimi nisem kaj dosti slišala. Od prve stopnje je ostalo pa precej podobno kot je bilo, saj smo šli vsak nekako v svojo smer	Brez tesnih vezi	Odnosi s kolegi s fakultete	Socialna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
F45	s starši se je naš odnos hkrati izboljšal	Boljši odnos	Odnosi z družino	Socialna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
F46	ampak smo se tudi oddaljili	Oddaljitev	Odnosi z družino	Socialna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
F47	sem postala bolj samostojna	Samostojnost		Vedenjska raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
F48	ampak so me oni zelo podpirali in me še	Podpora družine		Pomembne osebe	Podpora in pomoč med

	vedno				mobilnostjo
F49	Glede prijateljev sem že povedala, da smo z nekaterimi zmanjšali stike, z drugimi se še vedno okej razumemo. S faksa bližnje tako štejem kot prijateljice	Pri nekaterih brez sprememb, z drugimi manj stikov	Odnosi s prijatelji	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
F50	mi je pa isto fino, da sem se pridružila tutorjem, kjer sem v stiku z Erasmus študenti in našimi študentkami, ki so bile na izmenjavi. Se mi zdi to ena najboljših stvari, ki sem jih naredila po izmenjavi, da mi je pomagalo	Stik z Erasmus študenti	Tutorski sistem na domači fakulteti	Prejete oblike podpore	Pomoč in podpora po mobilnosti
A58	ravno preden smo začele intervju, sem imela video klic s kolegico iz Kanade s katero sva se zelo povezali na izmenjavi. Z enim sem ostala v stiku, sploh s to glavno družbo	Redni stiki	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A59	smo ostali še v boljšem stiku kot sem sploh upala, da bomo	Boljše kot pričakovano	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A60	Imamo na par mesecev skupinski klic in posamezno se s kom slišim	Na par mesecev in posamezni vmesni stiki	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A61	Se mi zdi, da je kar v redu	Zadovoljstvo s stiki	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A62	Največ pa se slišim s to punco iz Kanade, nekje na dva do tri tedne	Na dva do tri tedne	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A63	kar se mi zdi res v redu	Zadovoljstvo s stiki	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A64	Iz prejšnje izmenjave sem ostala v stiku in se slišimo vsaj enkrat na mesec	Vsaj enkrat na mesec	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A65	sem vesela, da imam možnost ohranjanja te stike	Zadovoljstvo s stiki	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A66	in se tudi sama trudim, da se spomnem na rojstne dneve in zaželim	Trud v smeri ohranjanja stikov	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti

	srečo in podobno				
B59	najbolj sem ostala v stiku s to cimro, ki je v Mariboru pa še z drugo cimro in še z dvema drugimi prijateljicama, ki sta bili tudi na Erasmusu	Redni stiki	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B60	Za sosedo sem imela dobro prijateljico, ki pa je umrla tri mesece nazaj, ampak sva bili do takrat v stiku	Smrt prijateljice	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C53	jaz sem še vedno skupaj s tem fantom, ki sem ga spoznala, tako da se slišiva vsak dan	Vsak dan	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C54	Dve s katerima sem bila tam največ se pogosto slišimo	Redni stiki	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C55	Ena gre tudi naprej na magisterij na Dunaju za polni čas in že planiramo kdaj bomo prišli k njej. Pa tudi jaz planiram iti na drugi stopnji tja, ker mi je bilo tako všeč, tako da se bomo pomoje tudi tam še družili	Plani za osebni stik v prihodnosti	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C56	Drugače se imamo z drugimi na instagramu, si komentiramo, čestitamo, kaj več pa ne	Občasni stiki s širšo skupino prek socialnih omrežji	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D55	kot sem prej rekla smo imela stanovanja zelo blizu skupaj in nas je bilo devet. Mi se še vedno slišimo vsak teden in če se zgodijo kakšne večje stvari, na primer če kdo menja službo, dobi nov avto. Smo še vedno v nekem konstantnem kontaktu	Vsak teden	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D56	Zadnjič smo se še z enim prijateljem videli, ker kolesari iz Grčije v Španijo in se je ustavil tudi v Sloveniji. Smo se dobili in šli skupaj kampirat, tako kot v	Obisk prijatelja	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti

	starih časih				
D57	Še en Slovenec je bil tam in se z njim pogosto slišiva in greva na pijačo	Redni osebni stik	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D58	Z drugimi, ki niso bili v ožji skupini pa samo kakšni komentarji in rojstnodnevna voščila	Občasni stiki s širšo skupino prek socialnih omrežji	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D59	Planiramo pa s to skupino, da bi se srečali avgusta na Hrvaškem in bom organizirala, ker sem najbližja. Potem za aprila ali maja pa planiramo, da bi se srečali na Kreti	Plani za osebni stik v prihodnosti	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E46	že takrat smo si naredili whats app skupino in v večji skupini si pošljemo kaj, če se kdo spomne ali na primer kdo pije pijačo, ki smo jo tam pili	Občasni stiki s širšo skupino prek socialnih omrežji	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E47	Imamo tudi nekaj manjših skupin s temi, ki smo si bili bolj blizu, si voščimo za rojstne dneve. Takoj po vrnitvi in poleti smo se več slišali in imeli video klice	Najprej bolj pogosti stiki	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E48	zdaj pa občasno	Občasni stiki	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E49	Smo imeli pa s parimi že lani plan da se bomo poleti obiskali, ampak potem ni bilo izvedljivo in smo rekli, da ko bo možno se pridemo obiskat	Plani za osebni stik v prihodnosti	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E50	Sploh te, ki smo iz Evrope smo bolj obdržali stike	Redni stiki	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E51	Sem res vesela, da smo toliko ohranili, ker nisem tega pričakovala pred izmenjavo in je zelo dragoceno	Boljše kot pričakovano	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
F51	z eno prijateljico se slišiva vsaj enkrat tedensko	Vsak teden	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti

F52	z ostalimi pa malo manj prek kakšnih video klicov	Občasni stiki	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
F53	Tisti, ki nismo bili tako blizu pa tudi kakšna sporočila in voščila	Občasni stiki s širšo skupino prek socialnih omrežji	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
F54	Iz prve izmenjave se nas je pa pet zelo povezalo in se enkrat letno dobimo nekje	Srečanje enkrat letno	Stiki z ljudmi z mobilnosti	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A67	ja, razen začetne zmede in šoka	Zmeda in šok	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A68	mi je bilo čudno	Čudno	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A69	vržena v tisto življenje in že malo tako človek sam po sebi preklopi	Moraš preklopiti na to, da si doma		Miselna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A70	potem sem šla pa z družino za več kot dva tedna na morje	Morje z družino		Načini spopadanja s stisko	Pomoč in podpora po mobilnosti
A71	spet izklopila vse skupaj in sem imela še tam čas si odpočit od vsega skupaj in samo biti z družino in biti na morju	Čas zase in za počitek	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A72	Je bila to mogoče kot ena healing situacija, da sem imela čas predelat vse stvari in prit k sebi	Situacija za okrevanje	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A73	Tako da razpoloženje je bilo prvi teden srednje, malo čustveno	Čustveno	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A74	potem sem se pa hitro vrnila na stare tire	Normalizacija		Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B61	jaz sem bila iz začetka še excited prva dva tedna, ker sem imela upanje, da bom lahko šla aprila nazaj v Seville	Želja po vrnitvi na kraj mobilnosti		Miselna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B62	to je bil naš plan s temi frendicami, ampak se je potem vse izjalovilo	Propadli plani	Vpliv koronavirusa	Dejavniki, ki povečujejo stisko	Stiske
B63	Malo mi je težko primerjat razpoloženje prej in potem	Težko primerjati razpoloženje pred in po mobilnosti	☐ Razpoloženje	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B64	Preden sem šla na izmenjavo sem imela veliko življenjske energije in motivacije	Veliko energije in motivacije pred mobilnostjo		Doživljanje	Čas pred mobilnostjo

B65	sicer je bilo zelo stresno, ker sem imela nešteto izpitov tik pred. Zadnji izpit sem naredila en dan pred izmenjavo, tako da je bilo stresno iz tega vidika	Stres zaradi izpitov pred mobilnostjo		Doživljanje	Čas pred mobilnostjo
B66	Bili sta dve zelo različni obdobji, ki ju težko primerjam	Težko primerjati razpoloženje pred in po mobilnosti	Razpoloženje	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B67	Pač, beda, kar ena beda je bila pol leta potem, ko sem se vrnila	Beda	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C67	meni je bilo tudi težko, ko sem se vrnila	Težko	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C68	spremembe v zvezi s svobodo	Izguba samostojnosti		Razlogi za stisko	Stiske
C69	Pomagalo mi je, da sem še vedno ohranjala stike z vsemi, ki smo bili tam, da smo bili ubistvu vsi na istem	Ohranjajne stikov z ljudmi z mobilnosti		Načini spopadanja s stisko	Pomoč in podpora po mobilnosti
C70	Je bil pa res čuden občutek	Čudno	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C71	po eni strani vesela, da sem nazaj s svojimi, s prijatelji	Veselje	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C72	po drugi strani pa mi je bilo tako hudo, da se je ena taka ena dobra izkušnja že končala	Hudo	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D60	jaz bi rekla enako. Ubistvu mi je res težko primerjati karkoli prej in po	Težko primerjati razpoloženje pred in po mobilnosti	Razpoloženje	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D61	Se mi zdi, da že preden sem šla je bilo hektično vse skupaj	Stres zaradi izpitov pred mobilnostjo		Doživljanje	Čas pred mobilnostjo
D62	Isto sem imela izpite, hotela sem jih rešiti, ker nisem hotela reševati tega potem, ko bi prišla nazaj	Stres zaradi izpitov pred mobilnostjo		Doživljanje	Čas pred mobilnostjo
D63	Potem je bil pri nas še pust in že doma sem bila konstantno na nekih partyjih	Veliko zabav pred odhodom na mobilnost		Dogajanje	Čas pred mobilnostjo
D64	potem ko sem prišla domov pa sem nekako mislila, da bo, kot da bi prerezal tam iz partyja vsaki dan na party nikoli, ampak ubistvu sem	Pričakovanje miru	Pričakovanja	Miselna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti

	misllila, da bosta tista dva tedna na morju bolj mirna				
D65	ampak se nekako nisem umirila	Pričakovanja niso bila v skladu z realnostjo	Pričakovanja	Miselna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D66	Pa še potem sem toliko delala čez celo poletje, sem delala nočne mislim da tudi vsak petek popoldan, ko se je zavleklo do dveh, treh zjutraj	Veliko dela ob vrnitvi		Ekonomska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D67	Tako da ne vem, hektično je bilo, ko sem šla in isto je bilo, ko sem prišla nazaj	Stres pred in po mobilnosti	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D68	Nazaj sem prišla julija, začelo pa se je umirjati vse skupaj, ko se je začel drugi lock down	Po več mesecih	Normalizacija	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D69	Težko mi je primerjati	Težko primerjati razpoloženje pred in po mobilnosti	Razpoloženje	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D70	po drugi strani pa ne vidim neke bistvene razlike	Ni bilo razlike v razpoloženju	Razpoloženje	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E52	meni je tudi težko primerjati	Težko primerjati razpoloženje pred in po mobilnosti	Razpoloženje	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E53	Mislim, da ker me je ta izmenjava tako spremenila	Osebnostne spremembe		Vedenjska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E54	Ko sem prišla nazaj ene par tednov ali mogoče celo več kot mesec nisem čisto prišla k sebi	Po več kot enem mesecu	Normalizacija	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E55	Vse v svojem življenju sem hotela spremeniti, nič ni bilo vredno	Nezadovoljstvo z življenjem doma		Miselna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E56	Pomagalo mi je da smo toliko ohranili stik z erasmovci.	Ohranjanje stikov z ljudmi z mobilnosti		Načini spopadanja s stisko	Pomoč in podpora po mobilnosti
E57	Drugače bi imela občutek, da sem ostala zelo sama z vsem tem	Občutek, da sem sama	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E58	Potem sem čez čas rekla, okej prišla si nazaj, vse bo vredno, imaš izkušnjo, imaš ljudi okoli sebe, na katere se lahko obrneš, vse boš zrihtala in vse bo okej	Sem si rekla, da bo vse vredno		Miselna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti

E59	Ampak sem rabila dolgo časa da sem šla čez vse to	Dolgo časa do normalizacije	Normalizacija	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
E60	S tem, da je bilo vse zaprto in je bil prehod še težji	Vse zaprto	Vpliv koronavirusa	Dejavniki, ki povečujejo stiske	Stiske
E61	in sem rabila dosti časa, da sem prišla na tisto kot sem bila prej, bogatejša s to izkušnjo.	Dolgo časa do normalizacije	Normalizacija	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
F55	v trenutku zmedeno. Moj odhod in tudi prihod sta bila zmedena	Zmedenost	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
F56	Tudi, ko sem prišla nazaj domov za praznike, nisem povedala, da bom doma za božič, tako da je bilo presenečenje	Presenečenje s prihodom domov	Pričakovanja	Miselna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
F57	Kot sem že omenila me je presenetilo, da nisem bila bolj žalostna, ko sem prišla nazaj	Boljše počutje kot pričakovano	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
F58	Zdelo se mi je tako normalno, vrnila sem se v stare tire. Tudi potem sem šla kar januarja še en izpit pisat na FSD. Nekako mi je bilo takoj normalno	Občutek normalnosti ob vrnitvi	Normalizacija	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
F59	Prihod je bil sicer kaotičen	Kaotičen prihod	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
F60	potem pa je bilo normalno, podobno razpoloženje kot prej	Ni bilo razlike v razpoloženju	Razpoloženje	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
A73	jaz moram reči, da sem se bala imeti kakršna koli pričakovanja, ker sem vedela, da bo nepričakovano, če ima to smisel	Pričakovanje nepričakovanega	Pričakovanja	Miselna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
A74	Zaradi vsega skupaj, ker sem vedela, da bom verjetno pogrešala prijatelje	Pogrešanje ljudi z mobilnosti	Pričakovanja	Miselna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
A75	bo zanimivo po karanteni videti svoje bližnje	Veselje glede ponovnega snidenja	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
A76	Tako, da bi imela kakšna pričakovanja, ne	Brez pričakovanj	Pričakovanja	Miselna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z
A77	Jaz sem samo upala, da bo šlo vse glede	Upanje, da bo potovanje uspešno	Pričakovanja	Miselna raven	Doživljanje vrnitve mobilnosti z

	potovanja vredu in da, ko bom enkrat doma bo to to in bom zadovoljna				mobilnosti
A78	Definitivno sem pričakovala, da bo vse okej in da se bom čimprej spet normalno navadila	Pričakovanje, da se bodo stvari normalizirale	Pričakovanja	Miselna raven raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A79	Mogoče malo strahu kako bo vse skupaj glede celotnega premika in spremembe	Strah glede samega premika	Pričakovanja	Miselna raven raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B68	jaz nisem bila tako razočarana kot po prvem Erasmusu	Manj razočaranja kot po prvi mobilnosti	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B69	Da bi imela kakšna pričakovanja, ki bi si jih ustvarila, preden bi se vrnila nazaj domov to pa ne	Brez pričakovanj	Pričakovanja	Miselna raven raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B70	Do zadnjega dneva sem izkoristila in živela ta Erasmus na polno. Potem sem imela zjutraj let že ob sedmih zjutraj, tako da sem mogla že ob štirih zjutraj vstat, šla še cela pijana na letališče, zaspala na avionu in sploh nisem vedela kaj se dogaja do prihoda v Italijo	Izkoristila do zadnjega dneva		Osebni dejavniki	Čas med mobilnostjo
B71	Potem so se ta pričakovanja o normalnem življenju razblinila	Pričakovanja niso bila v skladu z realnostjo	Pričakovanja	Miselna raven raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B72	sploh glede korone, ker noben ni mogel pričakovat	Koronavirus	Vpliv koronavirusa	Dejavniki, ki povečujejo stisko	Stiske
C73	jaz pred samim odhodom in potem prvi mesec na izmenjavi sploh nisem razmišljala kako bo, ko bom šla domov	Brez pričakovanj	Pričakovanja	Miselna raven raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C74	Potem pa, ko mi je bilo res dobro in je vse štimalo, tudi s kolegicami, ko nisem imela nobenega strahu več, kako mi bo tam, sem vedela, da bo je res vse top in da sem se prav odločila in da hočem	Pričakovanje, da bo hudo ob odhodu	Pričakovanja	Miselna raven raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti

	čim dlje ostat pa čimbolj vse izkoristit. Potem pa sem si ob večih trenutkih rekla, da to bo pa hudo, ko se bom vrnila nazaj				
C75	ker bom mogla it potem na vse to staro	Vrnitev v staro življenje		Miselna raven raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C76	Potem se je tudi res izkazalo, da sem imela prav pri pričakovanjih in je bilo hudo	Pričakovanja se izkažejo za prava	Pričakovanja	Miselna raven raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B73	sedaj razmišljam, da sem na zadnjem Erasmusu ustvarila nek obrambni mehanizem	Obrambni mehanizem	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B74	ker sem videla kako hudo mi je bilo obakrat prej, ko sem prišla iz Londona in Rige. Meni je bilo tako grozno, da sploh ne znam opisat	Grozno po prejšnjih mobilnostih	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B75	Tako da mogoče, da si zaradi tega na zadnjem Erasmusu sploh nisem ustvarila take velike mreže ljudi in poznanstev in mi zaradi tega ni bilo tako hudo. Maybe.	Obrambni mehanizem	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D71	jaz nekih konkretnih pričakovanj nisem imela	Brez pričakovanj	Pričakovanja	Miselna raven raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D72	Ubistvu tisti trenutek, ko sem prišla je bilo vse pozitivno. Vse so mi lepo pripravili pa cela družina je bila	Topel sprejem družine	Odnosi z družino	Socialna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D73	Če pa gledam nek daljši čas pa se spomnim, da sem že v prvem ali drugem tednu na Erasmusu rekla prijateljici, da mi bo nenormalo hudo, ko bom mogla iti domov in to je bilo moje neko edino pričakovanje	Pričakovanje, da bo hudo ob odhodu	Pričakovanja	Miselna raven raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D74	ki se je tudi izpolnilo. To je edino kar je bilo, da mi je bilo res hudo	Pričakovanja se izkažejo za prava	Pričakovanja	Miselna raven raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E62	pomojem par tednov pred odhodom nisem pričakovala, da bo	Težje kot pričakovano	Pričakovanja	Miselna raven raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti

	tako težko				
E63	ampak potem, ko sem prišla domov so šele vse stvari prišle za mano	Stvari prišle za mano	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E64	Vse kar sem tam doživela in ta vrnitev nazaj v realnost	Vrnitev v staro življenje		Miselna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E65	Tako skoraj nepremostljivo se je zdelo na trenutke	Občutek nepremostljivosti	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E66	Prej nisem pričakovala, da se me bo tako dotaknilo	Težje kot pričakovano	Pričakovanja	Miselna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E67	ampak se me je ful, ful je bilo težko vse skupaj	Težko	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
F61	ne znam opisat..bila sem ful živčna kaj bo, ko pridem nazaj, tako kaj bo, kako bo	Živčnost	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
F62	drugače pa nekih pričakovanj nisem imela	Brez pričakovanj	Pričakovanja	Miselna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
F63	Edino neka živčnost, bi rekla, kaj bo in kako bo	Živčnost	Čustva/občutki	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A81	jaz sem šla z družino na morje za dva tedna in meni je to malo rešilo	Morje z družino		Načini spopadanja s stisko	Pomoč in podpora po mobilnosti
A82	v smislu, da sem takoj čutila, ko sem prišla domov, da rabim eno mini pavzo, da ne bi vseh kar takoj srečevala in šla v star lajf. Čeprav kot pravim mi je potem dokaj avtomatsko preklopilo, ampak sem čutila, da se rabim malo umaknit in imet mogoče tak mehek premik v star lajf	Začasen umik pred prehodom v staro življenje		Načini spopadanja s stisko	Pomoč in podpora po mobilnosti
A83	Jaz sem to morje z družino planirala, ko sem bila še v Amsterdamu in sem vedela, da bom to verjetno rabila. In je bilo res fino	Planiranje morja		Načini spopadanja s stisko	Pomoč in podpora po mobilnosti
B76	jaz sem se pa prijavila na tečaj španščine, ki sem ga obiskovala že preden sem šla na izmenjavo	Tečaj španščine		Načini spopadanja s stisko	Pomoč in podpora po mobilnosti

	in sem se priključila spet tisti skupini. To mi je pomagalo ohranjati stik s Španijo in španskim jezikom				
C77	Jaz še nikoli nisem bila tako aktivna kot sem bila na sami izmenjavi in sem bila skos v pogonu. Tako da je bil moj plan kako se obvarovat tega kar bom imela doma, da si naložim čim več stvari, se pravi da bom hodila na faks, na kakšna druženja, da se bom še kam vpisala, na kakšne prostočasne dejavnosti	Čim več aktivnosti		Načini spopadanja s stisko	Pomoč in podpora po mobilnosti
C78	Da si bom čim bolj zapolnila čas, ampak mi ni uspelo, ker je bilo vse zaprto. Tako da potem ni bilo nič s tem	Se ni bilo mogoče udeležiti dejavnosti	Vpliv koronavirusa	Dejavniki, ki povečujejo stisko	Stiske
C79	in je prišlo s časoma tako kot je bilo	Normalizacija pride sčasoma	Normalizacija	Čustvena raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D75	jaz bi tudi rekla, da sem imela mehkejši prehod, ker sem šla z družino na morje in se mi zdi, da je imelo to velik del pri tem, da sem najprej prišla v stik z družino, ampak še vedno nisem bila doma, potem pa sem lahko šla domov in začela z nekimi rednimi stiki z vsemi ostalimi	Morje z družino		Načini spopadanja s stisko	Pomoč in podpora po mobilnosti
E68	meni je najbolj pomagalo, da sem ohranjala stik z erasmovci. Ker se mi je zdelo, da me domači in prijatelji ne bodo tako razumeli kot oni in mi je edino to pomagalo, da smo ohranili stik	Ohranjanje stikov z ljudmi z mobilnosti		Načini spopadanja s stisko	Pomoč in podpora po mobilnosti
E69	Bi skoraj rekla, da sem najbolj sama skozi čas prišla miselno v to nazaj,	Normalizacija misli		Miselna raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti

	kjer sem bila prej				
E70	Tako da nobena druga pomoč doma ni pomagala, da bi bilo lažje	Pomoč domačih ni pomagala		Načini spopadanja s stisko	Pomoč in podpora po mobilnosti
F64	sem že nekako vedela kako bo	Predhodnje izkušnje		Dejavniki, ki so zmanjševali stisko	Stiske
F65	Po prvi zmenjavi pa sem si hotela življenje narediti nekako podobno kot na izmenjavi. Ali ves čas nekaj delat ali potovati ali različni krožki, predavanja, karkoli, ali aktivizem...karkoli, da sem nekaj cel čas počela. Res mi je manjkalo to prej	Poskušanje vzdrževanje življenjskega sloga z mobilnosti		Načini spopadanja s stisko	Pomoč in podpora po mobilnosti
F66	In sem na tak način sem si poskušala narediti, da se stalno nekaj dogaja kot na izmenjavi	Čim več aktivnosti		Načini spopadanja s stisko	Pomoč in podpora po mobilnosti
A84	pri meni je bilo tako, da sem prihranila denar preden sem šla na izmenjavo in sem razpolagala z denarjem. Definitivno sem porabila več kot sem predvidela, ampak sem vseeno prišla domov z nekaj ostanka	Porabila več kot pričakovano	Finančno stanje	Ekonomska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A85	Živela sem v stanovanju, sem pa med izmenjavo našla nekoga, ki je tam živel in plačeval najemnino in stroške. Tako da s tem nisem imela dodatnih stroškov in nisem izgubila stanovanja v Ljubljani. Tako da to je bilo vse naprej poštivano, organizirano	Enaka kot pred mobilnostjo, brez dodatnih stroškov	Nastanitev	Ekonomska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A86	Sem pa imela podporo staršev, ko sem prišla domov in sem bila en mesec doma	Najprej en mesec doma	Nastanitev	Ekonomska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A87	Prej nisem imela redne študentske službe in se nisem	Brez redne zaposlitve pred mobilnostjo	Zaposlitev	Ekonomska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti

	imela kam vrniti				
A88	tako da sem iskala novo poletno delo	Iskanje nove zaposlitve po mobilnosti	Zaposlitev	Ekonomska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A89	ki pa ga nisem našla zaradi korone	Neuspešno iskanje nove zaposlitve zaradi koronavirusa	Zaposlitev	Ekonomska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B77	jaz sem pred izmenjavo živela doma in še vedno živim doma, tako da glede stanovanje se ni nič spremenilo	Enaka kot pred mobilnostjo, brez dodatnih stroškov	Nastanitev	Ekonomska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B78	Glede službe isto nisem imela redne študentske službe. Babysitala sem občasno	Brez redne zaposlitve pred mobilnostjo	Zaposlitev	Ekonomska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B79	in večina jih je hotela, da pridem nazaj, ker so me imeli otroci radi.	Ohranitev nekaterih zaposlitev	Zaposlitev	Ekonomska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
B80	Potem ostale službe so bile občasne, recimo hostestvo, kar je med korono vse propadlo in sem si potem poiskala novo službo, ko so se stvari umirile	Iskanje nove zaposlitve po mobilnosti	Zaposlitev	Ekonomska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C80	jaz finančnih težav nisem imela. Veliko sem zapravljala tam, za rezervo sem si pustila doma še nekaj denarja, ki so mi ga mogli domači poslat vmes, ker je prehitro šel denar. Tudi, ko sem prišla nazaj je res pomagalo tistih 20%, ki sem jih še dobila	Brez finančnih težav	Finančno stanje	Ekonomska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
C81	Je pa itak tudi to, da me je služba počakala, tam delam že tri leta v enem baru. Vedeli so da grem in niso iskali nekoga resnega, ker so vedeli, da pridem nazaj in je bilo okej	Ohranitev zaposlitve	Zaposlitev	Ekonomska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D76	mene je tudi služba počakala	Ohranitev zaposlitve	Zaposlitev	Ekonomska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D77	Mogoče sem naredila napako preden sem šla, ker v drugi	Podcenjevanje stroškov na mobilnosti	Finančno stanje	Ekonomska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti

	polovici decembra in prvi januarja nisem delala in sem se posvetila faksu, ker sem mislila, da imam dovolj denarja. Živela sem v prepričanju, da je Grčija načeloma isto draga ali cenejša od Slovenije, ampak je bila recimo v supermarketih hrana dražja in tega nisem pričakovala				
D78	Do zadnjega meseca se nisem imela kaj pritoževati, je šlo vse super skozi z denarjem, potem pa nisem več gledala na to da bi mi kaj ostalo ko pridem domov, ampak da izživim tisti Erasmus do konca ne glede na denar	Brez finančnih težav	Finančno stanje	Ekonomska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D79	Edino potem, ko sem prišla domov sem prosila atija, da mi posodi malo denarja za bencin, da sem lahko šla v službo, ker sem imela samo še 15 evrov	Ostalo le malo denarja	Finančno stanje	Ekonomska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
D80	Za stanovanje se je super izšlo, da je bila cimra na izmenjavi v prvem semestru, jaz pa v drugem tako da sva se izmenjali v sobi in sem prišla potem z oktobrom nazaj	Enaka kot pred mobilnostjo, brez dodatnih stroškov	Nastanitev	Ekonomska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
F67	kakšnih finančnih težav nisem imela, tudi sem se zanašala, da če bi šlo kaj narobe in bi ful zapravila, sem vedela, da bi mi starši lahko priskočili na pomoč, ampak na srečo ni bilo potrebno.	Brez finančnih težav	Finančno stanje	Ekonomska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
F68	Za stanovanje sem uredila, da je bil nekdo v njem namesto mene, tako da nisem imela	Enaka kot pred mobilnostjo, brez dodatnih stroškov	Nastanitev	Ekonomska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti

	stroškov s tem				
F69	Službe prej nisem imela	Brez redne zaposlitve pred mobilnostjo	Zaposlitev	Ekonomska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
F70	in sem jo iskala potem, ko sem prišla nazaj	Iskanje nove zaposlitve po mobilnosti	Zaposlitev	Ekonomska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E71	meni je familija	Družina		Pomembne osebe	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
E72	na začetku pomagala preden sem šla so mi nekaj dali	Finančna podpora		Oblika podpore in pomoči	Podpora in pomoč pred mobilnostjo
E73	Kar se tiče dela ga prej nisem imela rednega	Brez redne zaposlitve pred mobilnostjo	Zaposlitev	Ekonomska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E74	in sem ga potem kar nekaj časa iskala	Iskanje nove zaposlitve po mobilnosti	Zaposlitev	Ekonomska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E75	zaradi korone	Neuspešno iskanje nove zaposlitve zaradi koronavirusa	Zaposlitev	Ekonomska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
E76	Pred izmenjavo sem bila v študentskem domu in sem sobo zamrznila in niso vseljevali, ko sem se vrnila, tako da sem bila tri ali štiri mesece brez sobe in je bil prehod še težji.	Ostala brez sobe v študentskem domu	Nastanitev	Ekonomska raven	Doživljanje vrnitve z mobilnosti
A90	da bi potrebovala dodatno podporo, ne vem. Ne zdi se mi da je blo v mojem primeru to nekaj bistvenega	Brez potrebe po podpori		Želene oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
A91	podporno skupino na faksu, da se lahko dobivajo bivši erasmovci iz tega faksa	Podporna skupina		Želene oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
A92	Tudi to, da lahko z nekom, ki veš da te bo razumel malo predebatiraš kako si se imel	Pogovor z osebo, ki te razume		Želene oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
A93	mogoče deljenje izkušenj, da se podeli in naredi mini predstavitev svoje Erasmus destinacije. Mogoče, da bi se več ključevalo naše izkušnje	Deljenje izkušenj		Želene oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
A94	čeprav ful je bilo dobro, da lahko napišemo poročilo in	Pomen pisanja poročila o izmenjavi		Dejanvniki, ki zmanjšujejo stisko	Stiske

	se ga potem vključi na spletni strani. Meni je realno to ful pomenilo, da sem lahko nekam to zapisala in da imaš občutek, da nekomu to pride prav				
A95	Tako mogoče si to podporno skupino predstavljaj bolj kot neko neformalno druženje	Neformalno druženje		Želene oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
A96	Temu je nekako najboljši približek ta tutorski sistem in te tutorke, ki smo tam smo dale to izkušnjo čez in lahko pomagamo ena drugi in delimo izkušnje, hkrati pa to predajamo naprej tistim, ki se šele odločajo za Erasmus	Medsebojna pomoč	Tutorski sistem na domači fakulteti	Prejete oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
A97	Jaz imam rada kakršnokoli podoživljanje teh izkušenj, mi je to ful lepo	Podoživljanje izkušenj		Želene oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
B81	se pridružujem temu. Ful kul ideja za to podporno skupino	Podporna skupina		Želene oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
B82	če ne bi obstajalo to tutorstvo bi bila takoj za, da to ustanovimo, ampak sem se kar našla v tutorstvu	Biti tutor	Tutorski sistem na domači fakulteti	Prejete oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
B83	Fino mi je bilo lani, ko smo organizirali predstavitev po državah za študente in študentke, ki se še odločajo za odhod na izmenjavo. Tam sem se lahko razgovorila o izkušnji in Seviliji	Deljenje izkušenj	Tutorski sistem na domači fakulteti	Prejete oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
B84	Tudi same se kdaj dobimo, tudi z erasmovci se dobimo	Stik z Erasmus študenti	Tutorski sistem na domači fakulteti	Prejete oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
B85	in meni je to tutorstvo bil najboljši support po izmenjavi	Biti tutor	Tutorski sistem na domači fakulteti	Prejete oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
C82	jaz sem tudi v sklopu tutorstva	Biti tutor	Tutorski sistem na domači fakulteti	Prejete oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
C83	sodelovala v tej predstavitvi, kjer smo posebej govorili o Austriji in Nemčiji. To	Deljenje izkušenj	Tutorski sistem na domači fakulteti	Prejete oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti

	je bilo meni itak fino, tudi če je treba še 100x vse povedat od začetka do konca mi je super. Tako da take stvari imam res rada				
C84	Glavno je bilo, da so me vsi poslušali, tudi tisti, ki so rekli "o spet ta Dunaj"	Ljudje so poslušali o izkušnji		Prejete oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
D81	meni je tutorstvo tudi super, sem se pa priključila malo pozneje	Biti tutor	Tutorski sistem na domači fakulteti	Prejete oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
D82	Je neki stik z Erasmusom. Se mi zdi, da je dosti lažje ko si v nekem konstantnem stiku in navezuješ nove stike z ljudmi	Stik z Erasmus študenti	Tutorski sistem na domači fakulteti	Prejete oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
D83	ki so bili v isti situaciji, kot ti in se je ful lažje pogovarjati, bolj razumejo	Pogovor z osebo, ki te razume	Tutorski sistem na domači fakulteti	Prejete oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
E77	mislim, da precej podobno, ker sem s tem tutorstvom	Biti tutor	Tutorski sistem na domači fakulteti	Prejete oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
E78	ohranila stik z Erasmusom	Stik z Erasmusom	Tutorski sistem na domači fakulteti	Prejete oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
E79	Kot da bi malo podoživljal	Podoživljanje izkušenj	Tutorski sistem na domači fakulteti	Prejete oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
E80	malo pomagaš drugim, prispevaš nek ta del	Pomoč drugim	Tutorski sistem na domači fakulteti	Prejete oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
E81	in se mi zdi, da je kljub temu, da smo bili letos vsak na svojem koncu, je bilo eno bogatejših let, ravno zaradi tega ker so se dosti povezali in dosti ustvarili	Medsebojna povezanost	Tutorski sistem na domači fakulteti	Prejete oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
E82	Izven tega...mislim, da je tutorstvo dober približek podporni skupini	Podporna skupina		Želene oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
F71	se res pridružujem. Mislim, da bi bila lahko kakšna podporna skupina tudi v sklopu tutorstva na primer, kot podskupina	Podporna skupina		Želene oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
F72	da bi bila kot neka srečanja, da se lahko	Neformalno druženje		Želene oblike podpore	Podpora in pomoč po

	malo pogovarjaš				mobilnosti
F73	ali pa zgolj da se družiš z Erasmus študenti. Da bi lahko v skupinah, ker jaz vem, da bi težko šla sama na primer na kakšne Erasmus žurke ali pa mogoče še več stika s tujimi študenti, da imaš tudi ti nek občutek kot da si na izmenjavi. Ali pa da bi šli recimo na skupne izlete	Stik z Erasmus študenti		Želene oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
F74	Predvsem mogoče podporne skupine	Podporna skupina		Želene oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
F75	in tutorstvo	Biti tutor	Tutorski sistem na domači fakulteti	Prejete oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
F76	Mogoče pa tudi, da bi imeli več predmetov z erasmovci, da bi imeli na izbiro za tiste predmete, ki so v obeh jezikih	Skupni predmeti z Erasmus študenti		Želene oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti
B86	meni se zdi to s predmeti tudi super ideja	Skupni predmeti z Erasmus študenti		Želene oblike podpore	Podpora in pomoč po mobilnosti

9.4. Priloga 4: osno kodiranje

Podatki o mobilnosti

- Letnik mobilnosti
 - Drugi letnik (B4, D1, F4)
 - Tretji letnik (A4, C1)
 - Četrti letnik (A1, B1, F1)
 - Prvi letnik podiplomskega študija (E1)
- Kraj mobilnosti
 - Amsterdam (A2)
 - Maynooth, Irska (A5)
 - Sevilla (B2)
 - Riga, Latvija (B5)
 - Dunaj (C2)
 - Kreta, Grčija (D2)
 - Jyvaskyla, Finska (E2)
 - Oslo, Norveška (F2)
 - Utrecht, Nizozemska (F5)
- Trajanje mobilnosti
 - Tri mesece (E3)
 - Pet mesecev (D3, F3)
 - Približno pol leta (A3, B3,C3)
- Vrnitev
 - Predčasna vrnitev (E4, F6)
 - Vrnitev kasneje kot predvideno (A6, A8, B6, C4, D4)
- Razlog za spremembo glede vrnitve
 - Odpoved leta (A7)
 - Odpadle obveznosti doma (D5)
 - Odhod prijateljev (F7)

Čas pred mobilnostjo

- Doživljanje in dogajanje
 - Veliko energije in motivacije pred mobilnostjo (B64)
 - Stres (B65, D61, D62)
 - Veliko zabav pred odhodom na mobilnost (D63)
- Odnos ljudi do mobilnosti
 - Lasten odnos do mobilnosti
 - Dvomi in strahovi glede mobilnosti (C9, C10, C11, C12, C51)
 - Dobri občutki glede mobilnosti (F9)
 - Odnos družine do mobilnosti
 - Pomisleki družine glede mobilnosti (D13, E15)
 - Predaja navdušenja nad potovanji (D16)
 - Domači sprejmejo mobilnost (E16, F10)
 - Odnos prijateljev do mobilnosti
 - Dvomi prijateljev glede mobilnosti (D14)

Pomoč in podpora pred mobilnostjo

- Pomembne osebe
 - Družina (A11, B12, C7, C13, D9, D10, D15, E10, E11, E13, F11, E71)
 - Prijatelji (A12, C14)
 - Mreža ljudi (A13, B9)
 - Sošolka (A9)
 - Študent/šudentka z Erasmus izkušnjo (B7, C17, C18)
 - Koordinator na domači fakulteti (A10, B11, C16, D6, E7, F13)
 - Koordinatorica na tuji fakulteti (F14)
 - Nosilec modula na drugi stopnji (E8)
- Oblika podpore in pomoči
 - Finančna pomoč (B13, D8, D11, E14, F12, E72)

- Moralna podpora (C8, E9)
- Nastanitev (C15, F15)
- Informacije (C19)
- Izbira kraja mobilnosti (D7)
- Logistika (E6)
- Iskanje leta (E12)
- Drugi viri moči
 - Priprava na mobilnost (A14)
 - Predhodnje izkušnje mobilnosti (B8)
 - Samoiniciativnost (B10)
- Pomanjkanje podpore
 - Pomanjkanje moralne podpore (D12)
- Brez potrebe po podpori
 - Ni bilo potrebe po podpori (F8, A15)

Podpora in pomoč med mobilnostjo

- Pomembne osebe
 - Prijatelji (A16, F20)
 - Družina (A17, B21, B23, C26, D25, E23, F21, F48)
 - Sostanovalci (A19)
 - Prijatelji na mobilnosti/drugi Erasmus študenti (A20, C20, C24, D18, D19, E17, F16, F19)
 - Koordinator na tuji ali domači fakulteti (D20, F24)
- Oblike podpore in pomoči
 - Iskanje leta (A22, B22)
 - Finančna podpora (B15, B24, C27, D26, F25)
 - Moralna podpora (B25, F22)
 - Aktivnosti organizirane s strani fakultete in tutorstvo (C22, C23, E20)
 - Obisk družne ali prijateljev (C28, A51)

- Medsebojna podpora Erasmus študentov (E19, E25, D29, E34)
- Informacije in logistika (E21, F23)
- Pomanjkanje podpore
 - Nezadovoljstvo s podporo koordinatorja/koordinatorke na tuji fakulteti (D21, D23, E22)

Čas med mobilnostjo

- Odnosni dejavniki
 - Močne vezi (A30, D31, C21)
 - Kriza zaradi odhoda prijateljev (B16)
 - Romantična zveza (C33, C35, D28)
- Osebni dejavniki
 - Stres glede izpitov (B17)
 - Samostojnost med mobilnostjo (C37, B40, B43, D27)
 - Aktivno življenje med mobilnostjo (C44)
- Okoljski dejavniki
 - Težke klimatske razmere (F17, F18)
 - Stres zaradi jezika (B17)
 - Dobro počutje na kraju mobilnosti (E32)
 - Koronavirus (A18, A21, A24, A29, A34, E18, E24, A54)
- Zapleti
 - Primanjkovanje denarja (B14, C25)
 - Pokvarjen računalnik (B19)
 - Bolezen (B20)
 - Odpadla praksa (D22)
 - Razrešitev problema (D24)

Doživljanje vrnitve z mobilnosti

- Čustvena raven

- Čustva/občutki
 - Pogrešanje ljudi z mobilnosti (A28, D47)
 - Stiska (A32, D38, D46, E31)
 - Čustveno nabito, sentimentalno (A33, D32, F27, A73)
 - Kaotično/zmedeno (A38, A67, F55, F59)
 - Grenko sladko (A39)
 - Veselje/lepo (A42, F36, C71, A75)
 - Skrb (A44)
 - Boljše počutje kot pričakovano (B27, B32, F34, B47, B48, F57, B68)
 - Grozno/katastrofa (B28, B31, C29, C34, B42, B74)
 - Žalost/jok (B29, B36, C31, D34, D36, E29, F26)
 - Čudno (B38, C45, A68, C70)
 - Težko/bedno (E33, F40, C67, B67, C72, E67)
 - Živčnost/stres (F61, F63, D67)
 - Občutek, da si sam (E35)
 - Občutek nepremostljivosti (E65)
 - Vse postalo moteče (B46, B50)
 - Stvari prišle za mano (E63)
- Razpoloženje
 - Težko primerjati razpoloženje pred in po mobilnosti (B63, B66, D60, D69, E52)
 - Ni bilo razlike v razpoloženju (F60, D70)
- Normalizacija
 - Trajalo kar nekaj časa (D68, E54, E59, E61, C79)
 - Takoj/ hitro (F58, A74)
- Miselna raven
 - Misli
 - Velika sprememba (A23)
 - Konec izkušnje (A25)
 - Menjava okolja (A26)

- Vrnitev v staro življenje oz. prehod v realnost (A27, F33, E37, C75, E64)
 - Želja po podlajšanju mobilnosti (A41, E27)
 - Želja po vrnitvi na kraj mobilnosti/po ponovni mobilnosti (E5, E40, B61)
 - Vedela, da bom mogla še enkrat čez to (D37)
 - Želja, da bi ljudje poslušali o izkušnji (D43, C42)
 - Nerazumevanje ljudi, ki se ne udeležijo mobilnosti (F38, B44)
 - Razumevanje do ljudi doma (F44, A46)
 - Nezadovoljstvo z življenjem doma (E55)
 - Vse bo v redu (E58)
 - Življenje v mehurčku (F32, E36, F37)
- Pričakovanja
 - Pričakovanje miru (D64)
 - Pričakovanja niso bila v skladu z realnostjo (D65, B71)
 - Težje kot pričakovano (E62, E66)
 - Pričakovanje nepričakovanega (A73)
 - Pogrešanje ljudi z mobilnosti (A74)
 - Brez pričakovanj (A76, B69, C73, D71, F62)
 - Upanje, da bo potovanje uspešno (A77)
 - Pričakovanje, da se bodo stvari normalizirale (A78)
 - Strah glede samega premika (A79)
 - Pričakovanje, da bo hudo ob odhodu (C74, D73)
 - Pričakovanja se izkažejo za prava (C76, D74)
 - Stik z družino in prijatelji (A43)
 - Primerjava s krajem mobilnosti (B49)
 - Presenečenje s prihodom domov (F56)
 - Poslavljanje
 - Slovo (A31, A40, F28, F31)
 - Poslovilne zabave (B30, C30, C32, D33)

- Socialna raven
 - Odnosi s prijatelji
 - Pomanjkanje stikov (A35, A37, B35, B52)
 - Video klici/stiki prek spleta (A36, B54)
 - Ljudi doma ni zanimala izkušnja (D42, D44, F42)
 - Nezadovoljstvo z odnosom ali celo prekinitev stikov s prijatelji (F39, F41, D49, D50, D51, F49)
 - Skupni razvoj (A47, A48, A49)
 - So poslušali o izkušnji (A50, A56)
 - Dober odnos (C50, C52, D52, F49, E44)
 - Odnosi z družino
 - Vse postane moteče (C38, C40, B39, B51, C48, C49)
 - Topel sprejem s strani domačih (D39, A55, D72)
 - Nerazumljenost s strani domačih (D41, E39, E42)
 - Brez želje po komunikaciji (E28, E41)
 - Dobri odnosi (D54, F45)
 - Normalizacija odnosa (E43)
 - Oddaljitev (F46)
 - Odnosi s kolegi s fakultete
 - Ohranjanje stikov (A57, D53)
 - Brez tesnih vezi (B55, C46, E45)
 - Stiki z ljudmi z mobilnosti
 - Ponoven osebni stik (F30, B57, D56, D57, F54)
 - Brez osebnih stikov s partnerjem (C47)
 - Redni stiki prek spleta (B37, A58, E30, A62, A64, B59, C53, C54, D55, E47, E50, F51)
 - Občasni stiki prek spleta (A60, C56, E46, E48, F52, F53, D58)
 - Boljše kot pričakovano (A59, E51)
 - Zadovoljstvo s stiki (A61, A63, A65)
 - Trud v smeri ohranjanja stikov (A66)

- Smrt prijateljice (B60)
- Plani za osebni stik v prihodnosti (C55, D59)
- Vedenjska raven
 - Govorjenje o izkušnji (F43)
 - Osebne spremembe (A45, B45, E53)
 - Samostojnost (F47)
- Ekonomska raven
 - Finančno stanje
 - Porabila več denarja kot pričakovano (A84)
 - Brez finančnih težav (C80, D78, F67)
 - Podcenjevanje stroškov na mobilnosti (D77)
 - Ostalo le malo denarja (D79)
 - Nastanitev
 - Enaka kot pred mobilnostjo, brez dodatnih stroškov (A85, B77, D80, F68)
 - Najprej en mesec doma (A86)
 - Ostala brez sobe v študentskem domu (E76)
 - Zaposlitev
 - Brez redne zaposlitve pred mobilnostjo (A87, B78, F69, E73)
 - Iskanje nove zaposlitve po mobilnosti (A88, B80, F70, E74)
 - Neuspešno iskanje nove zaposlitve zaradi koronavirusa (A89, E75)
 - Ohranitev nekaterih zaposlitev (B79)
 - Ohranitev zaposlitve (C81, D76)

Stiske

- Dejavniki, ki zmanjšujejo stisko
 - Manjša mreža prijateljev med mobilnostjo (B33)
 - Predhodnja izkušnja mobilnosti (F29, F64)
 - Ni bilo izgube samostojnosti (F35)

- Dejavniki, ki povečujejo stisko
 - Koronavirus (B34, D30, E26, B53, B62, E60, B72, C78)
 - Odvzeta pravica odločanja (E38)
- Razlogi za stisko
 - Vprašljiva zveza na daljavo (C36)
 - Izguba samostojnosti (C39, C41, B41, D48, C68)
 - Predhoden odhod sstanovalke (D35)

Podpora in pomoč po mobilnosti

- Prejete oblike podpore
 - Tutorstvo na domači fakulteti (B26, A96, B85, C82, D81, E77, E78, E81, F75)
 - Druženje z Erasmus študenti (B56, B84, D82)
 - Moralna podpora družine (A52)
 - Pomen pisanja poročila o izmenjavi (A94)
 - Deljenje izkušenj (B83, C83, C84)
 - Pogovor z osebo, ki te razume (D83)
 - Podoživljanje izkušenj (E79)
 - Pomoč drugim (E80)
- Zelene oblike podpore
 - Potreba po pogovoru z osebo, ki te razume (C43, A92, B82)
 - Izmenjava izkušenj z drugimi Erasmus študenti (D45)
 - Brez potrebe po podpori (A90)
 - Podporna skupina (A91, B81, E82, F71, F74)
 - Deljenje/podoživljanje izkušenj (A93, A97)
 - Neformalno druženje z Erasmus študenti (A95, F72, F73)
 - Skupni predmeti z Erasmus študenti (F76, B86)
- Načini spopadanja s stisko
 - Občutek kot na Erasmusu (B58)
 - Morje z družino (A70, A81, A83, D75)
 - Ohranjajne stikov z ljudmi z mobilnosti (E56, C69, E68)

- Tečaj španščine (B76)
- Čim več aktivnosti (C77, F65, F66)
- Začasen umik pred prehodom v staro življenje (A82)

9.5. Priloga 5: odnosno kodiranje

